0100097170599052

1747

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ | Αρ. Φύλλου 97

17 Μαΐου 1999

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2717

Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ως Κώδικας, σύμφωνα με το άρθρο 76 παρ. 6 του Συντάγματος, το άρθρο 12 παρ. 3 του ν. 1406/1983, το άρθρο 21 παρ. 1 του ν. 1968/1991, το άρθρο 50 παρ. 1 του ν. 2172/1993 και το άρθρο 16 παρ. 10 του ν. 2298/1995, το ακόλουθο σχέδιο νόμου, το οποίο συντάχθηκε από Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, η οποία συστάθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις των παραπάνω νόμων και συγκροτήθηκε με τις αποφάσεις 44292/26.6.1984, 377/22.1.1992, 5277/17.1.1994, 66616/23.6.1995, 133076/26.11.1996, 150718/22.12.1996 και 98939/6.7.1998 των Υπουργών Δικαιοσύνης.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΕΚΤΑΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ
ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 1

Οι διατάξεις του Κώδικα αυτού διέπουν την εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας από τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Άρθρο 2
Αντικειμενικά όρια

Η εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας ανήκει στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, εκτός εκείνων που η εκδίκασή τους έχει ανατεθεί, με ειδική διάταξη νόμου, σε άλλα διοικητικά δικαστήρια.

Άρθρο 3
Έκταση

Κατά την εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας, εφόσον ο νόμος που διέπει τη σχέση δεν ορίζει διαφορετικά, επιτρέπεται:

α) με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στο άρθρο 5, να κριθούν παρεμπιπτόντως ζητήματα της δικαιοδοσίας των πολιτικών δικαστηρίων, αν από τα ζητήματα αυτά εξαρτάται η επίλυση της ένδικης διαφοράς, ή

β) να ανασταλεί η πρόοδος της δίκης, εφόσον δεν υπάρχει άμεσος κίνδυνος για τα συμφέροντα των διαδίκων, αν παρεμπίπτοντα ζητήματα πρόκειται να κριθούν με δύναμη δεδικασμένου σε δίκη, η οποία εκκρεμεί στο κατά δικαιοδοσία αρμόδιο δικαστήριο.

Άρθρο 4
Βαθμοί

1. Η δικαιοδοσία των δικαστηρίων, αν από τον Κώδικα δεν ορίζεται διαφορετικά, ασκείται σε δύο βαθμούς.
2. Εισαγωγή υπόθεσης απευθείας στο δεύτερο βαθμό δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 5
Δέσμευση από αποφάσεις άλλων δικαστηρίων

1. Τα δικαστήρια δεσμεύονται από τις αποφάσεις άλλων διοικητικών δικαστηρίων, κατά το μέρος που αυτές αποτελούν δεδικασμένο, σύμφωνα με όσα ορίζουν οι σχετικές διατάξεις.
2. Τα δικαστήρια δεσμεύονται, επίσης, από τις αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων, οι οποίες, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ισχύουν, έναντι όλων, καθώς και από τις αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων ως προς την ενοχή του δράστη.
3. Ως προς τις αποφάσεις των αλλοδαπών πολιτικών δικαστηρίων, έχουν ανάλογη εφαρμογή όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 323 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως αυτό εκάστοτε ισχύει.

4. Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη το δεδικασμένο και αυτεπαγγέλτως, εφόσον τούτο προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

Άρθρο 6
Καθ' ύλην

1. Η, σε πρώτο βαθμό, εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας ανήκει στο τριμελές πρωτοδικείο.

2. Κατ' εξαίρεση, η εκδίκαση:

α) των διαφορών από διοικητικές συμβάσεις ανήκει, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, στο εφετείο, ενώ

β) των χρηματικών διαφορών των οποίων το αντικείμενο δεν υπερβαίνει το ποσό των δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών ανήκει στο μονομελές πρωτοδικείο. Αν πρόκειται για φορολογική εν γένει διαφορά που αφορά κύριο και πρόσθετο φόρο, αντικείμενο, προσδιοριστικό της αρμοδιότητας, είναι το ποσό του κύριου φόρου.

3. Αν η, κατά την περ. β' της προηγούμενης παραγράφου, χρηματική διαφορά έχει δημιουργηθεί από τον καταλογισμό ή την οποιασδήποτε άλλης φύσης βεβαίωση, με την ίδια πράξη, διάφορων ποσών κατά του ίδιου υποχρέου, η αρμοδιότητα καθορίζεται με βάση το μεγαλύτερο από τα ποσά αυτά.

4. Στην κατά την περ. β' της παρ. 2 εξαίρεση δεν υπάγονται οι χρηματικές διαφορές που αναφύονται κατ' εφαρμογή των νομοθεσιών, στις οποίες αναφέρεται η παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 702/1977.

5. Το ποσό που ορίζεται στην περ. β' της παρ. 2 είναι δυνατόν να μεταβάλλεται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

6. Η σε δεύτερο βαθμό εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας ανήκει στο τριμελές εφετείο. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις που η πρωτόδικη απόφαση εκδίδεται από το μονομελές πρωτοδικείο, η σε δεύτερο βαθμό εκδίκαση της διαφοράς ανήκει στο τριμελές πρωτοδικείο.

Άρθρο 7
Κατά τόπο

1. Αρμόδιο στον πρώτο, ή πρώτο και τελευταίο, βαθμό είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η αρχή από πράξη, παράλειψη ή υλική ενέργεια οργάνου της οποίας δημιουργήθηκε η διαφορά. Η αρμοδιότητα αυτή διατηρείται και στις περιπτώσεις που, κατά των πράξεων ή παραλείψεων τούτων, ασκείται οποιαδήποτε διοικητική προσφυγή.

2. Κατ' εξαίρεση, αρμόδιο δικαστήριο είναι:

α) αν πρόκειται για διαφορές που αφορούν τα όρια των δήμων και κοινοτήτων, εκείνο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύουν οι διάδικοι οργανισμοί, και αν αυτοί εδρεύουν σε περιφέρειες περισσότερων δικαστηρίων, εκείνο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο πολυπληθέστερος, κατά την τελευταία απογραφή, οργανισμός, ενώ

β) αν πρόκειται για διαφορές ανάμεσα στον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) και τους ασφαλισμένους του ή πρόσωπα που δικαιούνται παροχές από αυτόν, εκείνο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει το όργανο που, κατά τις οικείες διατάξεις, είναι αρμόδιο προς παραλαβή της σχετικής αίτησης ή δήλωσης του ενδιαφερομένου για τη χορήγηση παροχής, ή στην περιφέρεια του οποίου κατοικεί αυτός σε βάρος του οποίου έγινε καταλογισμός χρηματικού ποσού.

3. Όταν η αρχή εδρεύει στην αλλοδαπή, αρμόδια είναι τα δικαστήρια της Πρωτεύουσας.

4. Αρμόδιο στο δεύτερο βαθμό είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται εκείνο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.

Άρθρο 8
Διατήρηση

Το δικαστήριο που είναι αρμόδιο όταν ασκείται το ένδικο βοήθημα ή μέσο διατηρεί την αρμοδιότητά του ως την περάτωση της δίκης, ακόμη και αν στο μεταξύ μεταβληθεί η αρμοδιότητά του.

Άρθρο 9
Απαγόρευση παρέκτασης

Δεν είναι δυνατή η παρέκταση κανενός είδους αρμοδιότητας ακόμη και αν προς τούτο συμφωνούν ή δεν αντιλέγουν οι διάδικοι.

Άρθρο 10
Κανονισμός

1. Αν η ίδια υπόθεση εκκρεμεί σε περισσότερα από ένα δικαστήρια χωρίς να έχει χωρήσει η συζήτησή της σε κανένα από αυτά, το αρμόδιο δικαστήριο καθορίζεται, κατά τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο, είτε ύστερα από αίτηση ενός από τους διαδίκους, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από έγγραφη βεβαίωση για την εκκρεμοδικία, είτε ύστερα από σχετική αναφορά του προέδρου του συμβουλίου ή του δικαστή, που διευθύνει οποιοδήποτε από τα δικαστήρια αυτά. Η αίτηση ή η αναφορά απευθύνεται στο κατά την επόμενη παράγραφο αρμόδιο δικαστήριο, στο οποίο και κατατίθεται. Κυρωμένο αντίγραφο της αίτησης ή της αναφοράς αυτής κοινοποιείται στα δικαστήρια, όπου εκκρεμεί η υπόθεση.

2. Η αρμοδιότητα ανάμεσα σε πρωτοδικεία που υπάγονται στην περιφέρεια του ίδιου εφετείου κανονίζεται από το εφετείο, ενώ ανάμεσα σε πρωτοδικεία διάφορων εφετειακών περιφερειών ή ανάμεσα σε πρωτοδικείο και εφετείο ή ανάμεσα σε διάφορα εφετεία, κανονίζεται από το τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της αντίστοιχης αίτησης αναίρεσης.

3. Στη σχετική συζήτηση καλούνται όλοι οι διάδικοι, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 128.

4. Μετά την υποβολή της αίτησης ή της αναφοράς και ωσότου δημοσιευτεί η απόφαση για τον κανονισμό της αρμοδιότητας, τα κατά την παρ. 1 δικαστήρια δεν μπορούν να προβούν στη συζήτηση της υπόθεσης.

5. Αν η απόφαση με την οποία κανονίζεται η αρμοδιότητα είναι του εφετείου, αυτή δεν υπόκειται αυτοτελώς σε αναίρεση.

Άρθρο 11
Παραπομπή υπόθεσης

1. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι δυνατή, ούτε με αναπλήρωση δικαστών, η νόμιμη συγκρότηση του δικαστηρίου, ή αν, για σπουδαίο λόγο, καθίσταται αδύνατη η λειτουργία του, ο πρόεδρος του συμβουλίου ή ο δικαστής, που διευθύνει το δικαστήριο, ζητά, από το κατά την επόμενη παράγραφο αρμόδιο δικαστήριο, την παραπομπή της υπόθεσης σε άλλο ισόβαθμο.

2. Η παραπομπή διατάσσεται, αν πρόκειται για πρωτοδικείο, με απόφαση του εφετείου στην περιφέρεια

του οποίου υπάγεται τούτο, ενώ, αν πρόκειται για εφετείο, με απόφαση του τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της αντιστοιχης αίτησης αναίρεσης.

3. Στη σχετική συζήτηση καλούνται όλοι οι διάδικοι σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 128.

4. Αν η παραπεμπτική απόφαση είναι του εφετείου, αυτη δεν υπόκειται αυτοτελώς σε αναίρεση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ Ή ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 12

1. Το δικαστήριο εξετάζει και αυτεπαγγέλτως τη δικαιοδοσία και την αρμοδιότητά του.

2. Αν το δικαστήριο διαπιστώσει ότι η υπόθεση υπάγεται στα πολιτικά - ποινικά δικαστήρια, απορρίπτει το σχετικό ένδικο βοήθημα ή μέσο, ενώ, αν διαπιστώσει ότι αυτή υπάγεται στο Συμβούλιο της Επικρατείας, στο Ελεγκτικό Συνέδριο ή σε άλλο τακτικό διοικητικό δικαστήριο, παραπέμπει το ένδικο βοήθημα ή μέσο στο αρμόδιο δικαστήριο. Στην περίπτωση της παραπομπής, η απόφαση είναι υποχρεωτική για το ισόβαθμο ή κατώτερο δικαστήριο.

3. Αν η απόφαση για την παραπομπή είναι του πρωτοδικείου η του εφετείου, αυτή δεν υπόκειται αυτοτελώς σε ένδικο μέσο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

Άρθρο 13

Το δικαστήριο, αν διαδικαστική πράξη δεν είναι δυνατόν να διενεργηθεί στην έδρα του, μπορεί να ζητήσει τη διενέργειά της:

α) από ομοιόβαθμο ή κατώτερο διοικητικό ή πολιτικό δικαστήριο, που εδρεύει στον τόπο όπου αυτή πρέπει να διενεργηθεί, ή

β) από τις ελληνικές προξενικές αρχές, ή

γ) από αλλοδαπή αρχή, ύστερα από μεσολάβηση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, εκτός αν κανόνες του διεθνούς δικαίου ορίζουν διαφορετικά. Η διενέργεια της διαδικαστικής πράξης είναι έγκυρη αν γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις είτε του ημεδαπού είτε του αλλοδαπού δικαίου.

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ - ΑΠΟΧΗ - ΕΞΑΙΡΕΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

Άρθρο 14

1. Ο δικαστής αποκλείεται από την άσκηση του λειτουργήματός του σε δίκη:

α) από την έκβαση της οποίας έχει άμεσο ή έμμεσο προσωπικό συμφέρον, ή

β) που αφορά υπόθεση στην οποία έχει αναμιχθεί με την ιδιότητα του πληρεξουσίου, αντιπροσώπου, εκπροσώπου, συμβούλου, μάρτυρα ή πραγματογνώμονα, ή

γ) που αφορά διοικητική πράξη ή δικαστική απόφαση στην έκδοση των οποίων έχει συμπράξει.

2. Ο κατά την περ. γ' της προηγούμενης παραγράφου λόγος αποκλεισμού του δικαστή που είχε συμπράξει στην έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης δεν ισχύει κατά την εκδίκαση της ανακοπής ερημοδικίας, της αίτησης αναθεώρησης, της τριτανακοπής και της αίτησης διόρθωσης ή ερμηνείας.

3. Αποκλείεται, επίσης, ο δικαστής από την άσκηση του λειτουργήματός του σε δίκη στην οποία είναι διάδικος:

α) σύζυγος ή μνηστήρας του, ή

β) πρόσωπο με το οποίο συνδέεται με συγγένεια αίματος ή αγχιστείας έως και τρίτου βαθμού, η

γ) πρόσωπο με το οποίο συνδέεται με υιοθεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΑΠΟΧΗ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

Άρθρο 15
Δήλωση

1. Ο δικαστής οφείλει να δηλώσει τους λόγους αποκλεισμού του, καθώς και τυχόν λόγους ευπρέπειας, οι οποίοι επιβάλλουν την αποχή του.

2. Ο δικαστής έχει υποχρέωση να προβεί στη δήλωση αποχής ακόμη και αν αντιληφθεί ή πληροφορηθεί τους λόγους κατά ή μετά τη συζήτηση, οπότε η υπόθεση ανασυζητείται. Κατά την ανασυζήτηση εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 127 και 128.

3. Η δήλωση υποβάλλεται στον πρόεδρο του συμβουλίου ή στο δικαστή, που διευθύνει το δικαστήριο, αν πρόκειται δε για δήλωση του προσώπου τούτου, αυτή υποβάλλεται σε εκείνον που τον αναπληρώνει στη διεύθυνση του δικαστηρίου.

Άρθρο 16
Αρμοδιότητα - Διαδικασία

1. Για τη δήλωση αποφαίνεται ως συμβούλιο το δικαστήριο, ή το τμήμα, στο οποίο υπηρετεί ο δικαστής, χωρίς τη συμμετοχή του.

2. Αν συμπέσει δήλωση αποχής του δικαστή και αίτηση εξαίρεσής του, προηγείται η απόφαση του δικαστηρίου ως συμβουλίου για τη δήλωση αποχής. Αν η δήλωση αποχής γίνει δεκτή, η αίτηση-εξαίρεσης παύει να έχει αντικείμενο και σε περίπτωση που δεν έχει ακόμη προσδιοριστεί προς συζήτηση, τίθεται στο αρχείο με πράξη του προέδρου του συμβουλίου ή του δικαστή, που διευθύνει το δικαστήριο, ή αν πρόκειται για δήλωση του ιδίου, με πράξη του αναπληρωτή του, ενώ, σε περίπτωση που έχει προσδιοριστεί προς συζήτηση, η σχετική δίκη κηρύσσεται καταργημένη. Αν η δήλωση αποχής δεν γίνει δεκτή, προχωρεί η διαδικασία εκδίκασης της αίτησης εξαίρεσης.

3. Η απόφαση του δικαστηρίου ως συμβουλίου για τη δήλωση αποχής δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

Άρθρο 17
Αίτηση

1. Οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν την εξαίρεση του δικαστή για τον οποίο συντρέχει λόγος αποκλεισμού ή στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν συγκεκριμένοι πραγματικοί λόγοι που δικαιολογούν τη δημιουργία αμφιβολίας ως προς την αντικειμενική άσκηση των καθηκόντων του, με έγγραφη αίτηση, που υποβάλλεται στη γραμματεία του δικαστηρίου ή στο ακροατήριο ως το τέλος της συζήτησης. Αν ζητείται η εξαίρεση ολόκληρου του δικαστηρίου, η αίτηση υποβάλλεται οκτώ (8) του-

λάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση.

2. Οι διάδικοι, με την ίδια αίτηση, μπορούν επίσης να ζητήσουν να κριθεί και η νομιμότητα διαδικαστικών πράξεων που έχει ενεργήσει ο δικαστής του οποίου ζητείται η εξαίρεση ή που έχουν ενεργηθεί με τη σύμπραξή του πριν από την υποβολή της αίτησης.

3. Η αίτηση υποβάλλεται είτε από το διάδικο αυτοπροσώπως είτε από πληρεξούσιο με ειδική πληρεξουσιότητα, πρέπει δε να περιέχει, κατά τρόπο σαφή και ορισμένο, τους λόγους της εξαίρεσης και τα στοιχεία από τα οποία αυτοί αποδεικνύονται.

Άρθρο 18
Αρμοδιότητα - Διαδικασία

1. Η αίτηση εκδικάζεται από τριμελή σύνθεση του δικαστηρίου, ή του τμήματος, στο οποίο ανήκει ο δικαστής, χωρίς τη συμμετοχή του.

2. Η αίτηση ανακοινώνεται στον ενδιαφερόμενο δικαστή, ο οποίος και δικαιούται να εκθέσει τις απόψεις του. Αν, όμως, αυτός υποβάλλει στη συνέχεια δήλωση αποχής εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 16.

3. Για τον ορισμό της δικασίμου και την κλήτευση των διαδίκων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις που διέπουν την κύρια δίκη.

4. Η προαπόδειξη είναι υποχρεωτική για τον αιτούντα.

5. Παραίτηση από αίτηση εξαίρεσης δεν επιτρέπεται.

6. Αν η αίτηση υποβάλλεται στο ακροατήριο και παρίστανται όλοι οι διάδικοι, μπορεί, κατ' απόκλιση από τα οριζόμενα στην παράγραφο 3, να ακολουθήσει αμέσως η συζήτηση.

Άρθρο 19
Απόφαση

1. Η αίτηση είναι απαράδεκτη αν δεν τηρηθούν όσα ορίζονται στο άρθρο 17.

2. Αν κάποιος από τους λόγους εξαίρεσης κριθεί βάσιμος, το δικαστήριο με την απόφαση του διατάζει την αποχή του δικαστή από τα καθήκοντά του στη συγκεκριμένη δίκη και απαγγέλλει, εφόσον ζητηθεί, την ακυρότητα των πράξεων της παρ. 2 του άρθρου 17.

3. Αν κανείς από τους λόγους εξαίρεσης δεν κριθεί βάσιμος, η αίτηση απορρίπτεται. Με την απορριπτική απόφαση το δικαστήριο, αν κρίνει ότι οι λόγοι εξαίρεσης είναι προδήλως αβάσιμοι, επιβάλλει σε εκείνον που υπέβαλλε την αίτηση και τις κυρώσεις της παρ. 2 του άρθρου 42.

4. Η απορριπτική απόφαση δεν υπόκειται αυτοτελώς σε ένδικα μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 20
Αποχή από διαδικαστικές πράξεις

1. Η κύρια υπόθεση δεν συζητείται πριν να εκδοθεί η απόφαση για τη δήλωση αποχής ή την αίτηση εξαίρεσης.

2. Από την υποβολή της δήλωσης αποχής ή από την ανακοίνωση σε αυτόν της υποβολής αίτησης εξαίρεσης, ο δικαστής οφείλει να απέχει από κάθε διαδικαστική πράξη σχετική με τη συγκεκριμένη υπόθεση. Μόνη η έκδοση απόφασης από τον ίδιο ή η σύμπραξή του στην έκδοση απόφασης για την αναβολή της συζήτησης, ώστε να αντιμετωπιστεί το ζήτημα της αποχής ή της εξαίρεσής του, δεν συνιστά ανεπίτρεπτη ανάμιξη του στην εκδίκαση της υπόθεσης.

Άρθρο 21
Αδυναμία συγκρότησης του δικαστηρίου

Αν ανακύψει αδυναμία συγκρότησης του δικαστηρίου προς κρίση της δήλωσης αποχής δικαστή ή της αίτησης εξαίρεσής του, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 11.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'
ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Άρθρο 22

Οι διατάξεις των άρθρων 14 - 21 εφαρμόζονται αναλόγως και στους υπαλλήλους της γραμματείας οι οποίοι μετέχουν στη σύνθεση του δικαστηρίου ή στη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΙΑΔΙΚΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΔΙΑΔΙΚΟΥ

Άρθρο 23

Ικανότητα να είναι διάδικοι έχουν, εκτός από τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα, οι ενώσεις προσώπων, καθώς και οι ομάδες περιουσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΔΙΚΑΝΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Άρθρο 24
Φυσικά πρόσωπα

1. Ικανότητα να αποφασίζει για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων έχει το φυσικό πρόσωπο το οποίο:

α) έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, ή

β) έχει περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα, αλλά μόνο ως προς τις διαδικαστικές πράξεις που αφορούν τη ρύθμιση σχέσεων για τις οποίες θεωρείται ικανό.

2. Ο αλλοδαπός έχει δικανική ικανότητα εφόσον είναι δικαιοπρακτικώς ικανός είτε κατά το δίκαιο της ιθαγένειάς του είτε κατά το ελληνικό δίκαιο.

3. Αν το πρόσωπο δεν έχει δικανική ικανότητα για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων αποφασίζει ο νόμιμος αντιπρόσωπός του.

4. Κατ' εξαίρεση, για να αποτραπεί τυχόν επικείμενος κίνδυνος, επιτρέπεται και σε μη ικανό πρόσωπο να αποφασίζει για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων ύστερα από άδεια του προέδρου του συμβουλίου, ή του δικαστή, που διευθύνει το δικαστήριο ενώπιον του οποίου πρόκειται να εισαχθεί ή εκκρεμεί η υπόθεση.

Άρθρο 25
Νομικά πρόσωπα - Ενώσεις προσώπων - Ομάδες περιουσίας

1. Το Δημόσιο εκπροσωπείται στη δίκη από τον Υπουργό Οικονομικών.

Κατ' εξαίρεση, τούτο εκπροσωπείται κατά την εκδίκαση:

α) των φορολογικών εν γένει διαφορών, από την αρχή που εξέδωσε τη σχετική πράξη ή που παρά το νόμο παρέλειψε την έκδοσή της, ενώ

β) των διαφορών που αφορούν τα σήματα, από τον

Υπουργό Ανάπτυξης

2. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου εκπροσωπούνται από τους νόμιμους εκπροσώπους τους, ενώ οι ενώσεις προσώπων και οι ομάδες περιουσίας από τα πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί η διαχείριση των υποθέσεών τους.

3. Η εκπροσώπηση των αλλοδαπών νομικών προσώπων, εφόσον ειδική διάταξη δεν ορίζει διαφορετικά, διέπεται από το δίκαιο της έδρας τους.

4. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, επιτρέπεται να ορίζονται και άλλες αρχές που θα μπορούν να εκπροσωπούν στη δίκη το Δημόσιο.

Άρθρο 26
Νομιμοποίηση νόμιμων αντιπροσώπων και εκπροσώπων

Τα στοιχεία νομιμοποίησης των νόμιμων αντιπροσώπων και των εκπροσώπων των διαδίκων υποβάλλονται στο δικαστήριο ως την πρώτη συζήτηση. Οι διατάξεις των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 28 εφαρμόζονται αναλόγως και ως προς τους νόμιμους αντιπροσώπους και τους εκπροσώπους των διαδίκων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΔΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Άρθρο 27
Διενέργεια διαδικαστικών πράξεων

1. Οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι και οι εκπρόσωποί τους διενεργούν τις διαδικαστικές πράξεις και παρίστανται κατά τη συζήτηση με δικαστικούς πληρεξουσίους.

2. Κατ' εξαίρεση, οι ιδιώτες διάδικοι ή οι νόμιμοι αντιπρόσωποι ή οι εκπρόσωποί τους μπορούν να διενεργούν διαδικαστικές πράξεις και να παρίστανται κατά τη συζήτηση χωρίς δικαστικό πληρεξούσιο.

α) κατά την εκδίκαση χρηματικών διαφορών όταν το αντικείμενό της δεν υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών, αν πρόκειται δε για φορολογική εν γένει διαφορά που αφορά κύριο και πρόσθετο φόρο, όταν ο κύριος φόρος δεν υπερβαίνει το ποσό αυτό,

β) κατά την εκδίκαση των διαφορών που αναφύονται κατ' εφαρμογή των νομοθεσιών στις οποίες αναφέρεται η παρ.1 του άρθρου 7 του ν. 702/1977 και

γ) κατά τη διαδικασία λήψης ασφαλιστικών μέτρων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 200 έως και 215.

3. Κατά την εκδίκαση των φορολογικών εν γένει διαφορών, οι εκπρόσωποι του Δημοσίου και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου μπορούν να διενεργούν διαδικαστικές πράξεις και χωρίς δικαστικό πληρεξούσιο.

Άρθρο 28
Νομιμοποίηση δικαστικών πληρεξουσίων

1. Για τις πράξεις της προδικασίας θεωρείται ότι υπάρχει η πληρεξουσιότητα, εφόσον είτε επακολουθήσει η νομιμοποίηση δικαστικού πληρεξουσίου είτε εμφανιστεί στο ακροατήριο ο διάδικος ή ο νόμιμος αντιπρόσωπος ή ο εκπρόσωπός του και δηλώσει ότι εγκρίνει τη διενέργειά τους.

2. Αν, ως την πρώτη συζήτηση, δεν έχουν υποβληθεί τα στοιχεία της νομιμοποίησης ή αυτά που έχουν υποβληθεί δεν είναι πλήρη, το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση του διαδίκου ή του νόμιμου αντιπροσώπου ή του εκπροσώπου ή του εμφανιζόμενου ως δικαστικού πληρεξουσίου του, είτε αναβάλλει τη συζήτηση είτε προχωρεί σε αυτή χορηγώντας εύλογη προθεσμία για την υποβολή τους.

3. Αν, κατά τη διάσκεψη, διαπιστωθεί ότι τα κατά νόμο στοιχεία της νομιμοποίησης έχουν μεν υποβληθεί όλα, είτε εξαρχής είτε ύστερα από τη χορήγηση της κατά την προηγούμενη παράγραφο προθεσμίας, πλην αυτά παρουσιάζουν ελλείψεις, ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος, με πράξη του, καλεί τον εμφανιζόμενο ως δικαστικό πληρεξούσιο να τα συμπληρώσει, μέσα σε τασσόμενη από αυτόν ανατρεπτική προθεσμία.

4. Τα στοιχεία της νομιμοποίησης που υποβάλλονται σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους μπορούν να είναι και μεταγενέστερα από την ημερομηνία της συζήτησης.

5. Αν ο δικαστικός πληρεξούσιος του διαδίκου τελικώς δεν νομιμοποιηθεί, οι διαδικαστικές πράξεις που διενεργήθηκαν από αυτόν είναι αυτοδικαίως άκυρες και το σχετικό ένδικο βοήθημα ή μέσο απορρίπτεται.

6. Αν, ωσότου υποβληθούν τα στοιχεία της νομιμοποίησης, υπάρξει κίνδυνος για τα συμφέροντα διαδίκου, ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος μπορεί, με πράξη του, να επιτρέψει τη διενέργεια των διαδικαστικών πράξεων που είναι απαραίτητες για την αποτροπή του κινδύνου.

Άρθρο 29
Δικαστικοί πληρεξούσιοι του Δημοσίου και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ.

1. Οι διατάξεις που ισχύουν για τους δικαστικούς πληρεξουσίους του Δημοσίου και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου έχουν εφαρμογή και στις δίκες που διέπονται από τον παρόντα Κώδικα.

2. Ειδικώς, στις φορολογικές εν γένει διαφορές, εκτός από τους δικαστικούς πληρεξουσίους της προηγούμενης παραγράφου, οι εκπρόσωποι του Δημοσίου και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου μπορούν να διορίζουν ως δικαστικούς πληρεξουσίους και υπαλλήλους των υπηρεσιών τους, με πράξη, στην οποία και καθορίζεται η έκταση της εξουσίας τους. Ο διορισμός αυτός μπορεί να γίνεται είτε για ορισμένες δίκες είτε για ορισμένο χρονικό διάστημα. Η σχετική πράξη του διορισμού κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου και καταχωρείται, σε ειδικό βιβλίο, κατά φορολογική αρχή ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Στο ίδιο βιβλίο καταχωρείται και η πράξη με την οποία παύει η πληρεξουσιότητα αυτή.

Άρθρο 30
Δικαστικοί πληρεξούσιοι των λοιπών διαδίκων

1. Δικαστικοί πληρεξούσιοι των λοιπών, πλην του Δημοσίου και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, διαδίκων ορίζονται δικηγόροι, σύμφωνα με το Δικηγορικό Κώδικα. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 27, δικαστικοί πληρεξούσιοί τους μπορούν να οριστούν και ο ή η σύζυγος ή πρόσωπο που συνδέεται με αυτούς με συγγένεια αίματος ή αγχιστείας έως και του δεύτερου βαθμού ή ομόδικός τους.

2. Η, κατά την προηγούμενη παράγραφο, δικαστική πληρεξουσιότητα παρέχεται:

α) με προφορική δήλωση του διαδίκου ή του νόμιμου

αντιπροσώπου ή του εκπροσώπου του, στο ακροατήριο, η οποία και καταχωρείται στα πρακτικά, ή

β) με συμβολαιογραφική πράξη ή με ιδιωτικό έγγραφο, οπότε όμως απαιτείται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του διαδίκου ή του νόμιμου αντιπροσώπου ή του εκπροσώπου του, από οποιαδήποτε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή. Αν, στην τελευταία περίπτωση, τα πρόσωπα αυτά δεν μπορούν να υπογράψουν το ιδιωτικό έγγραφο, τούτο υπογράφεται από δύο (2) μαρτυρες, των οποίων βεβαιώνεται η γνησιότητα της υπογραφής κατά τον πιο πάνω τρόπο.

3. Η δικαστική πληρεξουσιότητα προς τους κατά την πρώτη περιοδο της παρ. 1 δικαστικούς πληρεξουσίους θεωρειται ότι έχει παρασχεθεί με μόνη τη συνυπογραφή, από το διάδικο ή το νόμιμο αντιπρόσωπο ή τον εκπρόσωπό του, κατά περίπτωση, του δικογράφου του ένδικου βοηθήματος ή μέσου. Στην περίπτωση αυτή η συνυπογραφή του δικηγόρου θεωρείται ως βεβαίωση της γνησιότητας της υπογραφής των πιο πάνω προσώπων. Η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή στις περιπτώσεις που, σύμφωνα με την παρ. 6, απαιτείται ειδική πληρεξουσιότητα.

4. Αν η πράξη με την οποία παρέχεται η πληρεξουσιότητα έχει καταρτιστεί από αλλοδαπή αρχή, διέπεται από το δίκαιο του τόπου της κατάρτισής της.

5. Η χρονική διάρκεια και η έκταση της εξουσίας του δικαστικού πληρεξουσίου προσδιορίζεται με το πληρεξούσιο εγγραφο. Το γενικό πληρεξούσιο, αν δεν ορίζεται διαφορετικα, παρέχει την εξουσία για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων, την άσκηση ένδικων βοηθημάτων και μέσων, καθώς και το διορισμό άλλων δικαστικών πληρεξουσίων.

6. Κατ' εξαίρεση, απαιτείται ειδική δικαστική πληρεξουσιότητα:

α) για το δικαστικό συμβιβασμό,

β) για την παραίτηση από ένδικο βοήθημα ή μέσο που έχει ασκηθεί,

γ) για την προσβολή εγγράφου ως πλαστού,

δ) όπου αλλού προβλέπεται τούτο ρητώς από ειδικές διατάξεις.

7. Ο δικαστικός πληρεξούσιος, αν η κατοικία του ή ο χώρος της εργασίας του βρίσκεται στην έδρα του δικαστηρίου, είναι και αντίκλητος του διαδίκου.

Άρθρο 31
Λήξη της δικαστικής πληρεξουσιότητας

Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο γενικό πληρεξούσιο, η δικαστική πληρεξουσιότητα λήγει με την πάροδο πενταετίας από τη χρονολογια κατάρτισης του σχετικού εγγράφου. Αν όμως η δίκη έχει αρχίσει πριν από τη λήξη της πενταετίας ή της προθεσμίας που τυχόν έχει οριστεί, η πληρεξουσιότητα ισχύει έως και την επίδοση της οριστικής απόφασης.

Άρθρο 32
Παύση της δικαστικής πληρεξουσιότητας

1. Η δικαστική πληρεξουσιότητα παύει:

α) με την κατάργηση της δίκης ή την περάτωση της διαδικαστικής πράξης, για την οποία αυτή είχε δοθεί, η

β) με το θάνατο του πληρεξουσίου ή την απώλεια της ικανότητάς του να ενεργεί ως πληρεξούσιος, ή

γ) με την ανάκληση της πληρεξουσιότητας ή την παραίτηση του πληρεξουσίου από αυτήν, ή

δ) με την παραίτηση, την παύση ή την έκπτωση του πληρεξούσιου δικηγόρου από το δικηγορικό λειτούργημα.

2. Η ανάκληση της πληρεξουσιότητας, καθώς και η παραίτηση του δικαστικού πληρεξουσίου από αυτήν, γίνονται είτε με προφορική δήλωση στο ακροατηριο, που καταχωρείται στα πρακτικά και ισχύει έναντι ολων, είτε με έγγραφη δήλωση, η οποία κοινοποιείται, με δικαστικό επιμελητή, στον πληρεξούσιο ή στον εντολέα, κατά περίπτωση, καθώς και σε όλους τους διαδίκους, και στη συνέχεια κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου μαζί με τα αποδεικτικά των κοινοποιήσεων, από τότε δε και ισχύει έναντι όλων.

3. Ο δικαστικός πληρεξούσιος οφείλει, και μετά την κατά την προηγούμενη παράγραφο παραίτησή του, εφόσον δεν διορίστηκε άλλος, να προβαίνει, για χρονικό διαστημα τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών, στη διενέργεια των διαδικαστικών πράξεων που είναι απαραίτητες προς αποτροπή επικείμενου κινδύνου για τα συμφέροντα του εντολέα του.

4. Η πληρεξουσιότητα δεν παύει με το θάνατο ή τη μεταβολή της προσωπικής κατάστασης εκείνου που την έδωσε ή του νόμιμου αντιπροσώπου του, αλλά εξακολουθεί και παύει μόνον όταν διακοπεί η δίκη για έναν από τους λόγους αυτούς.

ΠΕΜΠΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 33
Μέριμνα για την πρόοδο της δίκης

Το δικαστήριο μεριμνά για την πρόοδο της δίκης. Προς το σκοπό αυτον διατάζει τη διενέργεια οποιασδήποτε απαραίτητης διαδικαστικής πράξης και λαμβάνει όλα τα κατά την κρίση του πρόσφορα μέτρα για τη διακρίβωση της αλήθειας και την ταχύτερη εκδοση της απόφασης.

Άρθρο 34
Απουσία του διαδίκου

Η απουσία διαδίκου που έχει κλητευτεί νομίμως δεν παρακωλύει την πρόοδο της διαδικασίας, ούτε δημιουργεί τεκμήριο ομολογίας.

Άρθρο 35
Έλεγχος των διαδικαστικών προϋποθέσεων

Το δικαστήριο ελέγχει και αυτεπαγγέλτως τη συνδρομή των διαδικαστικών προϋποθέσεων.

Άρθρο 36
Έγγραφη και προφορική διαδικασία

1. Η προδικασία και η εκτός ακροατηρίου διαδικασία διεξάγονται εγγράφως, εκτός από τις περιπτωσεις που ο Κώδικας ορίζει διαφορετικά.

2. Η διαδικασία στο ακροατήριο διεξάγεται προφορικά και στηρίζεται στην προβλεπομενη από τις κειμενες διατάξεις προδικασία.

Άρθρο 37
Δημοσιότητα των συνεδριάσεων

1. Οι συνεδριάσεις του δικαστηρίου είναι δημόσιες. Το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει το αντίθετο, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 93 του Συντάγματος.

2. Η προδικασία και η εκτός ακροατηρίου διαδικασία δεν διεξάγονται δημοσίως.

Άρθρο 38
Μυστικότητα των διασκέψεων

Η διάσκεψη για την έκδοση απόφασης είναι μυστική και το αποτέλεσμά της είναι απόρρητο ως τη δημοσίευση της απόφασης.

Άρθρο 39
Αιτιολογία - Δημοσίευση των αποφάσεων

1. Η δικαστική απόφαση πρέπει να είναι ειδικώς και εμπεριστατωμένως αιτιολογημένη και να απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση.
2. Η γνώμη και τα ονόματα των τυχόν μειοψηφούντων μελών καταχωρούνται στην απόφαση.

Άρθρο 40
Ισότητα των διαδίκων

Οι διάδικοι είναι ίσοι ενώπιον των δικαστηρίων και έχουν τα ίδια δικονομικά δικαιώματα και τις ίδιες δικονομικές υποχρεώσεις.

Άρθρο 41
Δικαίωμα παράστασης και ακρόασης

Το δικαστήριο οφείλει να καλεί τους διαδίκους, ώστε αυτοί να παρίστανται και να ακούγονται κατά τη διενέργεια των διαδικαστικών πράξεων.

Άρθρο 42
Καλόπιστη διεξαγωγή της δίκης

1. Οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι, οι εκπρόσωποι και οι δικαστικοί πληρεξούσιοι οφείλουν να ενεργούν σύμφωνα με τους κανόνες της καλής πίστης και των χρηστών ηθών, να τηρούν το καθήκον της αλήθειας και να αποφεύγουν ενέργειες που προδήλως παρελκύουν τη δίκη.
2. Αν ο ιδιώτης διάδικος ή ο νόμιμος αντιπρόσωπος ή ο εκπρόσωπος ή ο δικαστικός πληρεξούσιός του υποπέσει σε παράβαση των κανόνων της προηγούμενης παραγράφου, το δικαστήριο, με την οριστική του απόφαση, επιβάλλει σε αυτόν χρηματική ποινή έως πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμών. Προς τούτο, αν, κατά τη συζήτηση ή τη διάσκεψη της υπόθεσης, διαπιστωθεί ότι συντρέχει ενδεχομένως περίπτωση επιβολής της κατά την προηγούμενη περίοδο ποινής, ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος, με πράξη του, καλεί το συγκεκριμένο πρόσωπο να εκθέσει εγγράφως τις απόψεις του μέσα σε τασσόμενη από αυτόν ανατρεπτική προθεσμία.
3. Αν από τη διεξαγωγή της δίκης προκύψει ότι συντρέχει περίπτωση πειθαρχικής δίωξης διοικητικού οργάνου, επειδή αυτό, εν γνώσει του, έχει εκδηλώσει πράξη ή έχει προβεί σε υλική ενέργεια, προδήλως παράνομη, ή, εν γνώσει του, κατά πρόδηλη παράβαση του νόμου, έχει παραλείψει οφειλόμενη ενέργεια, το δικαστήριο, με ειδική απόφασή του που εκδίδει ως συμβούλιο, παραπέμπει το ζήτημα στη Διοίκηση. Στην περίπτωση αυτή, η έγερση της πειθαρχικής αγωγής ενώπιον του αρμόδιου πειθαρχικού συμβουλίου είναι υποχρεωτική και το αποτέλεσμα της πειθαρχικής δίκης ανακοινώνεται στο δικαστήριο. Το ίδιο ισχύει αν συντρέχει περίπτωση πειθαρχικής δίωξης των εκπροσώπων του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου για παράβαση των κανόνων της παραγράφου 1.

Άρθρο 43
Ευπρεπής διατύπωση των δικογράφων και των υπομνημάτων

1. Τα δικόγραφα και τα υπομνήματα πρέπει να είναι διατυπωμένα ευπρεπώς.
2. Το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως, μπορεί, με την απόφασή του, να διατάξει τη διαγραφή ανάρμοστων φράσεων από δικόγραφο ή υπόμνημα.

ΕΚΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Άρθρο 44

1. Για κάθε πράξη της διαδικασίας, που διενεργεί δικαστής, δικαστικός υπάλληλος ή άλλο αρμόδιο όργανο, μόνος ή κατά σύμπραξη, συντάσσεται έκθεση, εφόσον ο Κώδικας δεν ορίζει διαφορετικά.
2. Η έκθεση συντάσσεται αμέσως μετά τη διενέργεια της πράξης. Κατά τη σύνταξή της πρέπει να παρευρίσκονται όλοι όσοι συνέπραξαν ή παραστάθηκαν κατά τη διενέργεια της πράξης.
3. Με την επιφύλαξη όσων ορίζουν ειδικότερες διατάξεις, η έκθεση πρέπει να μνημονεύει:
α) τον τόπο και το χρόνο που διενεργήθηκε η πράξη και
β) το ονοματεπώνυμο και την ιδιότητα του οργάνου που διενέργησε την πράξη, εκείνων που συνέπραξαν ή παραστάθηκαν κατά τη διενέργειά της, καθώς και εκείνου που συνέταξε την έκθεση.
4. Αν ο τόπος ή ο χρόνος σύνταξης της έκθεσης διαφέρει από εκείνον της διενέργειας της πράξης, γίνεται γι' αυτό σχετική μνεία στην έκθεση.
5. Η έκθεση, αφού αναγνωστεί, υπογράφεται από αυτόν που τη συνέταξε, καθώς και από τα πρόσωπα που διενέργησαν τη διαδικαστική πράξη ή που συνέπραξαν ή παραστάθηκαν κατά τη διενέργειά της. Η τυχόν άρνηση ή αδυναμία υπογραφής μνημονεύεται ρητώς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΔΙΚΟΓΡΑΦΑ

Άρθρο 45
Απαραίτητα στοιχεία

1. Το δικόγραφο, εκτός από τα στοιχεία που απαιτούν ειδικότερες διατάξεις, πρέπει να προσδιορίζει σαφώς το είδος και το αντικείμενό του και να αναφέρει:
α) το δικαστήριο στο οποίο απευθύνεται,
β) τον τόπο και το χρόνο της σύνταξής του και
γ) αν υποβάλλεται μεν από φυσικό πρόσωπο, το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο και την ακριβή διεύθυνση της κατοικίας και του χώρου εργασίας του ίδιου, του νόμιμου αντιπροσώπου του και, αν υπάρχουν, του δικαστικού πληρεξουσίου και του αντικλήτου του, αν υποβάλλεται δε από νομικό πρόσωπο, ένωση προσώπων ή ομάδα περιουσίας, την επωνυμία και την έδρα τους, καθώς και το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο και την ακριβή διεύθυνση της κατοικίας και του χώρου εργασίας του εκπροσώπου τους και, αν υπάρχουν, του δικαστικού πληρεξουσίου και του αντικλήτου τους, ενώ, αν υπο-

βάλλεται από το Δημόσιο, τον τίτλο της δημόσιας υπηρεσίας και το όργανο που το εκπροσωπεί.

2. Οι διευθύνσεις των κατά την προηγούμενη παράγραφο προσώπων πρέπει να γνωστοποιούνται στο δικαστήριο με το πρώτο δικόγραφο που απευθύνεται σε αυτό. Αν η γνωστοποίηση γίνεται, το πρώτο, με άλλο δικόγραφο, υπόμνημα ή έγγραφο, αυτό πρέπει να κατατίθεται στο αρμόδιο δικαστήριο και να επιδίδεται, από τα ίδια αυτά πρόσωπα, στους λοιπούς διαδίκους.

3. Κάθε μεταβολή στη διεύθυνση ή στην ιδιότητα των κατά τις προηγούμενες παραγράφους προσώπων, η οποία επήλθε κατά το χρονικό διάστημα από την άσκηση του ένδικου βοηθήματος έως και τη λήξη της τελικής εκκρεμοδικίας στο δεύτερο βαθμό, πρέπει να γνωστοποιείται κατά τη διαδικασία της διάταξης της δεύτερης περιόδου της παρ. 2, η οποία και εφαρμόζεται αναλόγως. Αλλιώς, οι επιδόσεις γίνονται εγκύρως στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί ή ωσάν να μην είχε επέλθει η μεταβολή, κατά περίπτωση.

4. Αν δεν δηλωθεί καμία διεύθυνση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2, η επίδοση γίνεται με παράδοση του επιδοτέου εγγράφου στο γραμματέα του οικείου δικαστηρίου.

5. Τα δικόγραφα και τα υπομνήματα υπογράφονται από τους δικαστικούς πληρεξουσίους των διαδίκων. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 27, τα δικόγραφα και τα υπομνήματα μπορούν να υπογράφονται, κατά περίπτωση, από τους ίδιους τους διαδίκους ή τους νόμιμους αντιπροσώπους ή τους εκπροσώπους τους.

Άρθρο 46
Ελλείψεις

Δικόγραφο, που δεν περιέχει τα προβλεπόμενα από τις παρ. 1 και 5 του προηγούμενου άρθρου στοιχεία, είναι άκυρο, εκτός αν αυτά προκύπτουν από την εκτίμηση του όλου περιεχομένου του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Άρθρο 47
Γενικές διατάξεις

1. Με την επιφύλαξη των οριζομένων στην παρ. 3, η επίδοση επιτρέπεται οπουδήποτε και οποτεδήποτε βρεθεί το πρόσωπο προς το οποίο αυτή μπορεί να γίνει. Αν η επίδοση διενεργηθεί σε τόπο ή χρόνο άλλο από εκείνον που προβλέπεται για κάθε περίπτωση, είναι άκυρη μόνο αν δεν συναινεί το πρόσωπο προς το οποίο αυτή γίνεται. Το ίδιο ισχύει και όταν η επίδοση διενεργείται σε ημέρα αργίας ή κατά τη διάρκεια της νύκτας, η οποία και θεωρείται ότι διαρκεί από τις επτά (7) το βράδυ ως τις επτά (7) το πρωί. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, η συναίνεση πρέπει να μνημονεύεται στην έκθεση.

2. Άρνηση παραλαβής του επιδοτέου εγγράφου δεν επιτρέπεται σε κανέναν, όταν η επίδοση γίνεται στο κατάστημα της αρχής που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη ή που παρά το νόμο παρέλειψε την έκδοσή της ή στο κατάστημα του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί η εκδίκαση της σχετικής υπόθεσης. Σε περίπτωση άρνησης παραλαβής, το όργανο της επίδοσης βεβαιώνει την άρνηση στην έκθεση, την οποία, μαζί με το επιδοτέο έγγραφο, διαβιβάζει στη γραμματεία του οίκείου δικαστηρίου.

3. Επίδοση σε χώρους λατρείας κατά τις ώρες των ιεροτελεστιών, των θρησκευτικών τελετών ή των προσευχών, καθώς και σε αίθουσα δικαστηρίου όταν συνεδριάζει, είναι άκυρη ακόμη και αν υπάρχει συναίνεση του προσώπου προς το οποίο αυτή διενεργείται.

4. Δικόγραφο που αφορά περισσότερους διαδίκους, επιδίδεται χωριστά στον καθέναν, εκτός αν η επίδοση γίνεται σε κοινό αντίκλητο ή κοινό δικαστικό πληρεξούσιο, οπότε αρκεί η επίδοση ενός μόνο αντιγράφου. Σε κοινό νόμιμο αντιπρόσωπο περισσότερων ανίκανων διαδίκων αρκεί η επίδοση ενός μόνο αντιγράφου.

5. Σε περίπτωση περισσότερων νόμιμων αντιπροσώπων, εκπροσώπων, δικαστικών πληρεξουσίων ή αντικλήτων διαδίκου, αρκεί η επίδοση προς έναν από αυτούς, ακόμη και όταν, από το νόμο, το καταστατικό ή την πράξη διορισμού τους, προβλέπεται ότι αυτοί ενεργούν από κοινού.

Άρθρο 48
Όργανα - Παραγγελία

1. Οι επιδόσεις από μέρους των ιδιωτών διαδίκων γίνονται με δικαστικό επιμελητή.

2. Οι επιδόσεις από μέρους του Δημοσίου και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου γίνονται είτε με δικαστικό επιμελητή είτε με υπάλληλο των υπηρεσιών τους. Όργανα της αστυνομίας ή της αγροφυλακής ή υπάλληλοι των δήμων ή κοινοτήτων μπορούν, μέσα στα όρια των εδαφικών τους περιφερειών, να διενεργούν τις επιδόσεις αυτές.

3. Οι επιδόσεις από μέρους του δικαστηρίου γίνονται με δικαστικούς υπαλλήλους ή επιμελητές των δικαστηρίων ή με οποιοδήποτε από τα όργανα ή τους υπαλλήλους που αναφέρονται στη δεύτερη περίοδο της προηγούμενης παραγράφου.

4. Οι επιδόσεις γίνονται ύστερα από έγγραφη παραγγελία του διαδίκου, του νόμιμου αντιπροσώπου, του εκπροσώπου ή του δικαστικού πληρεξουσίου του. Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου 24 και της παρ. 6 του άρθρου 28, εφαρμόζονται, και στην περίπτωση αυτή, αναλόγως οι διατάξεις αυτές.

5. Την παραγγελία για τις επιδόσεις που γίνονται από μέρους του δικαστηρίου δίνει εγγράφως ο γραμματέας του δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος.

Άρθρο 49
Προς το Δημόσιο και τα άλλα Ν.Π.Δ.Δ.

1. Οι επιδόσεις δικογράφων προς το Δημόσιο γίνονται στον Υπουργό Οικονομικών. Τα δικόγραφα αυτά παραδίδονται: αν απευθύνονται ενώπιον δικαστηρίων της Αθήνας ή του Πειραιά, στην Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ενώ αν απευθύνονται ενώπιον άλλων δικαστηρίων της Χώρας, είτε στην Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους είτε στο κατά τόπο αρμόδιο Γραφείο Νομικού Συμβούλου ή Δικαστικό Γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

2. Κατ' εξαίρεση, στις φορολογικές εν γένει διαφορές οι επιδόσεις προς το Δημόσιο γίνονται προς την αρχή που εξέδωσε τη σχετική πράξη ή που παρά το νόμο παρέλειψε την έκδοσή της.

3. Οι επιδόσεις προς τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου γίνονται στους νόμιμους εκπροσώπους τους ή σε υπαλλήλους που έχουν εξουσιοδοτηθεί από αυτούς ή στους δικαστικούς τους πληρεξουσίους.

4. Οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους επιδόσεις γίνονται στο κατάστημα που εδρεύουν οι οικείες υπηρεσίες και κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες.

Άρθρο 50
Προς ιδιώτες

1. Οι επιδόσεις προς τους ιδιώτες διενεργούνται στην κατοικία ή στο χώρο της εργασίας, κατά περίπτωση, προσωπικώς στους ίδιους ή στους νόμιμους αντιπροσώπους ή στους εκπροσώπους ή στους δικαστικούς πληρεξουσίους ή στους αντικλήτους τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις ειδικότερες αντίστοιχες διατάξεις.

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα, νοείται, ως κατοικία, η οικία, το διαμέρισμα και γενικώς ο στεγασμένος χώρος που προορίζεται για διημέρευση και διανυκτέρευση, ενώ, ως χώρος εργασίας, ο χώρος άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας. Η τυχόν προσωρινή μη χρησιμοποίηση των χώρων αυτών για το σκοπό που προορίζονται δεν ασκεί επιρροή.

Άρθρο 51
Στην κατοικία

1. Αν τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ.1 του άρθρου 50 απουσιάζουν από την κατοικία τους, το έγγραφο παραδίδεται στο σύζυγο ή σε οποιονδήποτε από τους συγγενείς ή σε μέλος του προσωπικού, εφόσον τα πρόσωπα αυτά συνοικούν μαζί τους και, σε περίπτωση μη ανεύρεσης κανενός από τα παραπάνω πρόσωπα, σε οποιονδήποτε από τους λοιπούς συνοίκους.

2. Σύνοικοι θεωρούνται και οι θυρωροί των πολυκατοικιών, καθώς και οι διευθυντές ξενοδοχείων ή οικοτροφείων. Οι ένοικοι άλλων διαμερισμάτων δεν θεωρούνται σύνοικοι.

3. Η επίδοση στα πρόσωπα που προβλέπουν οι προηγούμενες παράγραφοι επιτρέπεται εφόσον, κατά την κρίση του οργάνου που ενεργεί την επίδοση, αυτά έχουν συνείδηση των πράξεών τους.

Άρθρο 52
Στο χώρο εργασίας

1. Αν τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ.1 του άρθρου 50 απουσιάζουν από το κατάστημα, το γραφείο ή το εργαστήριο όπου εργάζονται, το έγγραφο παραδίδεται σε συνεταίρο ή συνεργάτη ή υπάλληλο, που εργάζεται στον ίδιο χώρο. Αν τα πρόσωπα αυτά είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, το έγγραφο παραδίδεται στο διευθυντή της υπηρεσίας ή στον προϊστάμενο του τμήματος στο οποίο αυτά εργάζονται.

2. Η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 51 εφαρμόζεται και στις επιδόσεις του άρθρου αυτού.

Άρθρο 53
Ειδικές περιπτώσεις

1. Ειδικώς, η επίδοση σε ιδιώτες:

α) αν αυτοί νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κρατούνται σε φυλακή, γίνεται με παράδοση του επιδοτέου εγγράφου στο διευθυντή του νοσοκομείου ή της φυλακής εφόσον, σύμφωνα με βεβαίωση του νοσοκομείου ή της φυλακής, η οποία και μνημονεύεται στην έκθεση επίδοσης, η επικοινωνία μαζί τους δεν είναι δυνατή,

β) αν πρόκειται για αξιωματικούς, υπαξιωματικούς, οπλίτες ή όργανα των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας ή του λιμενικού ή πυροσβεστικού σώματος, γίνεται με παράδοση του επιδοτέου εγγράφου στο διοικητή της μονάδας ή στον προϊστάμενο της υπηρεσίας τους εφόσον, σύμφωνα με βεβαίωση της υπηρεσίας, η οποία και μνημονεύεται στην έκθεση επίδοσης, η επίδοση στους ίδιους δεν είναι δυνατή, ενώ

γ) αν πρόκειται για πρόσωπα που ανήκουν στην υπηρεσία φάρων, φανών, σηματοφόρων ή υπηρετούν σε εμπορικό πλοίο που βρίσκεται σε ελληνικό λιμένα, γίνεται με παράδοση του επιδοτέου εγγράφου στον κατά τόπο αρμόδιο λιμενάρχη, εφόσον, σύμφωνα με βεβαίωση του λιμεναρχείου, η οποία και μνημονεύεται στην έκθεση επίδοσης, η επίδοση στους ίδιους δεν είναι δυνατή.

2. Οι διατάξεις των περιπτώσεων β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται αν τα πρόσωπα τα οποία αφορά η επίδοση τελούν σε άδεια, διαθεσιμότητα ή αργία.

3. Τα πρόσωπα στα οποία παραδίδεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, το έγγραφο οφείλουν να το παραδώσουν, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, σε αυτόν που αφορά η επίδοση, με έγγραφη απόδειξη, την οποία και υποχρεούνται να διαβιβάσουν στη γραμματεία του οικείου δικαστηρίου.

Άρθρο 54
Σε πρόσωπα γνωστής διεύθυνσης, στην αλλοδαπή

Αν η διεύθυνση της κατοικίας και του χώρου εργασίας εκείνου τον οποίο αφορά η επίδοση, του νόμιμου αντιπροσώπου και του δικαστικού πληρεξουσίου του, η οποία έχει δηλωθεί, βρίσκεται στην αλλοδαπή, η επίδοση προς αυτούς, αν δεν υπάρχει αντίκλητος, γίνεται με παράδοση του επιδοτέου εγγράφου στον Υπουργό Εξωτερικών ή στον εξουσιοδοτημένο από αυτόν υπάλληλο, ο οποίος οφείλει να το παραδώσει, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, σε εκείνον που αφορά η επίδοση, με έγγραφη απόδειξη, την οποία και υποχρεούται να διαβιβάσει στη γραμματεία του οικείου δικαστηρίου.

Άρθρο 55
Θυροκόλληση

1. Η επίδοση γίνεται με θυροκόλληση:

α) αν τα πρόσωπα, προς τα οποία προβλέπεται ότι διενεργείται η παράδοση του εγγράφου, δεν βρίσκονται ούτε στην κατοικία ούτε στο χώρο της εργασίας τους ή αρνούνται την παραλαβή του ή την υπογραφή της έκθεσης ή δεν μπορούν να υπογράψουν την έκθεση, ή

β) αν τα υπηρεσιακά όργανα, στα οποία παραδίδεται το έγγραφο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 49, 52, 53 και 54, αρνούνται την παραλαβή ή την υπογραφή της έκθεσης.

2. Η θυροκόλληση συνίσταται στην επικόλληση από μέρους του οργάνου της επίδοσης, με την παρουσία ενός μάρτυρα, του επιδοτέου εγγράφου στη θύρα της κατοικίας ή του χώρου εργασίας ή του υπηρεσιακού καταστήματος όπου κατοικεί ή εργάζεται, κατά περίπτωση, το πρόσωπο προς το οποίο έπρεπε να διενεργηθεί η παράδοση του εγγράφου.

Άρθρο 56
Έκθεση

1. Για κάθε επίδοση, το όργανο που τη διενεργεί συντάσσει έκθεση.

2. Η έκθεση, εκτός από τα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 44, πρέπει να μνημονεύει:

α) την παραγγελία προς επίδοση,

β) σαφή προσδιορισμό του επιδοτέου εγγράφου και των προσώπων τα οποία αφορά,

γ) την ημέρα και την ώρα της επίδοσης,

δ) το πρόσωπο στο οποίο παραδόθηκε το έγγραφο και την ιδιότητα με την οποία το παρέλαβε, καθώς και

ε) τους λόγους που προκάλεσαν τη θυροκόλληση.

3. Η έκθεση υπογράφεται από το όργανο της επίδοσης, καθώς και από το πρόσωπο στο οποίο παραδόθηκε το έγγραφο. Σε περίπτωση θυροκόλλησης, η έκθεση υπογράφεται από το όργανο και το μάρτυρα.

4. Το όργανο της επίδοσης οφείλει να σημειώνει, στο έγγραφο, και να βεβαιώνει την ημέρα και την ώρα της παράδοσης ή της θυροκόλλησης. Σε περίπτωση διαφοράς ανάμεσα στην έκθεση και στη σημείωση, επικρατεί η ημέρα και ώρα που μνημονεύονται στην έκθεση.

Άρθρο 57
Συντέλεση

1. Η επίδοση συντελείται, κατά περίπτωση, από το χρόνο της παράδοσης ή της θυροκόλλησης του επιδοτέου εγγράφου, ο οποίος και προκύπτει από την έκθεση.

2. Η επίδοση θεωρείται ότι συντελέστηκε:

α) στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 45, από το χρόνο παράδοσης του εγγράφου στο γραμματέα,

β) στην περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 47, από το χρόνο που, σύμφωνα με την έκθεση, εκδηλώθηκε η άρνηση παραλαβής του εγγράφου στο κατάστημα της αρχής ή του δικαστηρίου,

γ) στην περίπτωση της παρ. 1 του άρθρου 53, από το χρόνο της παράδοσης του εγγράφου στα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή, ενώ

δ) στην περίπτωση του άρθρου 54, από το χρόνο της παράδοσης του εγγράφου στο Υπουργείο Εξωτερικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΑΝΤΙΚΛΗΤΟΣ

Άρθρο 58
Διορισμός

1. Ο ιδιώτης, που δεν έχει ο ίδιος ή ο νόμιμος αντιπρόσωπος ή ο εκπρόσωπος ή ο δικαστικός πληρεξούσιός του την κατοικία ή το χώρο της εργασίας του στην έδρα του δικαστηρίου, οφείλει να διορίζει, ως αντίκλητο, πρόσωπο που έχει την κατοικία ή το χώρο της εργασίας του στην έδρα αυτήν. Δικαίωμα να διορίσει αντίκλητο έχει ο διάδικος σε κάθε άλλη περίπτωση.

2. Ο διορισμός γίνεται με το πρώτο δικόγραφο που απευθύνεται στο δικαστήριο, μπορεί όμως να γίνει και με νεότερο έγγραφο του διαδίκου, το οποίο πρέπει να κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου και να επιδίδεται από αυτόν στους άλλους διαδίκους. Ο διορισμός ισχύει, ως προς το δικαστήριο, από την κατάθεση ενώ, ως προς τους άλλους διαδίκους, από την προς αυτούς επίδοση του σχετικού εγγράφου.

3. Η πράξη του διορισμού πρέπει να περιέχει το όνομα, επώνυμο και πατρώνυμο, το επάγγελμα και τις διευθύνσεις της κατοικίας και του χώρου εργασίας του αντικλήτου. Σε περίπτωση μεταβολής των διευθύνσεων, εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 45.

4. Όλες οι επιδόσεις μπορούν να γίνουν στον αντίκλητο του διαδίκου, ακόμη και όταν ο διάδικος κατοικεί ή εργάζεται στην έδρα του δικαστηρίου.

Άρθρο 59
Διάρκεια εξουσίας

1. Ως προς τη διάρκεια της εξουσίας του αντικλήτου, την παραίτησή του ή την ανάκληση του διορισμού του, εφαρμόζονται αναλόγως οι αντίστοιχες διατάξεις που αφορούν τους δικαστικούς πληρεξουσίους.

2. Σε κάθε περίπτωση που έπαυσε η εξουσία του αντικλήτου, ο διάδικος οφείλει να διορίσει άλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'
ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Άρθρο 60
Έναρξη - Λήξη - Υπολογισμός

1. Οι προθεσμίες που ορίζονται από το νόμο ή από τα δικαστήρια αρχίζουν την επόμενη ημέρα από εκείνη κατά την οποία συντελέστηκε το γεγονός που αποτέλεσε την αφετηρία τους και λήγουν στις επτά (7) το βράδυ της τελευταίας ημέρας, αν δε αυτή είναι αργία, την ίδια ώρα της αμέσως επόμενης εργάσιμης ημέρας. Κατ' εξαίρεση, για τη συμπλήρωση της ενηλικίωσης προσώπου υπολογίζεται και η ημέρα της γέννησης.

2. Προθεσμία που προσδιορίζεται σε έτη λήγει όταν περάσει η αντίστοιχη ημερομηνία του τελευταίου έτους.

3. Προθεσμία που προσδιορίζεται σε μήνες λήγει όταν περάσει η ημέρα του τελευταίου μήνα, η οποία αντιστοιχεί αριθμητικά στην ημέρα έναρξης, αν δε δεν υπάρχει αντίστοιχη αριθμητικά ημέρα, ως τέτοια θεωρείται η τελευταία ημέρα του τελευταίου μήνα.

4. Προθεσμία που προσδιορίζεται σε εβδομάδες λήγει όταν περάσει η αντίστοιχη ομώνυμη ημέρα της τελευταίας εβδομάδας.

5. Προθεσμία μισού έτους ισχύει ως προθεσμία έξι (6) μηνών, ενώ προθεσμία μισού μήνα ισχύει ως προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών.

6. Αν η προθεσμία που έχει προσδιοριστεί αποτελείται από μήνες και ημέρες, υπολογίζονται πρώτα οι μήνες και κατόπιν προστίθενται οι ημέρες.

7. Για τον υπολογισμό των προθεσμιών, ως αρχή του μήνα νοείται η πρώτη, ως μέσον η δέκατη πέμπτη και ως τέλος η τελευταία ημέρα του.

Άρθρο 61
Διαδρομή - Παράταση - Διακοπή - Αναστολή - Εξέταση τήρησης

1. Οι προθεσμίες που αρχίζουν με την επίδοση εγγράφου τρέχουν και εναντίον εκείνου με παραγγελία του οποίου έγινε η επίδοση.

2. Σε περίπτωση παράτασης προθεσμίας που χορηγείται από το νόμο ή από το δικαστήριο, η νέα προθεσμία αρχίζει αφότου περάσει η πρώτη.

3. Η διακοπή της δίκης συνεπάγεται και διακοπή των προθεσμιών που δεν έχουν εκπνεύσει, οι οποίες αρχίζουν εκ νέου από την επανάληψη της δίκης.

4. Κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών αναστέλλονται οι προθεσμίες που έχουν ταχθεί για τη διεξαγωγή αποδείξεων. Η αναστολή δεν ισχύει όταν πρόκειται για συντηρητική απόδειξη ή για υποθέσεις που εκδικάζονται από τα τμήματα διακοπών. Οι προθεσμίες για την άσκηση ένδικων βοηθημάτων ή μέσων αναστέλλονται για το διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου.

5. Οι προθεσμίες της παρ. 1, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, έχουν ανατρεπτικό χαρακτήρα, η δε τήρησή τους εξετάζεται από το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως.

6. Η μη τήρηση προθεσμίας, που αφορά αποκλειστικά τις σχέσεις μεταξύ των διαδίκων, εξετάζεται από το δικαστήριο μόνο αν τούτο προβληθεί από το διάδικο υπέρ του οποίου αυτή έχει ταχθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΚΥΡΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 62

1. Το δικαστήριο απαγγέλλει την ακυρότητα των διαδικαστικών πράξεων οι οποίες διενεργήθηκαν, από το ίδιο ή από διάδικο, κατά παράβαση των διατάξεων που τις ρυθμίζουν.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο ακυρότητα απαγγέλλεται από το δικαστήριο:

α) αυτεπαγγέλτως, αν τούτο προβλέπεται ρητώς από το νόμο, ή αν η διαδικαστική πράξη προέρχεται από αναρμόδιο όργανο, ή αν αυτή έγινε κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας,

β) ύστερα από αίτηση του διαδίκου σε κάθε άλλη περίπτωση και εφόσον κριθεί ότι η παράβαση προκάλεσε σε αυτόν βλάβη, η οποία δεν είναι δυνατόν να αποκατασταθεί με άλλον τρόπο

3. Η αίτηση του διαδίκου στην περ. β' της προηγούμενης παραγράφου, είναι απαράδεκτη:

α) αν δεν υποβληθεί κατά την πρώτη, μετά την παράβαση, συζήτηση,

β) αν υποβληθεί από διάδικο που έχει προκαλέσει την παράβαση ή που έχει συντελέσει σε αυτήν ή που έχει παραιτηθεί ρητώς ή σιωπηρώς, μετά τη διενέργεια της διαδικαστικής πράξης, από την υποβολή αίτησης.

4. Μετά την απαγγελία της ακυρότητας, το δικαστήριο διατάζει να επαναληφθεί η πράξη, εκτός αν έχει ήδη επέλθει απώλεια του σχετικού δικαιώματος ή η επανάληψη αποκλείεται για άλλον λόγο.

ΕΒΔΟΜΟ ΤΜΗΜΑ
ΕΝΔΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΠΡΟΣΦΥΓΗ

Άρθρο 63
Προσβαλλόμενες πράξεις και παραλείψεις

1. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται σε ειδικές διατάξεις του Κώδικα, οι εκτελεστές ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις, από τις οποίες δημιουργούνται κατά νόμο διοικητικές διαφορές ουσίας, υπόκεινται σε προσφυγή.

2. Παράλειψη υπάρχει όταν η διοικητική αρχή, αν και υποχρεούται κατά νόμο, δεν εκδίδει εκτελεστή ατομική διοικητική πράξη για να ρυθμίσει ορισμένη έννομη σχέση. Η παράλειψη συντελείται με την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας που τυχόν τάσσει ο νόμος για την έκδοση, είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, της πράξης αυτής. Στην τελευταία αυτήν περίπτωση (σιωπηρή άρνηση), αν από το νόμο δεν τάσσεται τέτοια προθεσμία, η παράλειψη συντελείται με την πάροδο άπρακτου τριμήνου από την υποβολή της σχετικής αίτησης στη Διοίκηση. Η κατά τις προηγούμενες περιόδους παράλειψη συντελείται, επίσης, με την έκδοση θετικής διοικητικής πράξης από την οποία συνεπάγεται εμμέσως η βούληση της Διοίκησης να μην προβεί στη ρύθμιση ορισμένης έννομης σχέσης.

3. Στις περιπτώσεις που από το νόμο προβλέπεται, κατά της πράξης ή της παράλειψης, διοικητική προσφυγή, η οποία ασκείται, μέσα σε ορισμένη προθεσμία, ενώπιον του ίδιου ή ιεραρχικώς προϊσταμένου ή άλλου ειδικώς κατεστημένου, οργάνου, και συνεπάγεται τον έλεγχο της πράξης ή της παράλειψης κατά το νόμο και την ουσία (ενδικοφανής προσφυγή), το ένδικο βοήθημα της προσφυγής ασκείται παραδεκτώς μόνο κατά της πράξης που εκδίδεται για την ενδικοφανή προσφυγή. Αν κατά της πράξης ή της παράλειψης προβλέπονται από το νόμο περισσότερες από μία διαδοχικές ενδικοφανείς προσφυγές, το ένδικο βοήθημα της προσφυγής ασκείται παραδεκτώς μόνο κατά της πράξης που εκδίδεται για την τελευταία ενδικοφανή προσφυγή. Το κατά τις προηγούμενες περιόδους απαράδεκτο του ένδικου βοηθήματος της προσφυγής κατά πράξης ή παράλειψης κατά της οποίας προβλέπεται από το νόμο η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής, δεν ισχύει αν η αρμόδια διοικητική αρχή παρέλειψε να ενημερώσει πλήρως, κατά οποιονδήποτε τρόπο, τον ενδιαφερόμενο, τόσο για την υποχρέωση, όσο και για τους όρους, άσκησης της ενδικοφανούς προσφυγής.

4. Αν παρέλθει η προθεσμία που τάσσει τυχόν ειδικώς ο νόμος προς έκδοση απόφασης για την ενδικοφανή προσφυγή ή, σε περίπτωση που δεν τάσσεται τέτοια προθεσμία, αν παρέλθει άπρακτο τρίμηνο από την άσκησή της, το ένδικο βοήθημα της προσφυγής ασκείται κατά της, τεκμαιρόμενης από την πάροδο της προθεσμίας, απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής.

5. Η προσφυγή ασκείται παραδεκτώς και πριν από τη συντέλεση της παράλειψης ή της τεκμαιρόμενης απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής, εφόσον όμως η συντέλεση αυτή έχει επέλθει κατά την πρώτη συζήτηση του ένδικου βοηθήματος της προσφυγής.

6. Ρητή πράξη η οποία εκδόθηκε μετά τη συντέλεση της παράλειψης ή της τεκμαιρόμενης απόρριψης ενδικοφανούς προσφυγής, και ως την πρώτη συζήτηση του ένδικου βοηθήματος της προσφυγής, λογίζεται ως συμπροσβαλλόμενη. Μπορεί όμως και να προσβληθεί αυτοτελώς.

7. Με το ένδικο βοήθημα της προσφυγής λογίζονται ως συμπροσβαλλόμενες και όλες οι μεταγενέστερες και συναφείς προς την προσβαλλόμενη, πράξεις ή παραλείψεις, εφόσον έχουν εκδοθεί ή συντελεστεί, αντιστοίχως, ως την πρώτη συζήτηση. Στην περίπτωση αυτήν, η αναβολή της συζήτησης για την υποβολή πρόσθετων λόγων, εφόσον ζητηθεί, είναι υποχρεωτική. Οι πράξεις ή οι παραλείψεις αυτές μπορούν πάντως να προσβληθούν και αυτοτελώς.

8. Η διοικητική αρχή οφείλει, σε κάθε περίπτωση, να χορηγεί ατελώς στον ενδιαφερόμενο βεβαίωση για την ημερομηνία υποβολής της κατά την παρ. 2 αίτησης ή για την ημερομηνία άσκησης της κατά την παρ. 4 ενδικοφανούς προσφυγής.

Άρθρο 64
Ενεργητική νομιμοποίηση

1. Προσφυγή μπορεί να ασκήσει εκείνος:

α) ο οποίος έχει άμεσο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον, ή

β) στον οποίο αναγνωρίζεται τέτοιο δικαίωμα από ειδική διάταξη νόμου.

2. Προσφυγή μπορεί επίσης να ασκήσει:

α) Ο Υπουργός Οικονομικών, καθώς και ο αρμόδιος οικονομικός επιθεωρητής, υπέρ του Δημοσίου, κατά των πράξεων των φορολογικών οργάνων του τελευταίου,

οι οποίες εκδίδονται κατ' εφαρμογή της φορολογικής εν γένει νομοθεσίας.

β) Κάθε άλλη αρχή, καθώς και ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, εφόσον ειδική διάταξη νόμου αναγνωρίζει ρητώς σε αυτούς τέτοιο δικαίωμα.

Άρθρο 65
Παθητική νομιμοποίηση

1. Στη δίκη που δημιουργείται ύστερα από άσκηση προσφυγής, παθητικώς νομιμοποιείται το Δημόσιο ή το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, στο οποίο ανήκει το όργανο που εξέδωσε την πράξη ή που παρά το νόμο παρέλειψε την έκδοσή της.

2. Αν η κατά την προηγούμενη παράγραφο πράξη ή παράλειψη έχει ενσωματωθεί σε μεταγενέστερη πράξη ή παράλειψη του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, στη δίκη που δημιουργείται ύστερα από άσκηση προσφυγής κατά της τελευταίας αυτής πράξης ή παράλειψης νομιμοποιείται παθητικώς και το νομικό πρόσωπο, όργανο του οποίου εξέδωσε ή παρέλειψε να εκδώσει την πράξη που ενσωματώθηκε.

Άρθρο 66
Προθεσμία

1. Η προσφυγή ασκείται μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών, η οποία αρχίζει:

Α. Σε περίπτωση ρητής πράξης:

α) Για εκείνους τους οποίους αφορά:

i. από την κατά νόμο επίδοσή της σε αυτούς, ή

ii. σε κάθε άλλη περίπτωση, από τότε που αυτοί έλαβαν αποδεδειγμένως πλήρη γνώση του περιεχομένου της.

β) Για τους τρίτους:

i. από τη δημοσίευσή της, αν δεν προβλέπεται από το νόμο άλλος ειδικότερος τρόπος γνωστοποίησής της, ή

ii. σε κάθε άλλη περίπτωση, από τότε που αυτοί έλαβαν αποδεδειγμένως πλήρη γνώση του περιεχομένου της.

Β. Σε περίπτωση παράλειψης, από τη συντέλεση της.

2. Ειδικώς, στις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 64, η προθεσμία είναι ενενήντα (90) ημερών από την έκδοση ή την κατά νόμο δημοσίευση της πράξης ή τη συντέλεση της παράλειψης.

3. Η προσφυγή μπορεί να ασκηθεί και πριν από την επίδοση της πράξης.

4. Αν, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας, αποβιώσει ο νομιμοποιούμενος χωρίς να έχει ασκήσει προσφυγή, αυτή είναι δυνατόν να ασκηθεί, από τους κάθε είδους γενικούς ή ειδικούς διαδόχους του, εφόσον έχουν έννομο συμφέρον, μέσα σε νέα ισόχρονη προθεσμία, η οποία και αρχίζει από τότε που αυτοί έλαβαν αποδεδειγμένως πλήρη γνώση της πράξης ή από τότε που τυχόν αυτή τους κοινοποιήθηκε ή από τότε που αποδεδειγμένως αντιλήφθηκαν τη συντέλεση της παράλειψης. Αν εκκρεμεί η αποδοχή της κληρονομίας, η προθεσμία δεν αρχίζει πριν από την αποδοχή.

5. Οι διατάξεις της πρώτης περιόδου της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση που έπαυσε να υπάρχει το νομικό πρόσωπο.

6. Αν ο νομιμοποιούμενος προς άσκηση προσφυγής διαμένει στην αλλοδαπή, οι αντίστοιχες προθεσμίες ορίζονται σε ενενήντα (90) ημέρες.

Άρθρο 67
Διακοπή της προθεσμίας

1. Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής διακόπτεται, για μία μόνο φορά, με την άσκηση κάθε διοικητικής προσφυγής, πλην εκείνης που προβλέπεται από τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 63. Το κατά την προηγούμενη περίοδο αποτέλεσμα επέρχεται ακόμη και αν η διοικητική προσφυγή έχει απευθυνθεί σε αναρμόδιο διοικητικό όργανο. Η διάταξη της παραγράφου αυτής δεν έχει εφαρμογή κατά την εκδίκαση των φορολογικών εν γένει διαφορών.

2. Η προθεσμία, η οποία διακόπτεται κατά την προηγούμενη παράγραφο, κινείται εξαρχής από την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας που τυχόν τάσσει ο νόμος για απάντηση, αλλιώς από την πάροδο άπρακτων τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης ή από την τυχόν επίδοση, πριν περάσουν οι προηγούμενες προθεσμίες, της απάντησης για την απλή ή την ειδική διοικητική προσφυγή.

Άρθρο 68
Περιεχόμενο του δικογράφου

1. Το δικόγραφο της προσφυγής, εκτός από τα στοιχεία που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 45, πρέπει ακόμη·

α) να μνημονεύει με ακρίβεια:

i. την προσβαλλόμενη πράξη ή παράλειψη,

ii. την αρχή που εξέδωσε την πράξη αυτήν ή που παρέλειψε την έκδοσή της,

iii. τους λόγους, οι οποίοι θεμελιώνουν το αίτημα και

β) να περιέχει σαφώς καθορισμένο αίτημα.

2. Αίτημα της προσφυγής μπορεί να είναι:

α) η ολική ή μερική ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης ή παράλειψης, ή

β) η τροποποίηση της προσβαλλόμενης πράξης.

3. Αν η προσβαλλόμενη πράξη ή παράλειψη αφορά τρίτους, στο δικόγραφο πρέπει να μνημονεύονται σαφώς οι διευθύνσεις της κατοικίας και του χώρου εργασίας ή της έδρας των τρίτων.

4. Η αόριστη μνεία στο δικόγραφο ότι προσβάλλεται και κάθε συναφής πράξη ή παράλειψη δεν υποχρεώνει το δικαστήριο, εφόσον δεν συντρέχει η περίπτωση της παρ. 7 του άρθρου 63, να ερευνήσει και ως προς τούτο την υπόθεση.

Άρθρο 69
Ανασταλτικό αποτέλεσμα

1. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.

2. Κατ' εξαίρεση, αν με την πράξη καταλογίζονται χρηματικά ποσά που αναφέρονται σε φορολογικές εν γένει απαιτήσεις του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, ή αυτοτελείς χρηματικές κυρώσεις για παράβαση της φορολογικής νομοθεσίας, η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής, καθώς και η άσκησή της αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης. Ειδικές διατάξεις, οι οποίες αποκλείουν την αναστολή ή θεσπίζουν την κατά ορισμένο μόνο ποσοστό αναστολή των πράξεων τούτων, διατηρούνται σε ισχύ.

3. Κατά τα λοιπά, σε κάθε περίπτωση, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 200 έως και 205.

Άρθρο 70
Απαράδεκτο άσκησης δεύτερης

1. Είναι απαράδεκτη η άσκηση δεύτερης προσφυγής από τον ίδιο προσφεύγοντα κατά της αυτής πράξης ή παράλειψης.

2. Προσφυγή, από το δικόγραφο της οποίας παραιτήθηκε ο προσφεύγων, θεωρείται ότι δεν ασκήθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΑΓΩΓΗ

Άρθρο 71
Ενεργητική νομιμοποίηση

1. Αγωγή μπορεί να ασκήσει εκείνος ο οποίος έχει, κατά του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, χρηματική αξίωση από έννομη σχέση δημοσίου δικαίου.

2. Σε άσκηση της κατά την προηγούμενη παράγραφο αγωγής νομιμοποιούνται και οι κάθε είδους καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοι.

3. Αγωγή μπορούν να ασκήσουν και οι δανειστές των, κατά τις προηγούμενες παραγράφους, δικαιούχων εφόσον οι τελευταίοι δεν την ασκούν, εκτός αν πρόκειται για προσωποπαγείς αξιώσεις (πλαγιαστική αγωγή).

4. Η κατά τις προηγούμενες παραγράφους αγωγή είναι απαράδεκτη αν πρόκειται για αξίωση φορολογικού εν γένει περιεχομένου.

5. Απαράδεκτη είναι η κατά τις παραγράφους 1 - 3 αγωγή και σε κάθε άλλη περίπτωση που, επίσης, για την ικανοποίηση της σχετικής αξίωσης υπάρχει, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, αρμόδιο να αποφανθεί όργανο της Διοίκησης.

Στις περιπτώσεις αυτές, αν μετά την τελεσίδικη απόρριψη της αγωγής ως απαράδεκτης, ο ενδιαφερόμενος προσφύγει στη Διοίκηση προς ικανοποίηση της αξίωσής του, θεωρείται, ως προς όλες τις έννομες συνέπειες, σαν να είχε προσφύγει κατά το χρόνο άσκησης της αγωγής.

Άρθρο 72
Παθητική νομιμοποίηση

Η αγωγή ασκείται κατά του Δημοσίου ή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, που είναι υπόχρεο προς ικανοποίηση της κατά την παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου αξίωσης.

Άρθρο 73
Περιεχόμενο δικογράφου

1. Το δικόγραφο της αγωγής, εκτός από τα στοιχεία που προβλέπει το άρθρο 45, πρέπει να περιέχει και:

α) καθορισμό της έννομης σχέσης από την οποία απορρέει η αξίωση,

β) σαφή έκθεση των πραγματικών περιστατικών, καθώς και τους λόγους που θεμελιώνουν κατά νόμο την αξίωση και

γ) σαφώς καθορισμένο αίτημα.

2. Αίτημα της αγωγής μπορεί να είναι:

α) η καταψήφιση της αξιούμενης παροχής, ή

β) η αναγνώριση της αντίστοιχης αξίωσης.

Άρθρο 74
Άσκηση υπό αίρεση - Επικουρικές βάσεις

1. Άσκηση αγωγής υπό αίρεση δεν επιτρέπεται.

2. Η αγωγή μπορεί να έχει, εκτός από την κύρια, και μία ή περισσότερες επικουρικές πραγματικές ή νομικές βάσεις.

Άρθρο 75
Συνέπειες κατάθεσης και επίδοσης

1. Η εκκρεμοδικία αρχίζει με την κατάθεση της αγωγής και λήγει με τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης ή την κατάργηση της δίκης.

2. Τα κατά το ουσιαστικό δίκαιο έννομα αποτελέσματα της άσκησης της αγωγής, ως προς τον εναγόμενο, επέρχονται μόνο από την επίδοσή της σε αυτόν, η οποία μπορεί να διενεργηθεί και από τον ενάγοντα. Κατ' εξαίρεση, η παραγραφή διακόπτεται σε κάθε περίπτωση με την κατάθεση της αγωγής και αρχίζει πάλι μόνο από την τελεσιδικία της απόφασης ή την κατάργηση της δίκης.

3. Μεταβολή του αιτήματος της αγωγής είναι απαράδεκτη. Κατ' εξαίρεση, ο ενάγων μπορεί, ως το τέλος της πρώτης συζήτησης, να περιορίσει το αίτημα της αγωγής ή να το μετατρέψει από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό ή από αναγνωριστικό σε καταψηφιστικό.

Άρθρο 76
Απαράδεκτο άσκησης δεύτερης

1. Είναι απαράδεκτη η άσκηση δεύτερης αγωγής με το αυτό αντικείμενο, από τον ίδιο ενάγοντα.

2. Αγωγή, από το δικόγραφο της οποίας παραιτήθηκε ο ενάγων, θεωρείται ότι δεν ασκήθηκε.

Άρθρο 77
Παρεμπίπτουσα

1. Με παρεμπίπτουσα αγωγή είναι δυνατόν να ζητηθούν:

α) τα παρεπόμενα του κύριου αντικειμένου της δίκης, ή

β) συμπληρωματική της αρχικής παροχή, αν μετά την άσκηση της αγωγής διευρύνθηκε κατά οποιονδήποτε τρόπο η αρχική αξίωση του ενάγοντος.

2. Ως προς την άσκηση της παρεμπίπτουσας αγωγής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 114.

Άρθρο 78
Σχέση προς άλλα ένδικα βοηθήματα

Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 71 ή σε τυχόν άλλες ειδικές διατάξεις, αγωγή για αξίωση που θεμελιώνεται στο παράνομο εκτελεστής διοικητικής πράξης ή παράλειψης δεν είναι απαράδεκτη αν, κατά της πράξης ή της παράλειψης αυτής, δεν ασκήθηκε το από τις κείμενες διατάξεις προβλεπόμενο ένδικο βοήθημα. Στην περίπτωση αυτήν, κατά την εκδίκαση της αγωγής έχουν εφαρμογή τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 80.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 79
Σε περίπτωση προσφυγής

1. Το δικαστήριο ελέγχει την προσβαλλόμενη πράξη ή παράλειψη κατά το νόμο και την ουσία, μέσα στα όρια της προσφυγής, τα οποία προσδιορίζονται από τους λόγους και το αίτημά της. Κατ' εξαίρεση, ο κατά το νόμο έλεγχος της προσβαλλόμενης πράξης ή πα-

ράλειψης, κατά περίπτωση, χωρεί και αυτεπαγγέλτως, εκτεινόμενος στο σύνολό της, προκειμένου να διακριβωθεί:

α) αν συντρέχουν οι λόγοι της περ. α' της παρ. 3 ή
β) αν η πράξη είναι πλημμελής κατά τη νόμιμη βάση της, ή
γ) αν υπάρχει παράβαση δεδικασμένου.

2. Αν η προσφυγή στρέφεται κατά ρητής πράξης, το δικαστήριο, κατά την επίλυση της διαφοράς, είτε δέχεται την προσφυγή εν όλω ή εν μέρει και ακυρώνει ολικώς ή μερικώς την πράξη ή την τροποποιεί, είτε απορρίπτει την προσφυγή.

3. Το δικαστήριο ακυρώνει την πράξη και αναπέμπει την υπόθεση στη Διοίκηση για να ενεργήσει τα νόμιμα:
α) αν η πράξη έχει εκδοθεί από αναρμόδιο όργανο ή από συλλογικό όργανο που δεν έχει νόμιμη συγκρότηση ή σύνθεση, ή
β) αν συντρέχει παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, που έχει ταχθεί για την έκδοση της πράξης, ή
γ) αν η Διοίκηση δεν έχει ασκήσει τη διακριτική της εξουσία.

4. Αν η προσφυγή στρέφεται κατά παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, το δικαστήριο, κατά την επίλυση της διαφοράς, είτε ακυρώνει εν όλω ή εν μέρει την παράλειψη και αναπέμπει την υπόθεση στη Διοίκηση για να προβεί στην οφειλόμενη ενέργεια, είτε απορρίπτει την προσφυγή.

5. Το δικαστήριο δεν μπορεί, με την απόφασή του, να καταστήσει χειρότερη τη θέση του προσφεύγοντος, εκτός αν συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις της δεύτερης περιόδου της παρ. 1. Η χειροτέρευση της θέσης του προσφεύγοντος διαπιστώνεται από τη συνολική έκβαση της δίκης.

Άρθρο 80
Σε περίπτωση αγωγής

1. Το δικαστήριο, κατά την επίλυση της διαφοράς, είτε δέχεται την αγωγή εν όλω ή εν μέρει και, ανάλογα με το αίτημά της, επιδικάζει την παροχή ή απλώς αναγνωρίζει τη σχετική αξίωση, είτε απορρίπτει την αγωγή.

2. Με την επιφύλαξη των οριζομένων στην παρ. 4 του άρθρου 71 ή σε τυχόν άλλες ειδικές διατάξεις, αν η αξίωση θεμελιώνεται στο παράνομο εκτελεστής διοικητικής πράξης ή παράλειψης, το δικαστήριο, εφόσον δεν υπάρχει δεδικασμένο, κρίνει παρεμπιπτόντως τη νομιμότητα της πράξης ή της παράλειψης αυτής.

3. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο μπορεί, ύστερα από αίτηση διαδίκου, να κηρύξει την απόφασή του εν όλω ή εν μέρει προσωρινώς εκτελεστή αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που συνηγορούν προς τούτο ή αν η επιβράδυνση της εκτέλεσης θα επιφέρει ανεπανόρθωτη βλάβη στο διάδικο που νίκησε. Στις προσωρινώς εκτελεστές αποφάσεις, η προθεσμία, καθώς και η παραδεκτή άσκηση της έφεσης δεν αναστέλλουν την εκτέλεση, εκτός αν αυτή πρόκειται να γίνει κατά τρίτου.

ΟΓΔΟΟ ΤΜΗΜΑ
ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 81
Τα ένδικα μέσα

1. Ένδικα μέσα, τα οποία ασκούνται ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, είναι η ανακοπή ερημοδικίας, η έφεση, η αίτηση αναθεώρησης, η τριτανακοπή και η αίτηση διόρθωσης ή ερμηνείας.

2. Ως προς την αίτηση αναίρεσης έχουν εφαρμογή οι εκάστοτε ισχύουσες, σχετικές με αυτήν, διατάξεις της νομοθεσίας που αφορά το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Άρθρο 82
Αρμοδιότητα εκδίκασης

1. Τα ένδικα μέσα της ανακοπής ερημοδικίας, της αίτησης αναθεώρησης, της τριτανακοπής, και της αίτησης διόρθωσης ή ερμηνείας εκδικάζονται από το δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.

2. Το ένδικο μέσο της έφεσης εκδικάζεται από το αρμόδιο δευτεροβάθμιο δικαστήριο.

Άρθρο 83
Προσβαλλόμενες αποφάσεις

1. Σε ένδικα μέσα υπόκεινται μόνο οι οριστικές αποφάσεις. Με την προσβολή τους θεωρείται ότι συμπροσβάλλονται και όλες οι μη οριστικές. Κατ' εξαίρεση, σε ανακοπή ερημοδικίας και σε αίτηση διόρθωσης ή ερμηνείας υπόκεινται και οι μη οριστικές αποφάσεις.

2. Το παραδεκτό των ένδικων μέσων κρίνεται σύμφωνα με το νόμο ο οποίος ίσχυε κατά το χρόνο που δημοσιεύτηκε η προσβαλλόμενη απόφαση.

Άρθρο 84
Νομιμοποίηση διαδίκων

1. Η ενεργητική νομιμοποίηση καθορίζεται από τις διατάξεις που ρυθμίζουν το κάθε ένδικο μέσο. Παθητικώς νομιμοποιούνται όσοι διατέλεσαν αντίδικοι εκείνου που ασκεί το ένδικο μέσο στη δίκη κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση.

2. Νομιμοποιούνται επίσης ενεργητικώς ή παθητικώς οι καθολικοί ή οιονεί καθολικοί διάδοχοι και όσοι έγιναν ειδικοί διάδοχοι μετά την άσκηση του ένδικου βοηθήματος για το οποίο εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση.

Άρθρο 85
Επανάσκηση

1. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 102, δεν επιτρέπεται να ασκηθεί, από το αυτό πρόσωπο, για δεύτερη φορά το ίδιο ένδικο μέσο κατά της αυτής απόφασης, ως προς το ίδιο ή άλλο κεφάλαιο.

2. Ένδικο μέσο από το οποίο παραιτήθηκε εκείνος που το άσκησε θεωρείται ότι δεν ασκήθηκε.

Άρθρο 86
Προθεσμίες

1. Οι προθεσμίες, μέσα στις οποίες ασκούνται τα ένδικα μέσα σύμφωνα με τις ειδικές γι' αυτά διατάξεις, παρεκτείνονται κατά εξήντα (60) ημέρες στις περιπτώσεις που οι νομιμοποιούμενοι να τα ασκήσουν διαμένουν στην αλλοδαπή.

2. Τα ένδικα μέσα ασκούνται παραδεκτώς και πριν από την επίδοση της προσβαλλόμενης απόφασης.

3. Αν ο νομιμοποιούμενος να ασκήσει το ένδικο μέσο αποβιώσει κατά τη διάρκεια της προθεσμίας χωρίς να το ασκήσει, αυτό είναι δυνατόν να ασκηθεί από τα πρόσωπα της παρ. 2 του άρθρου 84, μέσα σε νέα

ισόχρονη προθεσμία, η οποία και αρχίζει από τότε που αυτά έλαβαν αποδεδειγμένως γνώση της απόφασης ή από τότε που τυχόν αυτή τους κοινοποιήθηκε. Αν η νομιμοποίηση των τελευταίων συνδέεται με την άσκηση κληρονομικού δικαιώματος, η νέα αυτή προθεσμία αρχίζει από την αποδοχή της κληρονομίας.

4. Οι διατάξεις της πρώτης περιόδου της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση που έπαυσε να υπάρχει το νομικό πρόσωπο.

Άρθρο 87
Δικόγραφα

Τα δικόγραφα των ένδικων μέσων, εκτός από τα στοιχεία που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 45, πρέπει να περιέχουν και:

α) μνεία της προσβαλλόμενης απόφασης,

β) τους ειδικούς για κάθε ένδικο μέσο λόγους και

γ) σαφώς καθορισμένο αίτημα.

Άρθρο 88
Αναστολή εκτέλεσης

Εφόσον στον Κώδικα δεν ορίζεται ειδικώς διαφορετικά, οι προθεσμίες των ένδικων μέσων, καθώς και η άσκησή τους, δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. Είναι όμως δυνατόν να χορηγηθεί, κατά περίπτωση, αναστολή εκτέλεσης της πράξης ή της απόφασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 200 έως και 209.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΑΝΑΚΟΠΗ ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΑΣ

Άρθρο 89
Δικαίωμα άσκησης

Ο διάδικος, που δεν παραστάθηκε κατά τη συζήτηση ένδικου βοηθήματος ή μέσου επειδή δεν κλητεύτηκε ή δεν κλητεύτηκε νόμιμα, ή επειδή, αν και κλητεύτηκε νόμιμα, δεν μπόρεσε, λόγω ανώτερης βίας, να παρασταθεί, έχει δικαίωμα να ασκήσει, για τους λόγους αυτούς, κατά της σχετικής απόφασης, ανακοπή.

Άρθρο 90
Προθεσμία

1. Η προθεσμία για την άσκηση της ανακοπής είναι εξήντα (60) ημερών και αρχίζει από την επίδοση της προσβαλλόμενης απόφασης ή την πλήρη γνώση της.

2. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ασκηθεί ανακοπή αν έχουν περάσει τρία (3) χρόνια από τη δημοσίευση της απόφασης.

Άρθρο 91
Απόφαση

Αν ο λόγος της ανακοπής κριθεί βάσιμος, το δικαστήριο εξαφανίζει την απόφαση και προχωρεί στην εκδίκαση της διαφοράς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΕΦΕΣΗ

Άρθρο 92
Προσβαλλόμενες αποφάσεις

1. Σε έφεση υπόκεινται οι αποφάσεις που εκδίδονται σε πρώτο βαθμό.

2. Δεν υπόκεινται σε έφεση αποφάσεις που αφορούν χρηματικές διαφορές αν το αντικείμενό τους δεν υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών. Το αντικείμενο της διαφοράς προσδιορίζεται από το ποσό, το οποίο καθορίζεται με την πρωτόδικη απόφαση. Αν αντικείμενο της διαφοράς είναι περισσότερα αυτοτελή και διακεκριμένα μεταξύ τους ποσά, το εκκλητό κρίνεται χωριστά ως προς καθένα από τα ποσά αυτά. Σε περίπτωση αντικειμενικής σώρευσης ένδικων βοηθημάτων, συνάφειας προσβαλλόμενων πράξεων ή παραλείψεων ή ομοδικίας, το αντικείμενο της διαφοράς κρίνεται χωριστά ως προς κάθε ένδικο βοήθημα, συναφή πράξη ή παράλειψη ή ομόδικο, εκτός αν, στην τελευταία περίπτωση, υπάρχει ενοχή σε ολόκληρο.

3. Ειδικώς, στις χρηματικού περιεχομένου φορολογικές εν γένει διαφορές, όταν από το νόμο προβλέπεται η από μέρους του φορολογουμένου υποβολή δήλωσης πριν από την έκδοση της σχετικής πράξης, ως αντικείμενο της διαφοράς θεωρείται, για μεν τη Διοίκηση η διαφορά του κύριου φόρου που προκύπτει ανάμεσα σε εκείνον που ορίστηκε με την πράξη και σε αυτόν που καθορίστηκε με την απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, για δε το φορολογούμενο η διαφορά του κύριου φόρου που προκύπτει ανάμεσα σε εκείνον που αντιστοιχεί στη δήλωση και σε αυτόν που καθορίστηκε με την απόφαση.

4. Επιτρέπεται πάντοτε να ασκηθεί έφεση:

α) για έλλειψη δικαιοδοσίας ή αρμοδιότητας του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, ή

β) για μη νόμιμη συγκρότηση ή σύνθεσή του, ή

γ) αν η διαφορά έχει ως αντικείμενο περιοδική παροχή, ή

δ) αν πρόκειται για φορολογική διαφορά με αντικείμενο την αναγνώριση ζημίας, η οποία δεν καλύπτεται με συμψηφισμό του συνολικού εισοδήματος που προσδιορίστηκε με την πρωτόδικη απόφαση αλλά είναι εκπεστέα, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, από το φορολογητέο εισόδημα επόμενων οικονομικών ετών, εφόσον το ποσό της εκπεστέας κατά τον τρόπο αυτόν ζημίας υπερβαίνει τις πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) δραχμές.

5. Τα ποσά που αναφέρονται στην παρ. 2 μπορούν να αναπροσαρμόζονται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Άρθρο 93
Δικαίωμα άσκησης

1. Δικαίωμα να ασκήσουν έφεση έχουν οι κατά την πρωτόδικη δίκη διάδικοι, εφόσον έχουν έννομο προς τούτο συμφέρον.

2. Διάδικος που έχει ασκήσει ανακοπή ερημοδικίας δεν μπορεί να ασκήσει και έφεση κατά της ίδιας απόφασης. Με την έφεση όμως, η οποία ασκείται κατά της απόφασης που απορρίπτει την ανακοπή ερημοδικίας, μπορούν να προβληθούν και λόγοι οι οποίοι αφορούν την ανακοπτόμενη απόφαση. Αν κατά της ίδιας απόφασης έχει ασκηθεί ανακοπή ερημοδικίας ή τριτανακοπή από άλλο διάδικο, η πρόοδος της δίκης για την έφεση αναστέλλεται ωσότου εκδοθεί απόφαση για την ανακοπή ερημοδικίας ή την τριτανακοπή.

Άρθρο 94
Προθεσμία

1. Η προθεσμία για την άσκηση έφεσης είναι εξήντα (60) ημερών και αρχίζει από την επίδοση της προσβαλλόμενης απόφασης.

2. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ασκηθεί έφεση αν έχουν περάσει τρία (3) χρόνια από τη δημοσίευση της απόφασης.

Άρθρο 95
Λόγοι

Λόγο έφεσης μπορεί να θεμελιώσει κάθε νομικό ή πραγματικό σφάλμα της απόφασης και κάθε παράλειψη του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου να ερευνήσει αυτεπαγγέλτως όσα είχε υποχρέωση.

Άρθρο 96
Μεταβολή του αντικειμένου - Νέοι ισχυρισμοί και αποδείξεις

1. Δεν επιτρέπεται η μεταβολή του αντικειμένου της διαφοράς στο δεύτερο βαθμό. Επιτρέπεται όμως να προβληθεί, το πρώτο, αίτημα για παρεπόμενες απαιτήσεις, οι οποίες δημιουργήθηκαν μετά την τελευταία συζήτηση ύστερα από την οποία και εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση.
2. Επιτρέπεται η προβολή, στην κατ' έφεση δίκη, νέων πραγματικών ισχυρισμών, εφόσον αφορούν κεφάλαια τα οποία είχαν αμφισβητηθεί στην πρωτόδικη δίκη και η μη προβολή τους κατ' αυτήν κρίνεται δικαιολογημένη.
3. Για τα αιτήματα και τους πραγματικούς ισχυρισμούς οι οποίοι προβάλλονται παραδεκτώς σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, μπορούν οι διάδικοι να προσκομίσουν και να επικαλεστούν νέα αποδεικτικά στοιχεία, αλλά και το δικαστήριο να διατάξει συμπληρωματική απόδειξη.

Άρθρο 97
Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα

1. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο περιορίζεται να κρίνει την υπόθεση μέσα στα όρια των αιτιάσεων που προβάλλονται κατά της πρωτόδικης απόφασης. Μέσα στα όρια αυτά, το δικαστήριο εξετάζει και αυτεπαγγέλτως όσα το πρωτοβάθμιο έπρεπε να εξετάσει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη δεύτερη περίοδο της παρ. 1 του άρθρου 79, αλλά δεν τα εξέτασε.
2. Η έλλειψη δικαιοδοσίας, η αναρμοδιότητα και η μη νόμιμη συγκρότηση η σύνθεση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου εξετάζεται από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 98
Απόφαση - Εφαρμοστέο δίκαιο - Μη χειροτέρευση θέσης εκκαλούντος

1. Αν η έφεση κριθεί βάσιμη, το δικαστήριο, κατά περίπτωση, είτε εξαφανίζει εν όλω ή εν μέρει την πρωτόδικη απόφαση και δικάζει, κατά το μέρος που εξαφανίζει την απόφαση, το ένδικο βοήθημα, είτε τη μεταρρυθμίζει.
2. Αν η απόφαση εξαφανιστεί για έλλειψη αρμοδιότητας του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, η υπόθεση παραπέμπεται στο αρμόδιο δικαστήριο μόνο αν τούτο δεν υπάγεται στην περιφέρεια του δικαστηρίου που δίκασε την έφεση. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η υπόθεση διακρατείται και εκδικάζεται από το εφετείο.
3. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, αν ρητώς δεν ορίζεται στο νόμο διαφορετικά, εφαρμόζει το νόμο που ίσχυε όταν δημοσιεύτηκε η εκκαλούμενη απόφαση.
4. Αν κριθεί ορθό το διατακτικό αλλά εσφαλμένο το αιτιολογικό της πρωτόδικης απόφασης, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο αντικαθιστά ή συμπληρώνει το αιτιολογικό και απορρίπτει την έφεση.
5. Με την απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου δεν μπορεί να καταστεί χειρότερη, σε σχέση με το διατακτικό της εκκαλουμένης, η θέση του εκκαλούντος, εκτός αν συντρέχει η περίπτωση της δεύτερης περιόδου της παρ.1 του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 99
Αναστολή εκτέλεσης

1. Η προθεσμία, καθώς και η άσκηση της έφεσης κατ' απόφασης που εκδόθηκε ύστερα από άσκηση αγωγής αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης.
2. Το ανασταλτικό αποτέλεσμα, αν ειδικώς δεν ορίζεται αλλιώς, διαρκεί ωσότου δημοσιευτεί η οριστική απόφαση για την έφεση ή καταργηθεί κατά οποιονδήποτε τρόπο η κατ' έφεση δίκη.

Άρθρο 100
Αντέφεση

1. Αν ασκηθεί έφεση, ο εφεσίβλητος μπορεί, και μετά την πάροδο της προθεσμίας της έφεσης, να ασκήσει αντέφεση, ακόμη και αν έχει αποδεχτεί την απόφαση ή παραιτηθεί από το δικόγραφο της έφεσης.
2. Με την αντέφεση μπορούν να προβληθούν όλοι οι λόγοι, οι οποίοι μπορούν να προβληθούν και με την έφεση, μόνο όμως μέσα στα όρια του μεταβιβαστικού αποτελέσματος της έφεσης.
3. Η αντέφεση ασκείται με δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται στη γραμματεία του εφετείου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως όσα ισχύουν για την άσκηση της έφεσης. Ειδικώς, ως προς την επίδοση του δικογράφου στον αντίδικο, εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 114.
4. Αν η έφεση απορριφθεί ως απαράδεκτη η αν εκείνος που άσκησε την έφεση παραιτηθεί από αυτήν, απορρίπτεται και η αντέφεση. Στις περιπτώσεις αυτές, αν η αντέφεση έχει ασκηθεί μέσα στην προβλεπόμενη για τον αντεκαλούντα προθεσμία για άσκηση έφεσης, ισχύει ως αυτοτελής έφεση. Το παραδεκτό της αντέφεσης δεν επηρεάζεται αν η έφεση απορριφθεί για ουσιαστικούς λόγους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΑΙΤΗΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ

Άρθρο 101
Προσβαλλόμενες αποφάσεις

Σε αναθεώρηση υπόκεινται μόνο τελεσίδικες ή ανέκκλητες αποφάσεις.

Άρθρο 102
Δικαίωμα άσκησης

1. Δικαίωμα να ασκήσουν αίτηση αναθεώρησης έχουν όσοι διατέλεσαν διάδικοι στη δίκη κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση εφόσον έχουν έννομο προς τούτο συμφέρον.
2. Η άσκηση από το ίδιο πρόσωπο νέας αίτησης αναθεώρησης επιτρέπεται μόνο για λόγο που προέκυψε μεταγενεστέρως, έστω και αν αφορά το ίδιο κεφάλαιο της απόφασης.

Άρθρο 103
Λόγοι

1. Η αναθεώρηση επιτρέπεται μόνο αν:
α) η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε ψευδή κατάθεση μάρτυρα ή δήλωση διαδίκου, σε ψευδή έκθεση πραγματογνώμονα ή σε πλαστά ή νοθευμένα έγγραφα και τα περιστατικά αυτά προκύπτουν από αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου, ή
β) μετά την έκδοση της απόφασης περιήλθαν σε γνώση του διαδίκου που ζητά την αναθεώρηση κρίσιμα έγγραφα, τα οποία υπήρχαν πριν από τη δίκη, αλλά δεν γνώριζε την ύπαρξή τους, ή
γ) η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε απόφαση πολιτικού, ποινικού ή διοικητικού δικαστηρίου, η οποία ανατράπηκε αμετακλήτως μετά την τελευταία συζήτηση.
2. Λόγος αναθεώρησης, που μπορούσε να προβληθεί με έφεση, απαραδέκτως προβάλλεται με αίτηση αναθεώρησης.

Άρθρο 104
Προθεσμία

1. Η προθεσμία για την άσκηση αίτησης αναθεώρησης είναι εξήντα (60) ημερών και αρχίζει:
α) στις περιπτώσεις α' και γ' της παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου, αφότου καταστεί αμετάκλητη η σχετική δικαστική απόφαση, ενώ
β) στην περίπτωση β' των ίδιων παραγράφου και άρθρου, αφότου τα κρίσιμα έγγραφα περιήλθαν στην κατοχή εκείνου που ζητά την αναθεώρηση.
2. Αν τα γεγονότα της προηγούμενης παραγράφου συντελέστηκαν πριν από την επίδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, η προθεσμία της αίτησης αναθεώρησης αρχίζει από την επίδοση της απόφασης.

Άρθρο 105
Απόφαση και ένδικα μέσα

1. Αν γίνει δεκτός λόγος αναθεώρησης, η προσβαλλόμενη απόφαση εξαφανίζεται και επακολουθεί νέα εξέταση της υπόθεσης μέσα στα όρια του λόγου αυτού.
2. Η απόφαση που εκδίδεται κατ' αναθεώρηση υπόκειται στα ίδια ένδικα μέσα στα οποία υπόκειται και η απόφαση που αναθεωρήθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'
ΤΡΙΤΑΝΑΚΟΠΗ

Άρθρο 106
Δικαίωμα άσκησης

1. Τρίτος, ο οποίος βλάπτεται από απόφαση που εκδόθηκε σε δίκη μεταξύ άλλων, και ο οποίος δεν είχε ασκήσει παρέμβαση, μπορεί, εφόσον συντρέχει το έννομο συμφέρον που θα δικαιολογούσε την παρέμβασή του στη δίκη αυτήν, να ανακόψει την απόφαση.
2. Στερείται το δικαίωμα να ασκήσει τριτανακοπή ο τρίτος στον οποίο κοινοποιήθηκε, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 114, το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο, με γνωστοποίηση της σχετικής δικασίμου.
3. Η τριτανακοπή στρέφεται κατά όλων των διαδίκων αναμεσα στους οποίους εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση.

Άρθρο 107
Προθεσμία

1. Η τριτανακοπή ασκείται μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών, που αρχίζει είτε από την κοινοποίηση είτε από την πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης.
2. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ασκηθεί τριτανακοπή όταν έχουν περάσει τρία (3) χρόνια από τη δημοσίευση της απόφασης.

Άρθρο 108
Απόφαση

Όσα ορίζονται στο άρθρο 91 εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση της τριτανακοπής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
ΑΙΤΗΣΗ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ Ή ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

Άρθρο 109
Δικαίωμα άσκησης

1. Εκείνος που διατέλεσε διάδικος στη δίκη μπορεί, με αίτησή του προς το δικαστήριο, να ζητήσει:
α) τη διόρθωση της απόφασης που εκδόθηκε, αν σε αυτήν έχουν παρεισφρήσει λογιστικά ή γραφικά λάθη ή το διατακτικό της διατυπώθηκε ελλιπώς ή ανακριβώς, ή
β) την ερμηνεία της, αν η διατύπωσή της είναι ασαφής και δημιουργεί αμφιβολίες.
2. Στην κατά την προηγούμενη παράγραφο διόρθωση μπορεί να προβεί το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 110
Διαδικασία

1. Η αίτηση του διαδίκου πρέπει να αναφέρει με σαφήνεια τα λάθη για τα οποία ζητείται η διόρθωση ή τα αμφίβολα σημεία και τις ασάφειες για τις οποίες ζητείται η ερμηνεία.
2. Η αίτηση ασκείται με κατάθεση στη γραμματεία του δικαστηρίου, μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών, η οποία αρχίζει από την επίδοση της απόφασης. Σε καμία, πάντως, περίπτωση δεν μπορεί να ασκηθεί αν έχουν περάσει τρία (3) χρόνια από τη δημοσίευση της απόφασης.
3. Η διαδικασία της αυτεπάγγελτης διόρθωσης κινείται, μέσα στην προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, με πράξη του προέδρου του συμβουλίου ή του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο, με την οποία προσδιορίζονται τα λάθη και ορίζεται η δικάσιμος.
4. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις που ρυθμίζουν την εκδίκαση του ένδικου βοηθήματος ή μέσου, το οποίο προκάλεσε την έκδοση της απόφασης.

Άρθρο 111
Συζήτηση και απόφαση

1. Ως προς τη συζήτηση στο ακροατήριο ισχύουν οι κοινές διατάξεις.
2. Η απόφαση με την οποία γίνεται η διόρθωση ή η ερμηνεία μνημονεύεται στο πρωτότυπο της αρχικής απόφασης και σημειώνεται στο βιβλίο δημοσίευσης των αποφάσεων, υπόκειται δε στα ένδικα μέσα που προβλέπονται για τη διορθούμενη ή ερμηνευόμενη.

3. Στα αντίγραφα ή στα αποσπάσματα της διορθούμενης ή ερμηνευόμενης απόφασης πρέπει απαραιτήτως να σημειώνονται ο αριθμός και η χρονολογία δημοσίευσης της απόφασης που τη διορθώνει ή την ερμηνεύει.

ΕΝΑΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Άρθρο 112
Κύρια παρέμβαση

1. Αν τρίτος διεκδικεί ολικώς ή μερικώς το αντικείμενο της δίκης που εκκρεμεί ύστερα από άσκηση αγωγής, μπορεί να ασκήσει κύρια παρέμβαση.
2. Η άσκηση κύριας παρέμβασης έχει τα έννομα αποτελέσματα που έχει η άσκηση αγωγής.

Άρθρο 113
Πρόσθετη παρέμβαση

1. Σε δίκη που εκκρεμεί ύστερα από άσκηση προσφυγής ή αγωγής, μπορεί να παρέμβει τρίτος, προς υποστήριξη του διαδίκου υπέρ του οποίου έχει έννομο συμφέρον να αποβεί η δίκη.
2. Ο παρεμβαίνων επιχειρεί όλες τις διαδικαστικές πράξεις που προβλέπει ο νόμος εφόσον δεν αντιτίθενται στο συμφέρον και τις πράξεις του διαδίκου υπέρ του οποίου παρεμβαίνει, έχει δε δικαίωμα να ασκήσει όλα τα ένδικα μέσα.
3. Παρέμβαση μπορεί να ασκηθεί το πρώτο και στην κατ' έφεση δίκη.

Άρθρο 114
Κοινές διατάξεις

1. Στα πρόσωπα που, κατά τα προηγούμενα άρθρα, νομιμοποιούνται να ασκήσουν παρέμβαση, ανακοινώνεται η δίκη, με κοινοποίηση του εισαγωγικού δικογράφου και γνωστοποίηση της δικασίμου, από οποιονδήποτε διάδικο.
2. Η παρέμβαση ασκείται με ιδιαίτερο έγγραφο, το οποίο κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί το σχετικό ένδικο βοήθημα ή μέσο και, με τη φροντίδα του παρεμβαίνοντος, επιδίδεται, με την ποινή του απαραδέκτου, σε κυρωμένο αντίγραφο, στους διαδίκους τριάντα (30) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 126. Η παράλειψη της πιο πάνω επίδοσης καλύπτεται αν εκείνος προς τον οποίο αυτή έπρεπε να γίνει παρίσταται στο ακροατήριο και δεν αντιλέγει.
3. Οι διατάξεις για την ομοδικία, τη συνάφεια και το χωρισμό δικογράφων εφαρμόζονται αναλόγως και στην παρέμβαση.
4. Αποφάσεις, πράξεις και δικόγραφα που προβλέπεται ότι επιδίδονται στους διαδίκους, μετά την άσκηση της παρέμβασης επιδίδονται και στους παρεμβαίνοντες.

ΔΕΚΑΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΟΜΟΔΙΚΙΑ - ΣΥΝΑΦΕΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΟΜΟΔΙΚΙΑ

Άρθρο 115
Δυνητική

1. Περισσότεροι μπορούν, με το ίδιο δικόγραφο, να ασκήσουν κοινή προσφυγή κατά της ίδιας πράξης ή παράλειψης, εφόσον οι λόγοι που προβάλλουν στηρίζονται στην ίδια νομική και πραγματική βάση ή κοινή αγωγή, εφόσον συνδέονται με κοινό δικαίωμα ή τα δικαιώματά τους πηγάζουν από την ίδια νομική και πραγματική αιτία.
2. Κατά περισσότερων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου μπορεί να ασκηθεί κοινή προσφυγή, εφόσον η πράξη ή η παράλειψη του ενός έχει ενσωματωθεί στην πράξη ή την παράλειψη του άλλου ή κοινή αγωγή, εφόσον τα πρόσωπα αυτά συνδέονται με κοινή υποχρέωση ή οι υποχρεώσεις τους πηγάζουν από την ίδια νομική και πραγματική αιτία.
3. Η δυνητική ομοδικία δεν επηρεάζει τις ουσιαστικές έννομες σχέσεις των ομοδίκων. Οι διαδικαστικές πράξεις του ενός δεν ωφελούν ούτε βλάπτουν τους άλλους.
4. Κάθε ομόδικος έχει δικαίωμα, κατά χωρισμό του κοινού δικογράφου ως την πρώτη συζήτηση, να ασκήσει νέο ένδικο βοήθημα, οπότε ως χρονολογία άσκησης του θεωρείται εκείνη του κοινού δικογράφου.

Άρθρο 116
Αναγκαστική

1. Περισσότεροι ομοδικούν αναγκαστικώς, εφόσον:
α) η διαφορά από τη φύση της επιδέχεται μόνο ενιαία ρύθμιση, ή
β) η ισχύς της απόφασης που θα εκδοθεί εκτείνεται, σύμφωνα με το νόμο, σε όλους τους ομοδίκους ή
γ) κατά το νόμο, συγκεκριμένο ένδικο βοήθημα μόνο από κοινού μπορεί να ασκηθεί από αυτούς ή κατ' αυτών, ή
δ) λόγω των συνθηκών της συγκεκριμένης διαφοράς, δεν είναι δυνατόν να υπάρξουν αντίθετες αποφάσεις.
2. Οι διαδικαστικές πράξεις κάθε αναγκαστικώς ομοδίκου, εφόσον ο νόμος που διέπει τη σχέση δεν ορίζει διαφορετικά, δεσμεύουν και τους λοιπούς αναγκαστικώς ομοδίκους. Για το κύρος όμως των πράξεων συμβιβασμού, αναγνώρισης, παραίτησης και συμφωνίας για διαιτησία, απαιτείται ομοφωνία όλων των αναγκαστικώς ομοδίκων.
3. Το δικαστήριο εκτιμά ελευθέρως τους τυχόν αντιφατικούς ισχυρισμούς των αναγκαστικώς ομοδίκων.

Άρθρο 117
Προσεπίκληση των αναγκαστικώς ομοδίκων

Αν ορισμένοι, ως προς τους οποίους συντρέχουν οι προϋποθέσεις της αναγκαστικής ομοδικίας, δεν περιλαμβάνονται στο κοινό δικόγραφο, προσεπικαλούνται στη δίκη, με κοινοποίηση του εισαγωγικού δικογράφου και γνωστοποίηση της δικασίμου, από οποιονδήποτε ομόδικο, δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση.

Άρθρο 118
Συμμετοχή στη δίκη των αναγκαστικώς ομοδίκων

Ο κατά το προηγούμενο άρθρο προσεπικαλούμενος μετέχει στη δίκη με ειδικό δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου και επιδίδεται, σε κυρωμένο αντίγραφο, με τη φροντίδα του, στους άλλους διαδίκους, ως την προτεραία της συζήτησης.

Άρθρο 119
Συνέπειες μη συμμετοχής στη δίκη
των αναγκαστικώς ομοδίκων

Ο αναγκαστικώς ομόδικος ο οποίος, αν και προσε-

πικλήθηκε σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 117, δεν μετέσχε στη δίκη, θεωρείται ότι αντιπροσωπεύεται, κατά τη διάρκειά της, από όλους από κοινού τους λοιπούς αναγκαστικώς ομοδίκους που μετέχουν σε αυτήν. Αν δεν είχε προσεπικληθεί και δεν είχε παρασταθεί κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, έχει δικαίωμα να ασκήσει κατά της σχετικής απόφασης ανακοπή ερημοδικίας.

Άρθρο 120
Άσκηση ένδικων μέσων σε περίπτωση αναγκαστικής ομοδικίας

Αν ασκηθεί ένδικο μέσο από κάποιον ή κατά κάποιου από τους αναγκαστικώς ομοδίκους, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 117 - 119.

Άρθρο 121
Κοινές διατάξεις

1. Αν αρμόδιο καθ' ύλην είναι, ως προς άλλους μεν ομοδίκους το τριμελές, ως προς άλλους δε το μονομελές, το κοινό ένδικο βοήθημα εκδικάζεται από το τριμελές.

2. Το ένδικο βοήθημα, αν κατά την άσκησή του, δεν συντρέχουν οι κατά την παρ. 1 του άρθρου 115 και την παρ. 1 του άρθρου 116 προϋποθέσεις της ομοδικίας, απορρίπτεται ως προς όλους. Στην περίπτωση αυτήν, αν οι ίδιοι διάδικοι, μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την προς αυτούς επίδοση της απορριπτικής απόφασης, ασκήσουν, χωριστά, νέα ένδικα βοηθήματα, ως χρονολογία άσκησης των νέων ένδικων βοηθημάτων θεωρείται εκείνη του κοινού δικογράφου.

3. Διαδικαστική πράξη ομοδίκου, η οποία επηρεάζει την υφιστάμενη, κατά την άσκηση του κοινού ένδικου βοηθήματος, συνδρομή των κατά την παρ. 1 του άρθρου 115 και την παρ. 1 του άρθρου 116 προϋποθέσεων της ομοδικίας, έχει ως συνέπεια την απόρριψη του ένδικου βοηθήματος τούτου μόνο ως προς αυτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΣΥΝΑΦΕΙΑ

Άρθρο 122

1. Κοινό ένδικο βοήθημα μπορεί να ασκηθεί από τον ίδιο διάδικο για συναφείς πράξεις, παραλείψεις ή υλικές ενέργειες, εφόσον το δικαστήριο είναι ως προς όλες κατά τόπο αρμόδιο.

2. Συναφείς είναι οι πράξεις και οι παραλείψεις:

α) όταν στηρίζονται στην ίδια νομική πραγματική βάση ή

β) όταν η νομιμότητα της μιας ασκεί επιρροή στη νομιμότητα της άλλης.

3. Συναφείς είναι οι υλικές ενέργειες όταν συνδέονται ουσιωδώς μεταξύ τους και οι αξιώσεις που απορρέουν από αυτές στηρίζονται στην ίδια νομική βάση.

4. Για τον καθορισμό του καθ' ύλην αρμόδιου δικαστηρίου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 121.

5. Αν δεν συντρέχουν, ως προς όλες τις πράξεις, παραλείψεις ή υλικές ενέργειες, οι προϋποθέσεις των παρ. 1-3 κατά περίπτωση, εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 121.

6. Για το χωρισμό του κοινού δικογράφου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 115. Ο χωρισμός επιτρέπεται και στην περίπτωση που υπάρχει κατά τόπο αναρμοδιότητα του δικαστηρίου ως προς ορισμένες από τις συμπροσβαλλόμενες πράξεις, παραλείψεις ή υλικές ενέργειες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΟΜΟΔΙΚΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΑ

Άρθρο 123

Οι διατάξεις για την ομοδικία εφαρμόζονται και όταν το κοινό δικόγραφο αναφέρεται σε συναφείς πράξεις, παραλείψεις ή υλικές ενέργειες.

ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΣΩΡΕΥΣΗ - ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΣΩΡΕΥΣΗ

Άρθρο 124

1. Περισσότερα ένδικα βοηθήματα ή μέσα μπορούν να σωρευθούν, κυρίως ή επικουρικώς, στο ίδιο εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο αν συντρέχουν, ως προς αυτά, οι προϋποθέσεις του άρθρου 122, το οποίο και εφαρμόζεται αναλόγως.

2. Οι διατάξεις για την ομοδικία έχουν και στην περίπτωση αυτήν ανάλογη εφαρμογή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΣΗ

Άρθρο 125

Το δικαστήριο μπορεί να συνδικάζει περισσότερα ένδικα βοηθήματα ή μέσα όταν, ως προς αυτά, συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ομοδικίας ή της συνάφειας.

ΔΩΔΕΚΑΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 126
Άσκηση ένδικων βοηθημάτων και μέσων

1. Τα ένδικα βοηθήματα ασκούνται με δικόγραφο, το οποίο, μαζί με τρία αντίγραφα, κατατίθεται στη γραμματεία της κύριας έδρας του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται. Κατ' εξαίρεση, στις φορολογικές εν γένει διαφορές, η κατάθεση των ένδικων βοηθημάτων γίνεται στην αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη ή που, παρά το νόμο, παρέλειψε την έκδοσή της, η οποία και είναι υποχρεωμένη να τα καταχωρεί σε ειδικό προς τούτο πρωτόκολλο ένδικων βοηθημάτων και, στη συνέχεια, να τα διαβιβάζει, χωρίς καθυστέρηση, στο δικαστήριο στο οποίο απευθύνονται.

2. Τα ένδικα μέσα ασκούνται με δικόγραφο, το οποίο, μαζί με τρία αντίγραφα, κατατίθεται στη γραμματεία της κύριας έδρας του δικαστηρίου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.

3. Για την κατά τις προηγούμενες παραγράφους κατάθεση, συντάσσεται πράξη πάνω στο κατατιθέμενο δικόγραφο, η οποία διαλαμβάνει τη χρονολογία της κατάθεσης, το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου που το παρέλαβε και εκείνου που το κατέθεσε, καθώς και τον αριθμό καταχώρισής του στο οικείο βιβλίο ή στο ειδικό πρωτόκολλο κατάθεσης, κατά περίπτωση, υπογράφεται δε από τον υπάλληλο που το παραλαμβάνει, καθώς και από εκείνον που το καταθέτει.

4. Η γραμματεία, στην οποία κατατίθεται το ένδικο βοήθημα ή μέσο, το καταχωρεί στο τηρούμενο προς τούτο βιβλίο και σχηματίζει φάκελο, τον οποίο, σε περίπτωση έφεσης, διαβιβάζει στο δικαστήριο στο οποίο αυτή απευθύνεται.

5. Αν υπάρχει διαφορά, ως προς τη χρονολογία κατάθεσης του ένδικου βοηθήματος ή μέσου, ανάμεσα στην πράξη κατάθεσης και στο βιβλίο ή το πρωτόκολλο, επικρατεί η χρονολογία του βιβλίου ή του πρωτοκόλλου.

6. Η γραμματεία είναι υποχρεωμένη, αν το ζητήσει ο ενδιαφερόμενος, να του χορηγήσει κυρωμένο αντίγραφο του δικογράφου του ένδικου βοηθήματος ή μέσου που κατέθεσε, με την πάνω σε αυτό πράξη κατάθεσης.

Άρθρο 127
Ορισμός δικασίμου - Εγγραφή στο πινάκιο

1. Ο πρόεδρος του συμβουλίου ή ο δικαστής, που διευθύνει το δικαστήριο, με πράξη του πάνω στα κατά το προηγούμενο άρθρο δικόγραφα, ορίζει δικάσιμο. Ο ίδιος μπορεί, κατά τον ίδιο τρόπο, να ορίσει συντομότερη δικάσιμο από εκείνην που όρισε αρχικά είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε διαδίκου.

2. Οι υποθέσεις που προσδιορίζονται για κάθε δικάσιμο καταχωρούνται, στο πινάκιο που προβλέπεται από το π.δ. 402/1983, όπως εκάστοτε ισχύει, το οποίο και τηρείται από τη γραμματεία.

Άρθρο 128
Επίδοση δικογράφου και κλήσης

1. Αντίγραφο του δικογράφου που κατατέθηκε, με μνεία της χρονολογίας κατάθεσής του, επιδίδεται, με τη φροντίδα της γραμματείας, στους καθ' ων τούτο στρέφεται, τριάντα (30) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Ειδικώς, αν πρόκειται για ένδικο βοήθημα που στρέφεται κατά πράξης οργάνου του Δημοσίου, με την οποία εγκρίθηκε πράξη νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, η επίδοση γίνεται και προς το νομικό πρόσωπο, καθίσταται δε διάδικος και αυτό.

2. Η γραμματεία φροντίζει, επίσης, ώστε να επιδοθούν κλήσεις προς τους διαδίκους για να παρασταθούν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο. Η κλήση αυτή επιδίδεται τριάντα (30) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο.

3. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο κλήση μπορεί να γίνει και με προφορική ανακοίνωση της δικασίμου από τη γραμματεία. Τούτο βεβαιώνεται με έγγραφο, που υπογράφεται από τον αρμόδιο υπάλληλο και από εκείνον προς τον οποίο έγινε η ανακοίνωση.

4. Οι προθεσμίες των προηγούμενων παραγράφων μπορούν, με πράξη του προέδρου του συμβουλίου ή του δικαστή, που διευθύνει το δικαστήριο, να συντέμνονται, εν πάση περιπτώσει όμως δεν μπορούν να γίνουν μικρότερες των δέκα (10) ημερών.

Άρθρο 129
Υποχρεώσεις της Διοίκησης

1. Το Δημόσιο και το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου προς τα οποία γίνονται οι κατά το προηγούμενο άρθρο επιδόσεις, έχουν υποχρέωση να αποστέλλουν στο δικαστήριο τον, κατά το άρθρο 149, διοικητικό φάκελο, με αναλυτική έκθεση απόψεων για τη διαφορά και, ειδικότερα, για τους προβαλλόμενους νομικούς και πραγματικούς ισχυρισμούς.

2. Η έκθεση με τον κατά την προηγούμενη παράγραφο διοικητικό φάκελο διαβιβάζονται στο δικαστήριο είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Σε περίπτωση μη τήρησης της προθεσμίας αυτής, η αναβολή της συζήτησης είναι υποχρεωτική αν το ζητήσει εκείνος που έχει ασκήσει το ένδικο βοήθημα ή που έχει ασκήσει παρέμβαση.

3. Η, μετά την πρώτη αναβολή, παράλειψη της διαβίβασης ή η εκπρόθεσμη διαβίβαση προς το δικαστήριο των στοιχείων που μνημονεύονται στην παρ. 1, συνιστά ιδιαίτερο πειθαρχικό αδίκημα των αρμόδιων για την ενέργεια αυτή υπαλλήλων. Η σχετική πειθαρχική δίκη ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις για το πειθαρχικό δίκαιο κάθε κατηγορίας υπαλλήλων. Την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης μπορεί να ζητήσει και ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος, με έγγραφό του προς τον αρμόδιο Υπουργό ή τη διοίκηση του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Στην περίπτωση αυτήν, καθίσταται υποχρεωτική η άσκηση της δίωξης, η πειθαρχική δε απόφαση εκδίδεται το αργότερο μέσα σε έξι (6) μήνες από τη λήψη του εγγράφου για την άσκησή της και κοινοποιείται στον πρόεδρο του δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος χωρίς υπαίτια καθυστέρηση.

Άρθρο 130
Πρόσβαση στα στοιχεία της δικογραφίας

1. Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση όλων των στοιχείων της δικογραφίας. Επίσης δικαιούνται να λαμβάνουν, με δαπάνη τους: α) απλά ή επικυρωμένα αντίγραφα των εγγράφων που έχουν συνταχθεί επ' ευκαιρία της δίκης και βρίσκονται στη δικογραφία και β) ύστερα από έγκριση του προέδρου του συμβουλίου ή του δικαστή, που διευθύνει το δικαστήριο, απλά αντίγραφα των εγγράφων που έχουν συνταχθεί από όργανα του δημόσιου τομέα και βρίσκονται, επίσης, στη δικογραφία. Ανάλογα δικαιώματα έχουν και οι τρίτοι οι οποίοι νομιμοποιούνται να ασκήσουν παρέμβαση.

2. Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων της προηγούμενης παραγράφου, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παραγράφων 3, 4, 5 και 7 του άρθρου 16 του ν. 1599/1986, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Άρθρο 131
Πρόσθετοι λόγοι

1. Οι διάδικοι μπορούν να προβάλλουν, εκτός από τους λόγους οι οποίοι περιέχονται στο ένδικο βοήθημα ή μέσο που ασκήθηκε από αυτούς, και πρόσθετους λόγους. Το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων κατατίθεται στη γραμματεία και, με τη φροντίδα του διαδίκου που το ασκεί, επιδίδεται σε κυρωμένο αντίγραφο στους άλλους διαδίκους δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την πρώτη συζήτηση.

2. Οι διατάξεις για την ομοδικία, τη συνάφεια και το χωρισμό δικογράφου εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση των πρόσθετων λόγων.

ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΚΥΡΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ

Άρθρο 132
Έκθεμα

1. Η γραμματεία καταρτίζει για κάθε δικάσιμο έκθεμα,

στο οποίο αναγράφονται, με τη σειρά του πινακίου, οι προς συζήτηση υποθέσεις. Το έκθεμα αναρτάται έξω από την αίθουσα συνεδριάσεων από την προηγουμένη της συνεδρίασης.

2. Δεν προκαλεί ακυρότητα της διαδικασίας η μη ανάρτηση του εκθέματος ή η μη μνεία σε αυτό συγκεκριμένης υπόθεσης.

Άρθρο 133
Συνεδρίαση

1. Ο δικαστής που προεδρεύει κατά τη συνεδρίαση κηρύσσει την έναρξη και τη λήξη της, προβαίνει στην προεκφώνηση και εκφώνηση των υποθέσεων που είναι γραμμένες στο πινάκιο, διευθύνει τη συζήτηση, έχει δε την ευθύνη για την τήρηση της ευταξίας και της ευπρέπειας κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης.

2. Η συνεδρίαση αρχίζει με την προεκφώνηση των υποθέσεων από το πινάκιο, κατά τη σειρά της εγγραφής τους σε αυτό. Την προεκφώνηση ακολουθεί η εκφώνηση και η συζήτηση των υποθέσεων. Σε ειδική στήλη του πινακίου, ο δικαστής που προεδρεύει κατά τη συνεδρίαση σημειώνει, για κάθε περίπτωση, κατά μεν την προεκφώνηση, αν τυχόν η υπόθεση αναβάλλεται ή διαγράφεται, μετά δε την εκφώνηση και τη συζήτηση, αν οι διάδικοι παραστάθηκαν και πώς κατ' αυτήν, καθώς και ότι η υπόθεση συζητήθηκε.

3. Η προεκφώνηση και η εκφώνηση των υποθέσεων μπορούν, κατά την κρίση του δικαστή που προεδρεύει κατά τη συνεδρίαση, να διενεργηθούν συγχρόνως.

4. Ο δικαστής που προεδρεύει κατά τη συνεδρίαση μπορεί να επιβάλει, σε βάρος προσώπου το οποίο θορυβεί ή εκδηλώνει ασέβεια ή ανυπακοή σε μέτρα που έχουν ληφθεί ή διαταγές που έχουν δοθεί ή το οποίο προκαλεί φθορά στην αίθουσα ή κατά οποιονδήποτε τρόπο παρακωλύει τη διαδικασία, εκλεκτικώς, είτε την αποβολή τούτου από το ακροατήριο ή και το δικαστικό κατάστημα είτε χρηματική ποινή από 10.000 έως 50.000 δραχμές είτε την κράτησή του για είκοσι τέσσερις (24) το πολύ ώρες. Τα ποσά της χρηματικής ποινής μπορούν να αναπροσαρμόζονται με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

5. Αν, κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, δικηγόρος θορυβεί ή δείχνει ανυπακοή έναντι του δικαστηρίου, μπορούν να του επιβληθούν από αυτό οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται από τον Κώδικα των Δικηγόρων.

Άρθρο 134
Συζήτηση

1. Κατά τη συζήτηση των υποθέσεων, ο δικαστής που τη διευθύνει δίνει το λόγο και απευθύνει ερωτήσεις προς τους διαδίκους, τους νόμιμους αντιπροσώπους, τους εκπροσώπους και τους δικαστικούς πληρεξουσίους τους, αφαιρεί το λόγο και ζητά διευκρινίσεις από τα ίδια πρόσωπα, εξετάζει δε τους μάρτυρες, τους πραγματογνώμονες και τους διερμηνείς.

2. Κάθε μέλος του δικαστηρίου μπορεί, ύστερα από άδεια του δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση, να απευθύνει ερωτήσεις προς τα πρόσωπα που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο. Ανάλογο δικαίωμα έχουν και οι δικαστικοί πληρεξούσιοι των διαδίκων, καθώς και οι ίδιοι οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι ή οι εκπρόσωποί τους, όταν έχουν την, κατά το άρθρο 27, δικολογική ικανότητα.

3. Εξαιρετικώς, μπορεί να δοθεί ο λόγος προσωπικώς στους διαδίκους, τους νόμιμους αντιπροσώπους ή τους εκπροσώπους τους, ακόμη και αν δεν έχουν την, κατά το άρθρο 27, δικολογική ικανότητα, αν ο δικαστής που διευθύνει τη συζήτηση κρίνει ότι πρέπει, ως προς συγκεκριμένο θέμα, να αναπτύξουν προφορικώς τις απόψεις τους ή να δώσουν προς το δικαστήριο εξηγήσεις ή να απευθύνουν ερωτήσεις στα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 1.

4. Στα πολυμελή δικαστήρια, για θέματα που αφορούν την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, επιτρέπεται η άμεση αναφορά στο δικαστήριο, το οποίο και αποφαίνεται τελικώς.

Άρθρο 135
Μη παράσταση διαδίκου - Αναβολή της συζήτησης

1. Κατά την προεκφώνηση εξετάζεται αυτεπαγγέλτως αν έχουν κλητευτεί νόμιμα οι διάδικοι που δεν παρίστανται. Αν η κλήτευση είναι νόμιμη, η μη παράστασή τους δεν παρακωλύει την πρόοδο της διαδικασίας.

2. Η συζήτηση αναβάλλεται υποχρεωτικώς:

α) αν κάποιος από τους διαδίκους που δεν παρίστανται δεν έχει κλητευτεί νόμιμα, ή

β) αν το ζητήσει κάποιος από τους διαδίκους που, αν και παρίσταται, δεν έχει κλητευτεί νόμιμα.

3. Το δικαστήριο, αν συντρέχει σοβαρός λόγος, μπορεί, ύστερα από αίτηση διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως, να αναβάλει τη συζήτηση.

4. Σε κάθε περίπτωση αναβολής της συζήτησης, το δικαστήριο ορίζει νέα δικάσιμο, με σημείωση στο πινάκιο. Για τη νέα αυτή δικάσιμο κλητεύονται μόνο όσοι από τους διαδίκους απουσίαζαν κατά τη συνεδρίαση και δεν είχαν κλητευτεί νόμιμα.

Άρθρο 136
Διακοπή της παράστασης διαδίκου

1. Η διακοπή της παράστασης του διαδίκου μετά την έναρξη της συζήτησης δεν παρακωλύει την πρόοδο της διαδικασίας. Το ίδιο ισχύει και αν τούτο διαταχθεί κατ' εφαρμογή της διάταξης της παρ. 4 του άρθρου 133.

2. Ο διάδικος που δεν παραστάθηκε κατά την προεκφώνηση ή κατά την έναρξη της συζήτησης ή που διέκοψε την παράστασή του έχει δικαίωμα να παρασταθεί στη συνέχεια της συζήτησης.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως και στις διαδικαστικές πράξεις που δεν ενεργούνται στο ακροατήριο.

Άρθρο 137
Συνεννόηση με αλλογλώσσους, κωφαλάλους κ.τ.λ.

1. Αν διάδικος, μάρτυρας ή πραγματογνώμονας αγνοεί την ελληνική γλώσσα, προσλαμβάνεται διερμηνέας, ο οποίος ορκίζεται ενώπιον του δικαστηρίου ότι θα αποδώσει ακριβώς όσα θα διαμειφθούν. Οι λόγοι του αποκλεισμού και της απαλλαγής των μαρτύρων ισχύουν και για το διερμηνέα.

2. Αν τα πρόσωπα της παρ. 1 είναι κουφοί, άλαλοι ή κωφάλαλοι, η συνεννόηση μαζί τους γίνεται εγγράφως. Τις απαντήσεις τους υπογράφει ο δικαστής που προεδρεύει κατά τη συνεδρίαση και περιλαμβάνονται, μαζί με τις αντίστοιχες ερωτήσεις, στο πρακτικό της συζήτησης. Αν τα πρόσωπα αυτά δεν είναι ικανά να απαντήσουν εγγράφως, προσλαμβάνεται κατάλληλος διερμηνέας, σύμφωνα με την παρ. 1.

Άρθρο 138
Υπομνήματα

1. Υπομνήματα των διαδίκων, για την ανάπτυξη των ισχυρισμών τους, κατατίθενται στη γραμματεία το αργότερο τρεις (3) εργάσιμες ημέρες μετά τη συζήτηση. Μέσα σε προθεσμία τριών (3) εργάσιμων ημερών από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας ο αντίδικος εκείνου που κατέθεσε το υπόμνημα μπορεί, με δικό του υπόμνημα, να αντικρούσει τις απόψεις που αναπτύχθηκαν με το υπόμνημα του αντιδίκου του.

2. Η γραμματεία βεβαιώνει στο σώμα του υπομνήματος την ημερομηνία της κατάθεσής του.

Άρθρο 139
Αξιόποινες πράξεις

Αν κατά τη συνεδρίαση ή κατά τη διενέργεια διαδικαστικής πράξης τελεστεί αξιόποινη πράξη, τούτο βεβαιώνεται στο σχετικό πρακτικό και διατάσσεται η σύλληψη του υπαιτίου, ο οποίος, αν πρόκειται για κακούργημα ή πλημμέλημα, παραπέμπεται στον αρμόδιο εισαγγελέα, προς τον οποίο αποστέλλεται και απόσπασμα του πρακτικού. Αν πρόκειται για πταίσμα, η σύλληψη γίνεται μόνο για να βεβαιωθεί η ταυτότητα του υπαιτίου ή για να εισαχθεί αυτός σε δίκη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ

Άρθρο 140
Διακοπή

1. Η δίκη διακόπτεται αν, κατά τη διάρκειά της και πριν από την τελευταία συζήτηση, αποβιώσει διάδικος ή νόμιμος αντιπρόσωπός του ή επέλθει στο πρόσωπό τους μεταβολή που να επηρεάζει την ικανότητά τους προς διενέργεια διαδικαστικών πράξεων. Σε περίπτωση ομοδικίας, η διακοπή αφορά μόνο το διάδικο στο πρόσωπο του οποίου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του επήλθε η μεταβολή. Αν πρόκειται για αναγκαστική ομοδικία, ο λόγος διακοπής που συντρέχει ως προς έναν από τους ομοδίκους, επιφέρει τη διακοπή της δίκης ως προς όλους.

2. Η διακοπή επέρχεται αφότου γνωστοποιηθεί ο λόγος που την προκάλεσε. Η γνωστοποίηση διενεργείται είτε με κατάθεση σχετικού δικογράφου στο γραμματέα του δικαστηρίου είτε με προφορική δήλωση, στο ακροατήριο ή εκτός του ακροατηρίου κατά τη διενέργεια διαδικαστικής πράξης, από οποιονδήποτε έχει δικαίωμα να επαναλάβει τη δίκη ή από τον τελευταίο πληρεξούσιο δικηγόρο εκείνου στο πρόσωπο του οποίου συνέτρεξε ο λόγος της διακοπής.

3. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο γνωστοποίηση πρέπει υποχρεωτικώς να συνοδεύεται από όλα τα έγγραφα τα αποδεικνύοντα το λόγο της διακοπής.

4. Αν ο λόγος της διακοπής γνωστοποιηθεί κατά τη διενέργεια διαδικαστικής πράξης, δεν προχωρεί η διενέργεια της πράξης αυτής και η υπόθεση εισάγεται στο ακροατήριο για να διαπιστωθεί η διακοπή της δίκης.

5. Η διαπίστωση από το δικαστήριο της διακοπής της δίκης ανακοινώνεται, στους διαδίκους που τυχόν δεν παραστάθηκαν κατά τη συζήτηση αυτή, με κοινοποίηση του σχετικού πρακτικού.

6. Κάθε διαδικαστική πράξη που έχει διενεργηθεί μετά τη διακοπή της δίκης και πριν από την επανάληψή της, τότε μόνο είναι άκυρη όταν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, επήλθε σε διάδικο βλάβη, η οποία δεν μπορεί να επανορθωθεί αλλιώς παρά μόνο αν κηρυχθεί η ακυρότητα.

7. Αν οι μεταβολές της παρ. 1 επέλθουν σε εκπροσώπους νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή σε δικαστικούς πληρεξουσίους, η δίκη δεν διακόπτεται.

Άρθρο 141
Επανάληψη της δίκης

1. Η δίκη που διακόπηκε επαναλαμβάνεται αν, μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη συνεδρίαση κατά την οποία διαπιστώθηκε η διακοπή της, κάποιο από τα πρόσωπα που δικαιούνται να την επαναλάβουν υποβάλει, προς το γραμματέα του δικαστηρίου, δικόγραφο περιέχον σχετική δήλωση. Σε περίπτωση που εκκρεμεί αποδοχή κληρονομίας, η προθεσμία αυτή δεν αρχίζει πριν από την αποδοχή. Η δήλωση μπορεί να γίνει και προφορικώς στο ακροατήριο κατά τη συνεδρίαση κατά την οποία διαπιστώθηκε η διακοπή της δίκης. Η κατά τις προηγούμενες περιόδους δήλωση δεν επιφέρει κανένα έννομο αποτέλεσμα αν, σε κάθε περίπτωση, δεν συνοδεύεται από κατάσταση με τα ονόματα και τις διευθύνσεις των τυχόν λοιπών προσώπων που έχουν επίσης δικαίωμα επανάληψης.

2. Αν η επανάληψη της δίκης γίνει ύστερα από δήλωση που υποβλήθηκε προφορικώς στο ακροατήριο, κατά τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, μπορεί κατά την ίδια συνεδρίαση να προχωρήσει και η συζήτηση της υπόθεσης, αν, κατ' αυτήν, παρίστανται όλοι όσοι έχουν δικαίωμα να επαναλάβουν τη δίκη. Αλλιώς, η συζήτηση της υπόθεσης αναβάλλεται, ώστε να κλητευτούν και τα πρόσωπα αυτά.

3. Αν κανένα από τα πρόσωπα που δικαιούνται να επαναλάβουν τη δίκη δεν προβεί στις κατά την παρ. 1 ενέργειες, η δίκη επαναλαμβάνεται αυτοδικαίως. Προς τούτο ορίζεται νέα δικάσιμος ή νέα ημερομηνία για τη διενέργεια της διαδικαστικής πράξης, κατά τις οποίες και κλητεύονται όλοι οι διάδικοι. Αν δεν είναι δυνατή η ανεύρεση των προσώπων που δικαιούνται σε επανάληψη της δίκης, θέση κλήτευσης προς αυτούς επέχει η θυροκόλληση της πράξης ορισμού της νέας δικασίμου ή της νέας ημερομηνίας διενέργειας της διαδικαστικής πράξης, η οποία γίνεται εξήντα (60) τουλάχιστον ημέρες πριν από αυτές, στο κατάστημα του δικαστηρίου και στην κατοικία του διαδίκου στο πρόσωπο του οποίου συνέτρεξε ο λόγος που επέφερε τη διακοπή ή στην κατοικία του νόμιμου αντιπροσώπου του.

4. Σε περίπτωση που, κατά τη νέα συζήτηση ή τη νέα διενέργεια της διαδικαστικής πράξης, δεν παρασταθούν, αν και είχαν κλητευτεί νόμιμα, τα πρόσωπα που δικαιούνται να επαναλάβουν τη δίκη αυτή:

α) αν είχε διακοπεί συνεπεία μεταβολής η οποία επήλθε στο πρόσωπο εκείνου που άσκησε το ένδικο βοήθημα ή μέσο ή του νόμιμου αντιπροσώπου του, καταργείται στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο μπορεί πάντως, εκτιμώντας τις περιστάσεις, πριν να κηρύξει τη δίκη καταργημένη, να αναβάλει αυτεπαγγέλτως για εύλογο χρόνο τη συζήτηση, ενώ

β) αν είχε διακοπεί συνεπεία μεταβολής που επήλθε στο πρόσωπο οποιουδήποτε από τους λοιπούς διαδίκους ή του νόμιμου αντιπροσώπου του, η δίκη προχωρεί κανονικώς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ

Άρθρο 142
Περιπτώσεις

1. Η δίκη καταργείται αν, πριν από το πέρας της

τελευταίας συζήτησης:

α) εκλείψει το αντικείμενό της, ή

β) υποβληθεί παραίτηση από το ένδικο βοήθημα ή μέσο, ή

γ) συντρέξουν οι συνθήκες της περ. α' της παρ. 4 του προηγούμενου άρθρου.

2. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στην παρ. 7 του άρθρου 143, η κατάργηση διαπιστώνεται με απόφαση του δικαστηρίου. Ως προς την απόφαση αυτή, μπορούν να τύχουν ανάλογης εφαρμογής οι διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 189 και της παρ. 3 του άρθρου 193.

Άρθρο 143
Παραίτηση

1. Η παραίτηση από ένδικο βοήθημα ή μέσο μπορεί να γίνει ως το πέρας της τελευταίας συζήτησης.

2. Η παραίτηση γίνεται:

α) με προφορική δήλωση, στο ακροατήριο, του διαδίκου ή του νόμιμου αντιπροσώπου ή του εκπροσώπου ή του δικαστικού πληρεξουσίου του,

β) με έγγραφη δήλωση του δικαστικού πληρεξουσίου του διαδίκου, η οποία κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου,

γ) με έγγραφη δήλωση του ίδιου του διαδίκου ή του νόμιμου αντιπροσώπου ή του εκπροσώπου του, κατατιθέμενη στη γραμματεία του δικαστηρίου, η οποία περιλαμβάνεται είτε σε συμβολαιογραφικό είτε σε ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον στην τελευταία περίπτωση η γνησιότητα της υπογραφής του δηλούντος βεβαιώνεται από οποιαδήποτε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή.

3. Είναι ανίσχυρη η παραίτηση που γίνεται υπό όρο ή αίρεση.

4. Ανάκληση της παραίτησης δεν επιτρέπεται.

5. Αν η παραίτηση γίνει πριν από την έναρξη της πρώτης συζήτησης, δεν απαιτείται η συναίνεση του αντιδίκου.

6. Τα έννομα αποτελέσματα της παραίτησης επέρχονται αφότου γίνει η προφορική, ή κατατεθεί η έγγραφη, δήλωση.

7. Αν η, κατά τις περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 2, έγγραφη δήλωση παραίτησης κατατεθεί στη γραμματεία του δικαστηρίου πριν να οριστεί δικάσιμος, η παραίτηση γίνεται δεκτή με πράξη του προέδρου του συμβουλίου, ή του δικαστή, που διευθύνει το δικαστήριο, ο οποίος πάντως, αν αμφιβάλλει, μπορεί να εισαγάγει την υπόθεση ενώπιον του δικαστηρίου.

8. Κατά την παραίτηση από μέρους του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου τηρούνται οι εκάστοτε ισχύουσες ειδικές διατάξεις.

ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΠΟΔΕΙΞΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 144
Αντικείμενο απόδειξης

1. Αντικείμενο απόδειξης είναι αμφισβητούμενα πραγματικά γεγονότα, τα οποία ασκούν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης.

2. Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη αυτεπαγγέλτως, και χωρίς να διατάζει απόδειξη, τα πραγματικά γεγονότα που είναι τόσο κοινώς γνωστά ώστε να μην υπάρχει εύλογη αμφιβολία ότι είναι αληθινά (πασίδηλα), καθώς και εκείνα που είναι γνωστά σε αυτό από προηγούμενη δικαστική του ενέργεια.

3. Τα διδάγματα της κοινής πείρας λαμβάνονται υπόψη, από το δικαστήριο, αυτεπαγγέλτως.

4. Το αλλοδαπό δίκαιο, το έθιμο και τα συναλλακτικά ήθη λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως, εφόσον είναι γνωστά στο δικαστήριο. Αν δεν είναι γνωστά, διατάσσεται η απόδειξή τους κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 152.

Άρθρο 145
Βάρος απόδειξης

1. Κάθε διάδικος υποχρεούται να αποδείξει τα πραγματικά γεγονότα που επικαλείται για να στηρίξει τους ισχυρισμούς του, εκτός αν ο νόμος που διέπει τη σχέση ορίζει διαφορετικά. Οι άλλοι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να ανταποδείξουν.

2. Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να επικαλούνται τα στοιχεία που προκύπτουν από τον, κατά το άρθρο 149, διοικητικό φάκελο.

3. Ο διάδικος κατά του οποίου αντιτάσσεται νόμιμο μαχητό τεκμήριο έχει το βάρος της ανατροπής του.

Άρθρο 146
Αποδεικτικά στοιχεία

Η απόδειξη στηρίζεται στα στοιχεία του, κατά το άρθρο 149, διοικητικού φακέλου, καθώς και σε εκείνα που προέκυψαν από την ενώπιον του δικαστηρίου αποδεικτική διαδικασία.

Άρθρο 147
Αποδεικτικά μέσα

1. Αποδεικτικά μέσα είναι:

α) η αυτοψία,

β) η πραγματογνωμοσύνη,

γ) τα έγγραφα,

δ) η ομολογία του ιδιώτη διαδίκου,

ε) οι εξηγήσεις των διαδίκων,

στ) οι μάρτυρες και

ζ) τα δικαστικά τεκμήρια.

2. Είναι δυνατός ο αποκλεισμός ενός ή περισσότερων αποδεικτικών μέσων, αν τούτο ορίζει ρητώς ο νόμος που διέπει την ένδικη σχέση.

3. Τα αποδεικτικά μέσα που προσάγει και επικαλείται ένας διάδικος καθίστανται κοινά και για τους άλλους.

Άρθρο 148
Χρήση και εκτίμηση των αποδεικτικών μέσων

Το δικαστήριο χρησιμοποιεί τα αποδεικτικά μέσα κατά την κρίση του και τα εκτιμά ελευθέρως, αυτοτελώς ή σε συνδυασμό μεταξύ τους, εκτός αν ειδική διάταξη νόμου ορίζει διαφορετικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ

Άρθρο 149

1. Ο διοικητικός φάκελος, τον οποίο και υποχρεούται η Διοίκηση να διαβιβάζει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 129, στο δικαστήριο αποτελείται από τα, σχετικά με την ένδικη υπόθεση, στοιχεία.

2. Αν στο διοικητικό φάκελο δεν υπάρχουν, γιατί έχουν αποδεδειγμένως χαθεί, τα κατά την παρ. 1 στοιχεία, διατάσσεται η αναπαραγωγή τους. Αν αυτό

είναι αδύνατον, διατάσσεται η απόδειξη του περιεχομένου τους με κάθε νόμιμο αποδεικτικό μέσο.

3. Ο διοικητικός φάκελος, με τη φροντίδα της γραμματείας του δικαστηρίου, επιστρέφεται στη Διοίκηση αμέσως μετά τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης ή την κατ' άλλον τρόπο περάτωση της δίκης. Αν, στη συνέχεια, ασκηθεί ένδικο μέσο, η Διοίκηση υποχρεούται να διαβιβάσει εκ νέου το διοικητικό φάκελο προς το δικαστήριο στο οποίο αυτό εκκρεμεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 129.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 150 Προαπόδειξη

1. Τα έγγραφα και οι μαρτυρικές κατά το άρθρο 185 καταθέσεις πρέπει απαραιτήτως να προσάγονται στο δικαστήριο ως την προηγούμενη ημέρα εκείνης κατά την οποία γίνεται η πρώτη συζήτηση της υπόθεσης. Η προσαγωγή τους σε μεταγενέστερη συζήτηση επιτρέπεται μόνον όταν, κατά ειδικώς αιτιολογημένη κρίση του δικαστηρίου, η έγκαιρη προσαγωγή τους ήταν αδύνατη.

2. Η γραμματεία βεβαιώνει, στο σώμα των κατά την προηγούμενη παράγραφο αποδεικτικών μέσων, την ημερομηνία της προσαγωγής τους.

Άρθρο 151 Συμπληρωματική απόδειξη

Το δικαστήριο, με απόφασή του, μπορεί, αν το κρίνει αναγκαίο, να διατάζει, ύστερα από αίτηση διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως, τη συμπλήρωση των αποδείξεων με κάθε πρόσφορο κατά την κρίση του αποδεικτικό μέσο.

Άρθρο 152 Απόφαση για συμπληρωματική απόδειξη

1. Η απόφαση για συμπληρωματική απόδειξη λαμβάνεται είτε κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο, οπότε και, διατυπούμενη συνοπτικά, καταχωρείται στα πρακτικά είτε μετά τη συζήτηση.

2. Με την απόφαση για τη διενέργεια συμπληρωματικής απόδειξης, ορίζονται:

α) το θέμα της απόδειξης,

β) ο διάδικος που φέρει το βάρος της,

γ) τα αποδεικτικά μέσα,

δ) ο τόπος και ο χρόνος διεξαγωγής, καθώς και ο χρόνος περάτωσής της.

3. Αν η συμπληρωματική απόδειξη διεξάγεται εκτός του ακροατηρίου, με την απόφαση της προηγούμενης παραγράφου ορίζεται και ο εισηγητής - δικαστής ενώπιον του οποίου, με την παρουσία γραμματέα, γίνεται η διεξαγωγή αυτή. Ως προς την εκτός του ακροατηρίου αυτοψία έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 158.

4. Η απόφαση για τη συμπληρωματική απόδειξη επιδίδεται στους διαδίκους σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 195.

5. Ύστερα από έγγραφη αίτηση διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως, το δικαστήριο ή το οικείο τμήμα, ως συμβούλιο, μπορεί να μεταβάλει τον τόπο διεξαγωγής της συμπληρωματικής απόδειξης ή να παρατείνει το χρόνο περάτωσής της. Η αίτηση του διαδίκου υποβάλλεται στον πρόεδρο του δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος. Η απόφαση που εκδίδεται επιδίδεται στους διαδίκους σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο.

6. Αν η διεξαγωγή της συμπληρωματικής απόδειξης γίνει στο ακροατήριο, πράγμα που επιτρέπεται μόνον αν, κατά τη συζήτηση, παρίστανται όλοι οι διάδικοι και δεν αντιλέγουν, συντάσσεται πρακτικό, ενώ, σε κάθε άλλη περίπτωση, συντάσσεται έκθεση. Το πρακτικό, όπως και η έκθεση, επιδίδονται στους διαδίκους σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4.

Άρθρο 153 Συζήτηση μετά τη διεξαγωγή της απόδειξης

Μετά τη διεξαγωγή της συμπληρωματικής απόδειξης, αν αυτή διενεργήθηκε στο ακροατήριο, η συζήτηση της υπόθεσης συνεχίζεται κατά την ίδια δικάσιμο, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει ότι συντρέχει λόγος που επιβάλλει, για τη μετά την απόδειξη συζήτηση, τον ορισμό νέας δικασίμου, ενώ, αν αυτή διενεργήθηκε εκτός του ακροατηρίου, ορίζεται νέα δικάσιμος για την περαιτέρω συζήτηση της υπόθεσης. Η νέα αυτή δικάσιμος ορίζεται είτε με την απόφαση που διατάζει την απόδειξη είτε με πράξη του προέδρου του συμβουλίου ή του δικαστή, που διευθύνει το δικαστήριο. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ως προς τον ορισμό της νέας δικασίμου, εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στο άρθρο 127.

Άρθρο 154 Συντηρητική απόδειξη

1. Ο πρόεδρος του συμβουλίου ή ο δικαστής, που διευθύνει το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί η υπόθεση, μπορεί, ύστερα από αίτηση διαδίκου, να διατάξει και πριν από τη συζήτηση απόδειξη, αν κρίνει ότι υπάρχει κίνδυνος να χαθεί αποδεικτικό μέσο ή να καταστεί δυσχερής η χρησιμοποίησή του ή να δυσχερανθεί η διαπίστωση υφιστάμενης πραγματικής κατάστασης.

2. Η αίτηση κατατίθεται στη γραμματεία και πρέπει, εκτός από τα στοιχεία του άρθρου 45, να αναφέρει το θέμα της απόδειξης, τα αποδεικτικά μέσα, καθώς και τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου. Ως προς τον ορισμό δικασίμου εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στο άρθρο 127. Οι λόγοι αρκεί να πιθανολογούνται, βάσει στοιχείων που προσκομίζονται με την αίτηση.

3. Κατά τα λοιπά ισχύουν αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 152 και 153, με τις εξής αποκλίσεις:

α) Η συζήτηση, καθώς και η διεξαγωγή, ορίζονται σε σύντομο χρόνο, ανάλογα με τον κίνδυνο.

β) Οι διάδικοι καλούνται δέκα (10) ημέρες πριν από τη συζήτηση ή τη διεξαγωγή, εκτός αν συντρέχουν ειδικοί λόγοι, οπότε η προθεσμία αυτή μπορεί να συντμηθεί. Οι σχετικές κλήσεις επιδίδονται από το διάδικο που ζήτησε να διαταχθεί η συντηρητική απόδειξη.

4. Σε περίπτωση διεξαγωγής της συντηρητικής απόδειξης εκτός της έδρας του δικαστηρίου, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 13.

5. Η συντηρητική απόδειξη έχει την ίδια αποδεικτική δύναμη με την κανονική απόδειξη, ακόμη και αν ο σχετικός κίνδυνος δεν επήλθε. Η κατανομή του βάρους της απόδειξης δεν επηρεάζεται από τη συντηρητική απόδειξη.

Άρθρο 155 Αναζήτηση στοιχείων - Εντολή επανελέγχου

1. Το δικαστήριο, με απόφασή του, μπορεί να ζητά,

από κάθε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή, καθώς και από κάθε νομικό η φυσικό πρόσωπο, πληροφορίες και στοιχεία χρήσιμα για τη διάγνωση της υπόθεσης. Ολοι αυτοί έχουν την υποχρέωση να παρέχουν προς το δικαστήριο τις πληροφορίες και τα στοιχεία που τους ζητούνται, μέσα στην τασσόμενη με την απόφαση προθεσμία. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 42.

2. Το δικαστήριο, με απόφασή του, μπορεί επίσης, όποτε το κρίνει αναγκαίο, να διατάζει τη διενέργεια επανελέγχου από μέρους της Διοίκησης. Η σχετική έκθεση για τον επανέλεγχο πρέπει να κατατίθεται στο δικαστήριο μέσα στην τασσόμενη με την απόφαση προθεσμία.

3. Οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους αποφάσεις επιδίδονται στους διαδίκους σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 195.

4. Ως προς την παράταση της τασσόμενης με την απόφαση, κατά τις προηγούμενες παραγράφους, προθεσμίας, εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζομενα στην παρ. 5 του άρθρου 152.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΑΥΤΟΨΙΑ

Άρθρο 156
Σκοπός

1. Το δικαστήριο διατάζει αυτοψία όταν κρίνει ότι πρέπει να διαμορφώσει άμεση αντίληψη για το αντικείμενο της απόδειξης.

2. Εφόσον συντρέχει εξαιρετική ανάγκη, η διενέργεια της αυτοψίας μπορεί να ανατεθεί και σε άλλο δικαστήριο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 περ. α'.

Άρθρο 157
Σύμπραξη κατά τη διενέργεια - Κυρώσεις

1. Καθένας που έχει σχέση με το αντικείμενο της αυτοψίας, είτε είναι διάδικος είτε τρίτος, οφείλει να παρέχει στο δικαστήριο τη δυνατότητα να το εξετάσει κατά τον τρόπο που αυτό κρίνει αναγκαίο και να διαπιστώσει, χωρίς να προκληθεί βλάβη, το είδος, τις ιδιότητες ή το περιεχόμενό του.

2. Ο κατά την παρ. 1 υπόχρεος και κάθε τρίτος που, με την απουσία του, την απόκρυψη του πράγματος που αποτελεί το αντικείμενο της αυτοψίας ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, ματαιώνει ή παρεμποδίζει τη διεξαγωγή της υποκειται, εκτός άλλων κατά την κείμενη νομοθεσία προβλεπόμενων κυρώσεων και στις κυρώσεις του άρθρου 42. Αν αυτός είναι ο διάδικος, προς απόδειξη ισχυρισμού του οποίου έχει διαταχθεί η αυτοψία, ο ισχυρισμός του, αν δεν αποδεικνύεται με άλλο αποδεικτικό μέσο, απορρίπτεται ως αναπόδεικτος, ενώ αν είναι ο αντίδικός του, ο ισχυρισμός αυτός θεωρείται ότι έχει αποδειχθεί.

3. Το δικαστήριο ή ο εισηγητής - δικαστής που διεξάγει την αυτοψία μπορεί να απαλλάξει τα πρόσωπα της παρ. 1 από τις υποχρεώσεις τους, αν συντρέχουν σοβαροί λόγοι, τους οποίους τα πρόσωπα αυτά πρέπει να επικαλεστούν εγγράφως και να αποδείξουν πριν από τη διεξαγωγή. Αν πρόκειται για απόφαση του εισηγητή - δικαστή, το δικαστήριο μπορεί να την ανατρέψει, διατάζοντας και πάλι την αυτοψία.

Άρθρο 158
Διεξαγωγή

1. Κατ' απόκλιση από τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 152, η διεξαγωγή της αυτοψίας εκτός ακροατηρίου μπορεί να διενεργηθεί και από ολόκληρο το δικαστήριο.

2. Η κατά την παρ. 4 του άρθρου 152 επίδοση γίνεται και προς τον τρίτο κάτοχο του πράγματος, το οποίο αποτελεί το αντικείμενο της αυτοψίας.

3. Κατά τη διεξαγωγή της αυτοψίας, αν κριθεί σκόπιμο, μπορούν να ληφθούν φωτογραφίες ή άλλες απεικονίσεις, καθώς και να συνταχθούν σχεδιαγράμματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'
ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗ

Άρθρο 159
Σκοπός - Απόφαση - Διορισμός πραγματογνώμονα

1. Το δικαστήριο, αν κρίνει ότι ανακύπτουν ζητήματα για τη διάγνωση των οποίων απαιτούνται ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης, διατάζει πραγματογνωμοσύνη και διορίζει, για τη διεξαγωγή της, έναν η περισσότερους πραγματογνώμονες.

2. Οι πραγματογνώμονες διορίζονται από τον κατάλογο πραγματογνωμόνων που, σύμφωνα με το άρθρο 371 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, τηρείται στο πολιτικό δικαστήριο της έδρας του διοικητικού δικαστηρίου. Αν δεν υπάρχει κατάλογος ή δεν περιλαμβάνονται σε αυτόν πρόσωπα με ειδικές για το συγκεκριμένο αντικείμενο της πραγματογνωμοσύνης γνώσεις, το δικαστήριο διορίζει άλλα, κατάλληλα κατά την κριση του, πρόσωπα, που έχουν τα, κατά τα άρθρα 372 και επόμενα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, προσόντα εγγραφής στον κατά την προηγούμενη περίοδο κατάλογο πραγματογνωμόνων.

3. Στην απόφαση διορισμού, εκτός από τα στοιχεία της παρ. 2 του άρθρου 152, αναφέρονται το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας ή επαγγέλματος και η ιδιότητα των διοριζομένων ως πραγματογνωμόνων. Στην ίδια απόφαση, μπορεί να περιέχονται οδηγίες η κατευθύνσεις που κρίνονται από το δικαστήριο απαραίτητες για τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης.

4. Η κατά την παρ. 4 του άρθρου 152 επίδοση της απόφασης γίνεται και προς τους πραγματογνώμονες.

Άρθρο 160
Αποκλεισμός, εξαίρεση, απαλλαγή και αντικατάσταση πραγματογνώμονα

1. Οι λόγοι οι οποίοι ισχύουν για τον αποκλεισμό και την εξαίρεση των δικαστών ισχύουν αναλόγως και για τους πραγματογνώμονες.

2. Οι πραγματογνώμονες μπορούν να ζητήσουν την απαλλαγή τους για τους ίδιους λόγους, καθώς και για κάθε σπουδαίο λόγο που τους παρεμποδίζει να διενεργήσουν την πραγματογνωμοσύνη. Αν ο πραγματογνώμονας είναι υπάλληλος φορέα που ανήκει στο δημόσιο τομέα, την απαλλαγή μπορεί να ζητήσει και η προϊστάμενή του αρχή.

3. Οι κατά τις παρ. 1 και 2 λόγοι πρέπει να προβληθούν πριν από την ορκοδοσία.

4. Η βασιμότητα των λόγων κρίνεται, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, από το δικαστήριο ή το οικείο τμήμα, ως συμβούλιο. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στον πρόεδρο του δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος, η δε απόφαση επιδίδεται στους ενδιαφερομένους σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 195. Αν οι λόγοι κριθούν βάσιμοι, ορίζεται συγχρόνως ο αντικαταστάτης.

5. Το κατά την προηγούμενη παράγραφο δικαστήριο

μπορεί, ύστερα από αίτηση διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως, να αντικαταστήσει τον πραγματογνώμονα αν κάποιος από τους λόγους της παρ. 1 ανακύψει μετά την ορκοδοσία, καθώς και για αδυναμία ή αμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Άρθρο 161
Καθήκοντα πραγματογνώμονα

1. Οι πραγματογνώμονες γνωμοδοτούν για τα θέματα που τους τίθενται από το δικαστήριο.

2. Η άσκηση των καθηκόντων του πραγματογνώμονα είναι υποχρεωτική.

3. Οι πραγματογνώμονες οφείλουν, πέρα από τα κύρια καθήκοντά τους, όταν καλούνται από το δικαστήριο, να παρευρίσκονται κατά τη διενέργεια άλλων διαδικαστικών πράξεων, καθώς και κατά τη μετά την απόδειξη συζήτηση της υπόθεσης, για την παροχή επεξηγήσεων ή πληροφοριών.

Άρθρο 162
Ορκοδοσία πραγματογνώμονα

Οι πραγματογνώμονες ορκίζονται, ενώπιον του δικαστηρίου που τους διόρισε ή του εισηγητή - δικαστή, ότι θα εκτελέσουν τα καθήκοντά τους με ευσυνειδησία, αντικειμενικότητα και εχεμύθεια. Κατά τα λοιπά, τηρείται ο τύπος του όρκου των μαρτύρων.

Άρθρο 163
Διεξαγωγή

1. Για τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης, αν οι πραγματογνώμονες είναι περισσότεροι από ένας, συνέρχονται ύστερα από πρόσκληση οποιουδήποτε από αυτούς. Αλλιώς, συγκαλούνται από το δικαστήριο ή από τον εισηγητή - δικαστή.

2. Οι πραγματογνώμονες μπορούν:

α) να λαμβάνουν γνώση των στοιχείων της δικογραφίας και να λαμβάνουν απλά αντίγραφα των έγγραφων στοιχείων της τα οποία θεωρούν απαραίτητα για τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης και

β) να ζητούν πληροφορίες από τους διαδίκους ή από τους φορείς που ανήκουν στο δημόσιο τομέα, να λαμβάνουν φωτογραφίες, απεικονίσεις ή εικόνες, να συντάσσουν σχεδιαγράμματα και να προβαίνουν σε κάθε αναγκαία ενέργεια.

3. Το δικαστήριο και ο εισηγητής - δικαστής, κατά τη διάρκεια της πραγματογνωμοσύνης, μπορούν να δίνουν οδηγίες σχετικές με τη διεξαγωγή της.

4. Οι διάδικοι μπορούν να υποβάλλουν προς τους πραγματογνώμονες υπομνήματα με τις απόψεις τους για το αντικείμενο της πραγματογνωμοσύνης, καθώς και κάθε άλλο συναφές με αυτό στοιχείο και να παρευρίσκονται κατά την εξέταση ή τη θεώρηση του αντικειμένου της.

Άρθρο 164
Έκθεση

1. Για τη διεξαγωγή και το συμπέρασμα της πραγματογνωμοσύνης, οι πραγματογνώμονες συντάσσουν έκθεση, στην οποία αναφέρονται οι ενέργειες που έγιναν και η αιτιολογημένη γνώμη τους.

2. Η έκθεση υπογράφεται από όλους τους πραγματογνώμονες και κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου. Για την κατάθεση συντάσσεται σχετική πράξη.

3. Αν η πραγματογνωμοσύνη διεξάγεται στο ακροατήριο, το δικαστήριο μπορεί να αρκεστεί σε προφορική έκθεση, η οποία καταχωρείται στα πρακτικά.

Άρθρο 165
Δαπάνες - Αμοιβή πραγματογνώμονα

1. Οι δαπάνες της πραγματογνωμοσύνης και η αμοιβή των πραγματογνωμόνων, η οποία για όλους από κοινού δεν μπορεί να υπερβαίνει την, κατά τις κείμενες ειδικές διατάξεις, αμοιβή του ενός προσαυξημένη κατά 50%, καθορίζονται από το δικαστήριο που διέταξε την πραγματογνωμοσύνη, με την οριστική του απόφαση. Ως προς τον καταλογισμό τους εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 275.

2. Αν για τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης απαιτούνται σημαντικές δαπάνες, το οικείο τμήμα του δικαστηρίου ως συμβούλιο, ύστερα από αίτηση του πραγματογνώμονα, που υποβάλεται στον πρόεδρο του τμήματος και η οποία περιέχει λεπτομερώς τις απαιτούμενες δαπάνες, μπορεί, με απόφασή του μη υποκείμενη σε ένδικα μέσα, να προβεί στην προσωρινή εκκαθάριση και να διατάξει την ολική ή μερική προκαταβολή των δαπανών αυτών. Με την προκαταβολή των παραπάνω δαπανών επιβαρύνεται το Δημόσιο. Οι προκαταβαλλόμενες δαπάνες συμψηφίζονται κατά την, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο, οριστική εκκαθάριση και καταλογισμό των δαπανών στους διαδίκους.

3. Οι ειδικές διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 22 του ν.δ. 3693/1957, όπως εκάστοτε ισχύουν, εφαρμόζονται και ως προς την αμοιβή των πραγματογνωμόνων.

Άρθρο 166
Κυρώσεις σε βάρος πραγματογνώμονα

Πραγματογνώμονας, που δεν εκτελεί τα κατά τις προηγούμενες διατάξεις καθήκοντά του, υπόκειται στις κυρώσεις του άρθρου 42 και δεν έχει δικαίωμα για αμοιβή ή αποζημίωση, ενώ δεν αποκλείεται και κάθε άλλη ευθύνη του, κατά την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 167
Τεχνικοί σύμβουλοι

1. Αν το δικαστήριο αποφασίσει το διορισμό πραγματογνώμονα, κάθε διάδικος μπορεί να ορίσει, με δαπάνη του, έναν τεχνικό σύμβουλο, ο οποίος πρέπει να είναι πρόσωπο που έχει την ικανότητα να διοριστεί πραγματογνώμονας.

2. Ο ορισμός γίνεται με έγγραφη δήλωση του διαδίκου, η οποία κατατίθεται στη γραμματεία ή και προφορικώς στο δικαστήριο ή στον εισηγητή - δικαστή ενώπιον των οποίων διενεργείται η πραγματογνωμοσύνη. Για τον ορισμό, αναλόγως με την περίπτωση, συντάσσεται έκθεση ή πρακτικό, αντίστοιχα.

3. Οι τεχνικοί σύμβουλοι βοηθούν τους διαδίκους με τις τεχνικές γνώσεις τους, μπορούν δε να παρευρίσκονται σε όλες τις διαδικαστικές πράξεις στις οποίες είναι δυνατόν να παρευρίσκονται και οι πραγματογνώμονες, να λαμβάνουν γνώση της δικογραφίας και να λαμβάνουν απλά αντίγραφα των αναγκαίων για την επιτέλεση του έργου τους εγγράφων.

4. Οι τεχνικοί σύμβουλοι μπορούν να υποβάλλουν εγγράφως ή να διατυπώνουν προφορικώς στο ακροατήριο, τις παρατηρήσεις τους για την έκθεση πραγματογνωμοσύνης, καθώς και να απευθύνουν ερωτήσεις

στους πραγματογνώμονες κατά την ακροαματική διαδικασία.

Άρθρο 168
Απλές γνωμοδοτήσεις

Γνωμοδοτήσεις προσώπων τα οποία έχουν ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης, για ζητήματα που αφορούν εκκρεμή δίκη, τα οποία δεν αποτέλεσαν αντικείμενο πραγματογνωμοσύνης, λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο εφόσον ειδική διάταξη νόμου δεν ορίζει διαφορετικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
ΕΓΓΡΑΦΑ

Άρθρο 169
Δημόσια και ιδιωτικά

1. Δημόσια είναι τα έγγραφα τα οποία έχουν συνταχθεί από δημόσιο όργανο.

2. Ιδιωτικά είναι όλα τα έγγραφα τα οποία δεν είναι δημόσια. Τα ιδιωτικά έγγραφα πρέπει πάντως να φέρουν την υπογραφή του συντάκτη ή, αν δηλώνεται αδυναμία υπογραφής, άλλο σημείο το οποίο τίθεται από το συντάκτη. Στην τελευταία αυτήν περίπτωση, το έγγραφο πρέπει να επικυρώνεται από συμβολαιογράφο ή άλλη δημόσια αρχή, οι οποίοι και βεβαιώνουν συγχρόνως ότι ο εκδότης δήλωσε αδυναμία υπογραφής.

3. Θεωρούνται επίσης έγγραφα, κατά τις διακρίσεις των προηγούμενων παραγράφων:

α) τα βιβλία των οποίων την τήρηση επιβάλλουν οι κείμενες διατάξεις και

β) οι φωτογραφικές ή κινηματογραφικές αναπαραστάσεις και κάθε άλλη απεικόνιση, καθώς και οι φωνοληψίες.

Άρθρο 170
Τύπος

Τα δημόσια και τα ιδιωτικά έγγραφα, τα οποία προσάγονται στο δικαστήριο, πρέπει να έχουν συνταχθεί κατά τους νόμιμους τύπους σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, ή, αν ο νόμος που διέπει τη σχέση απαιτεί ειδικό τύπο, κατά τον τύπο αυτόν.

Άρθρο 171
Αποδεικτική δύναμη

1. Τα δημόσια έγγραφα που έχουν συνταχθεί από το αρμόδιο όργανο και κατά τους νόμιμους τύπους αποτελούν πλήρη απόδειξη για όσα βεβαιώνεται σε αυτά, είτε ότι ενήργησε ο συντάκτης τους είτε ότι έγιναν ενώπιόν του, ως προς τα οποία είναι δυνατή η ανταπόδειξη μόνο εφόσον τα έγγραφα αυτά προσβληθούν ως πλαστά.

2. Η χρονολογία των ιδιωτικών εγγράφων καθίσταται βέβαιη για τους τρίτους μόνο όταν αυτά θεωρηθούν από συμβολαιογράφο ή από άλλον αρμόδιο κατά το νόμο δημόσιο υπάλληλο. Αλλιώς, ως βέβαιη χρονολογία τους θεωρείται εκείνη του θανάτου ενός από αυτούς που τα έχουν υπογράψει ή η χρονολογία του δημόσιου εγγράφου στο οποίο τυχόν μνημονεύεται κατά τα ουσιώδη μέρη το περιεχόμενό τους ή εκείνη της επέλευσης γεγονότος που καθιστά κατ' ανάλογο τρόπο αναμφισβήτητη τη χρονολογία τους.

3. Κατά τα λοιπά το περιεχόμενο των δημόσιων εγγράφων, καθώς και όλο το περιεχόμενο των ιδιωτικών, εκτιμάται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 148.

4. Οι εκθέσεις ελέγχου που συντάσσονται από φορολογικά όργανα έχουν, εκτός από τις αναφερόμενες σε αυτές πληροφορίες ή ομολογίες του ελεγχομένου, την κατά την παρ. 1 αποδεικτική δύναμη.

5. Τα ιδιωτικά έγγραφα δεν αποδεικνύουν υπέρ εκείνου που τα συνέταξε, εκτός αν προσκομίζονται από τον αντίδικό του ή αν πρόκειται για τα βιβλία που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 169.

6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται μόνο εφόσον ο νόμος που διέπει τη σχέση δεν ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 172
Ξενόγλωσσα

Όλα τα έγγραφα που έχουν συνταχθεί σε ξένη γλώσσα υποβάλλονται μαζί με μετάφραση, η οποία πρέπει να είναι επικυρωμένη από το Υπουργείο Εξωτερικών ή την πρεσβεία ή το προξενείο της ξένης χώρας στην Ελλάδα ή από αρμόδιο κατά το νόμο όργανο. Το δικαστήριο μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να διατάξει μετάφραση από ειδικό μεταφραστή.

Άρθρο 173
Αντίγραφα

1. Το αντίγραφο του εγγράφου έχει την αποδεικτική δύναμη του πρωτοτύπου, αν η ακρίβειά του βεβαιώνεται από αρμόδιο προς τούτο υπάλληλο. Το δικαστήριο μπορεί, πάντως, να ζητήσει την προσαγωγή του πρωτοτύπου.

2. Το μη κυρωμένο κατά την προηγούμενη παράγραφο αντίγραφο εγγράφου δεν λαμβάνεται υπόψη, εκτός αν το δικαστήριο, από άλλα στοιχεία, πείθεται για την ακρίβειά του.

Άρθρο 174
Επίδειξη

1. Το δικαστήριο μπορεί, ύστερα από αίτηση διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως, να διατάξει την επίδειξη εγγράφου που βρίσκεται στην κατοχή διαδίκου, τρίτου ή οποιασδήποτε αρχής.

2. Αν για οποιονδήποτε σπουδαίο λόγο, η επίδειξη εγγράφου δεν μπορεί να γίνει στο ακροατήριο, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επιτόπια επίδειξή του στον εισηγητή - δικαστή, ο οποίος συντάσσει γι' αυτήν έκθεση, στην οποία περιλαμβάνει το περιεχόμενο του εγγράφου ή επισυνάπτει αντίγραφό του.

3. Η κατά την παρ. 1 επίδειξη δεν είναι υποχρεωτική:

α) στην περίπτωση δημόσιου εγγράφου, αν, κατά βεβαίωση της αρχής που κατέχει το έγγραφο, τούτο αφορά απόρρητα του Κράτους σχετικά με την ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις του ή άλλο κρατικό απόρρητο, ενώ

β) στην περίπτωση ιδιωτικού εγγράφου, αν ο κάτοχός του απαλλάσσεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 183, από την υποχρέωση να εξεταστεί για το θέμα που αποτελεί αντικείμενο του εγγράφου ως μάρτυρας ή αν δικαιούται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, να αρνηθεί την επίδειξή του.

4. Σε περίπτωση άρνησης ή παρακώλυσης επίδειξης εγγράφου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 42. Αν ο αρνούμενος ή παρακωλύων την επίδειξη είναι ο διάδικος προς απόδειξη ισχυρισμού του οποίου έχει αυτή διαταχθεί, ο ισχυρισμός του, αν δεν αποδεικνύεται με άλλο αποδεικτικό μέσο, απορρίπτεται ως αναπόδεικτος, ενώ, αν είναι ο αντίδικός του, ο ισχυρισμός αυτός θεωρείται ότι έχει αποδειχθεί.

Άρθρο 175
Απώλεια - Γνησιότητα

1. Αν έγγραφο χαθεί ή η ανάγνωσή του καταστεί αδύνατη, η ύπαρξη και το περιεχόμενό του μπορούν να αποδειχθούν με κάθε νόμιμο αποδεικτικό μέσο.

2. Αν αμφισβητείται η γνησιότητα της υπογραφής και γενικά το περιεχόμενο ιδιωτικού εγγράφου, το δικαστήριο αποφαίνεται παρεμπιπτόντως γι' αυτήν, κατά την κρίση του, την οποία συνάγει εκ των ενόντων, με βάση πληροφορίες και εξηγήσεις που μπορεί να ζητήσει από τον φερόμενο ως συντάκτη του εγγράφου. Μπορεί επίσης, αν το κρίνει αναγκαίο, να διατάξει την απόδειξη της γνησιότητας του εγγράφου με κάθε νόμιμο αποδεικτικό μέσο.

3. Αν πρόκειται για ξένο δημόσιο έγγραφο, το δικαστήριο μπορεί να το θεωρήσει γνήσιο και χωρίς απόδειξη, με βάση τις συντρέχουσες περιστάσεις. Προς το σκοπό αυτόν, είναι δυνατόν να αρκεστεί στην επικύρωσή του από το Υπουργείο Εξωτερικών ή από ελληνική πρεσβεία ή προξενείο.

Άρθρο 176
Προσβολή για πλαστότητα

1. Όποιος προσβάλλει έγγραφο ως πλαστό οφείλει, συγχρόνως, να προσάγει και να επικαλείται τα στοιχεία στα οποία στηρίζει τον ισχυρισμό του.

2. Για την πλαστότητα αποφαίνεται παρεμπιπτόντως το δικαστήριο. Αν το έγγραφο είναι ουσιώδες για τη διάγνωση της υπόθεσης και κατονομάζεται ο πλαστογράφος, εφόσον δε δεν πρόκειται για περίπτωση όπου για οποιονδήποτε νόμιμο λόγο αποκλείεται η ποινική δίωξη, μπορεί να ανασταλεί η πρόοδος της δίκης ως το τέλος της ποινικής, εκτός αν από την αναστολή κινδυνεύουν αμέσως τα συμφέροντα διαδίκου.

3. Η απόφαση για την αναστολή, όπως και εκείνη που δέχεται την πλαστότητα, διαβιβάζεται στον αρμόδιο εισαγγελέα, με έγγραφο του προέδρου του συμβουλίου ή του δικαστή, που διευθύνει το δικαστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'
ΟΜΟΛΟΓΙΑ

Άρθρο 177

1. Η ομολογία, από τον ιδιώτη διάδικο, επιβλαβών γι' αυτόν πραγματικών γεγονότων μπορεί να γίνει, η μεν δικαστική, εγγράφως ή προφορικώς, ενώπιον του δικαστηρίου ή του εισηγητή - δικαστή, η δε εξώδικη κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο. Στην περίπτωση της, κατά την προηγούμενη περίοδο, προφορικής ομολογίας ενώπιον του δικαστηρίου ή του εισηγητή - δικαστή, η σχετική δήλωση καταχωρείται στα πρακτικά ή στην έκθεση, αντιστοίχως.

2. Η ομολογία, δικαστική ή εξώδικη, μπορεί να ανακληθεί για ουσιώδη πλάνη ως προς τα πράγματα, έως το πέρας της τελευταίας συζήτησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'
ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ

Άρθρο 178

Το δικαστήριο, αν δεν καταστεί δυνατόν να διαμορφώσει πλήρη δικανική πεποίθηση με τα άλλα αποδεικτικά μέσα, μπορεί, ύστερα από αίτηση διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως, να ζητήσει, με προδικαστική απόφαση, την παροχή ανωμοτί εξηγήσεων ή πληροφοριών από τους ίδιους τους διαδίκους, τους νόμιμους αντιπροσώπους, τους εκπροσώπους ή τους δικαστικούς τους πληρεξουσίους. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 179 έως και 184, πλην της παρ. 2 περ. γ' του άρθρου 180 και της παρ. 2 του άρθρου 184.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'
ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Άρθρο 179
Εξέταση ενώπιον του δικαστηρίου ή του εισηγητή - δικαστή
Απόφαση

1. Το δικαστήριο μπορεί, ύστερα από πρόταση διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως, να διατάζει την εξέταση μαρτύρων είτε ενώπιόν του είτε ενώπιον του εισηγητή - δικαστή, αιτιολογώντας ειδικώς την ανάγκη της εξέτασής τους. Είναι δυνατόν να αποφασιστεί η εξέταση μάρτυρα ακόμη και αν αυτός έχει εξεταστεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 185.

2. Η απόφαση, εκτός από τα στοιχεία που προβλέπονται στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 152, πρέπει να αναφέρει και το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα, καθώς και τη διεύθυνση της κατοικίας του μάρτυρα.

Άρθρο 180
Πρόταση του διαδίκου

1. Η πρόταση του διαδίκου για την εξέταση μάρτυρα γίνεται με το αρχικό ή το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων, ή με ειδική αίτηση που κατατίθεται στη γραμματεία τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την πρώτη συζήτηση.

2. Στην πρόταση πρέπει:

α) να αναφέρονται το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και η διεύθυνση της κατοικίας του μάρτυρα,

β) να προσδιορίζεται το θέμα για το οποίο θα γίνει η εξέταση και

γ) να βεβαιώνεται ότι δεν συντρέχει περίπτωση αποκλεισμού ή απαλλαγής του μάρτυρα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 183.

3. Η πρόταση μπορεί να γίνει και προφορικώς, κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, εφόσον κατ' αυτήν παρίστανται όλοι οι διάδικοι και δεν αντιλέγουν.

Άρθρο 181
Κλήση

1. Οι μάρτυρες καλούνται με πράξη του προέδρου του δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος ή του εισηγητή - δικαστή, κατά περίπτωση, η οποία πρέπει να περιέχει τα κατά την παρ. 2 του άρθρου 179 στοιχεία.

2. Η πράξη επιδίδεται στους μάρτυρες και στους διαδίκους σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 195.

3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι οποίες ανάγονται

στην ιδιότητα ή στην κατάσταση του μάρτυρα, επιτρέπεται η εξέταση να γίνει, από τον εισηγητή - δικαστή, στην κατοικία ή στον τόπο της διαμονής του μάρτυρα. Για την εξέταση αυτήν καλούνται οι διάδικοι με ειδική πράξη του εισηγητή - δικαστη, η οποία επιδίδεται σε αυτούς σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2.

Άρθρο 182
Υποχρέωση μαρτυρίας - Κυρώσεις

1. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στις διατάξεις του επόμενου άρθρου, η μαρτυρία ενώπιον του δικαστηρίου ή του εισηγητή - δικαστή είναι υποχρεωτική.

2. Αν ο μάρτυρας που έχει κληθεί νομίμως δεν εμφανιστεί αδικαιολογήτως ή αρνείται να ορκιστεί ή να καταθέσει, υπόκειται στις κυρώσεις του άρθρου 42.

Άρθρο 183
Αποκλεισμός - Απαλλαγή

1. Αποκλείεται να εξεταστούν ως μάρτυρες:

α) Όσοι, όταν συνέβη το προς απόδειξη πραγματικό γεγονός, δεν είχαν το λογικό ή το αισθητήριο για να το αντιληφθούν.

β) Όσοι κατέχουν αξίωμα ή ασκούν λειτούργημα ή επάγγελμα, για όσα θέματα τους έχουν εμπιστευτεί λόγω της ιδιότητάς τους αυτής, εφόσον η φύση των θεμάτων τούτων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, επιβάλλει την εχεμύθεια. Ο αποκλεισμός αυτός μπορεί να αρθεί αν το επιτρέψουν, τόσο εκείνος που τους εμπιστεύτηκε το σχετικό θέμα, όσο και αυτός τον οποίο αφορά το αντίστοιχο απόρρητο. Η άρση αυτή του αποκλεισμού δεν ισχύει αν πρόκειται για κληρικούς, ως προς τα θέματα που τους έχουν εμπιστευτεί κατά την εξομολόγηση. Αν πρόκειται για υπαλλήλους του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, ο αποκλεισμός μπορεί να αρθεί μόνο ύστερα από σχετική έγγραφη άδεια του οικείου Υπουργού ή του αρμόδιου οργάνου του νομικού προσώπου.

γ) Οι συγγενείς του ιδιώτη διαδίκου εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και τον τρίτο βαθμό, κατευθείαν ή εκ πλαγίου, οι σύζυγοι και αν ακόμη έπαυσε να υφίσταται ο γάμος, καθώς και οι μνηστευμένοι.

δ) Πρόσωπα που είναι δυνατόν να έχουν οποιοδήποτε συμφέρον από την έκβαση της δίκης.

2. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση και έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν να εξεταστούν ως μάρτυρες:

α) Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην περ. β' της προηγούμενης παραγράφου, για όσα θέματα περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση του αξιώματος ή του λειτουργήματος ή του επαγγέλματός τους ή συνιστούν επαγγελματικό ή καλλιτεχνικό τους απόρρητο.

β) Όσοι καλούνται να καταθέσουν για ζητήματα τα οποία είναι δυνατόν να προκαλέσουν την ποινική δίωξη ή θίγουν την τιμή των ίδιων, των συζύγων τους ή συγγενών τους εξ αίματος έως το δεύτερο βαθμό.

3. Πριν από την εξέταση του μάρτυρα, ελέγχεται αν συντρέχει λόγος αποκλεισμού του. Τη συνδρομή λόγου απαλλαγής του οφείλει να επικαλεστεί ο ίδιος ο μάρτυρας.

4. Αν συντρέχει λόγος αποκλεισμού ή απαλλαγής του μάρτυρα, ο εισηγητής - δικαστής, ο ειρηνοδίκης ή ο συμβολαιογράφος δεν προχωρεί στην εξέτασή του. Το δικαστήριο, αν κρίνει αντιθέτως, διατάζει την εξέταση του μάρτυρα κατά την ενώπιόν του διαδικασία.

5. Αν διαπιστωθούν οι λόγοι αποκλεισμού ή γίνει επίκληση των λόγων απαλλαγής, κατά τη διεξαγωγή έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων.

6. Κάθε διάδικος μπορεί να ζητήσει την εξαίρεση του μάρτυρα αν στο πρόσωπό του συντρέχει λόγος αποκλεισμού κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1. Στην περίπτωση αυτήν, οφείλει να αποδείξει, ενώπιον του δικαστηρίου ή του εισηγητή - δικαστή, τη συνδρομή του λόγου τούτου.

7. Όσοι δεν έχουν συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας τους ή έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα λόγω ποινικής καταδίκης, εξετάζονται, αν η μαρτυρία τους κριθεί αναγκαία, χωρίς να δώσουν όρκο.

Άρθρο 184
Διεξαγωγή εξέτασης

1. Οι μάρτυρες καταθέτουν για πραγματικά γεγονότα που αντιλήφθηκαν με τις δικές τους αισθήσεις ή που γνωρίζουν από διηγήσεις άλλων. Στην τελευταία περίπτωση, οφείλουν να δηλώνουν το πρόσωπο από το οποίο πληροφορήθηκαν όσα καταθέτουν.

2. Πριν από την εξέταση, ο μάρτυρας οφείλει να ορκιστεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 408 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως εκάστοτε ισχύει.

3. Κάθε μάρτυρας εξετάζεται προφορικά και χωριστά από τους άλλους.

4. Το δικαστήριο μπορεί να αποβάλει το μάρτυρα, πριν από την εξέταση ή κατά τη διάρκειά της, αν κρίνει ότι η διανοητική του κατάσταση αποκλείει την ικανότητά του για μαρτυρία, ενώ ο εισηγητής - δικαστής, ο ειρηνοδίκης ή ο συμβολαιογράφος, προβαίνει στην εξέτασή του, εκθέτοντας συγχρόνως τις σχετικές με τη διανοητική αυτή κατάσταση παρατηρήσεις του.

5. Οι διάδικοι μπορούν να υποβάλλουν ερωτήσεις στο μάρτυρα ύστερα από άδεια αυτού που διεξάγει την εξέταση.

6. Εξέταση μάρτυρα σε αντιπαράσταση με άλλο μάρτυρα ή διάδικο επιτρέπεται να γίνει μόνο ενώπιον του δικαστηρίου ή του εισηγητή - δικαστή.

7. Όσα έγιναν κατά τη διεξαγωγή, καθώς και η κατάθεση του μάρτυρα, καταχωρούνται στο πρακτικό ή την έκθεση, κατά περίπτωση.

Άρθρο 185
Κατάθεση κατά την προδικασία

1. Οι μαρτυρικές καταθέσεις τις οποίες προσάγουν οι διάδικοι προαποδεικτικώς λαμβάνονται ενόρκως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 184, ενώπιον του ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου της έδρας του δικαστηρίου ή της κατοικίας του μάρτυρα.

2. Ο διάδικος που επιδιώκει τη λήψη μαρτυρικής κατάθεσης κατά τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο επιδίδει, δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες από την κατάθεση, στους λοιπούς διαδίκους, κλήση, η οποία αναφέρει το ένδικο βοήθημα ή μέσο που αφορά η κατάθεση, τόπο, ημέρα και ώρα διεξαγωγής της, το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και τη διεύθυνση της κατοικίας του μάρτυρα, καθώς και το θέμα της κατάθεσης.

3. Κατά την κατάθεση του μάρτυρα παρίστανται, εφόσον το επιθυμούν, οι διάδικοι και μπορούν να απευθύνουν ερωτήσεις προς αυτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ

Άρθρο 186

Το δικαστήριο μπορεί να συνάγει συμπεράσματα για

πραγματικά γεγονότα, από άλλα πραγματικά γεγονότα που έχουν ήδη αποδειχθεί.

ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΑΠΟΦΑΣΗ

Άρθρο 187
Οριστική και μη οριστική

1. Η απόφαση με την οποία επιλύεται από το δικαστήριο η διαφορά (οριστική απόφαση) δεν ανακαλείται.

2. Κάθε άλλη απόφαση του δικαστηρίου που εκδίδεται, είτε για τη συμπλήρωση του αποδεικτικού υλικού είτε για την εν γένει πρόοδο της δίκης (μη οριστική απόφαση), μπορεί να ανακληθεί εν όλω ή εν μέρει.

Άρθρο 188
Λήψη

1. Η απόφαση λαμβάνεται από το δικαστή ή τους δικαστές που μετείχαν στη σύνθεση του δικαστηρίου κατά τη συζήτηση της υπόθεσης.

2. Στα πολυμελή δικαστήρια, η απόφαση λαμβάνεται ύστερα από διάσκεψη, που αρχίζει με την εισήγηση και καταλήγει στην ψηφοφορία. Τη διάσκεψη διευθύνει ο δικαστής που είχε προεδρεύσει κατά τη συζήτηση της υπόθεσης.

3. Κατά την ψηφοφορία, πρώτος ψηφίζει ο εισηγητής και ύστερα οι λοιποί δικαστές κατά σειρά, από το νεότερο στον αρχαιότερο.

4. Αν υπάρξει διαφωνία κατά την ψηφοφορία, επικρατεί η γνώμη της πλειοψηφίας.

5. Σε περίπτωση ισοψηφίας, η υπόθεση ανασυζητείται. Στην ανασυζήτηση μετέχουν και οι δύο αρχαιότεροι, ύστερα από εκείνον που είχε προεδρεύσει, δικαστές που υπηρετούν στο δικαστήριο. Αν τούτο δεν είναι εφικτό, ακολουθείται η ισχύουσα διαδικασία αναπλήρωσης δικαστών. Αν κατά τη νέα ψηφοφορία σχηματιστούν περισσότερες από δύο γνώμες, εκείνοι που ακολούθησαν την ασθενέστερη γνώμη προσχωρούν σε μία από τις επικρατέστερες. Σε περίπτωση ισοψηφίας των ασθενέστερων γνωμών, γίνεται ψηφοφορία για να αποκλειστεί η μία από αυτές και τότε εκείνος που την είχε ακολουθήσει προσχωρεί σε μία από τις άλλες γνώμες, ωσότου σχηματιστεί, κατά τα παραπάνω, πλειοψηφία.

Άρθρο 189
Κατάρτιση, έκδοση και δημοσίευση - Μειοψηφία

1. Ο εισηγητής συντάσσει σχέδιο της απόφασης, το οποίο περιλαμβάνει το ιστορικό, το σκεπτικό και το διατακτικό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο επόμενο άρθρο. Το σχέδιο υπογράφεται, στις πολυμελείς συνθέσεις, από τον εισηγητή και τον πρόεδρο, ενώ στις μονομελείς, από το δικαστή που δίκασε την υπόθεση. Στο σχέδιο, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, τίθεται και η χρονολογία της διάσκεψης.

2. Η γνώμη της μειοψηφίας, καθώς και το όνομα του δικαστή που μειοψήφησε, μνημονεύονται στην απόφαση, καταχωρούνται δε σε ειδικό πρακτικό, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 93 του Συντάγματος.

3. Η απόφαση δημοσιεύεται από το σχέδιο, απαγγέλλεται δε σε δημόσια συνεδρίαση του δικαστηρίου.

4. Για υποθέσεις που δεν συζητήθηκαν στην κύρια έδρα του δικαστηρίου, η δημοσίευση μπορεί να γίνει και στην κύρια έδρα του.

5. Το σχέδιο της απόφασης φυλάσσεται στη δικογραφία.

6. Οι αποφάσεις που αφορούν τη διεξαγωγή της συζήτησης, αν στον Κώδικα δεν ορίζεται διαφορετικά, λαμβάνονται στην έδρα, διατυπώνονται δε συνοπτικά στο πρακτικό και δημοσιεύονται κατά την ίδια συνεδρίαση.

Άρθρο 190
Περιεχόμενο πρωτοτύπου

Το πρωτότυπο της απόφασης απαρτίζεται από τα εξής μέρη:

α) το εισαγωγικό, στο οποίο αναφέρεται ο αύξων αριθμός και το έτος δημοσίευσής της, το δικαστήριο και το τμήμα που την εξέδωσε, η σύνθεση του δικαστηρίου, ο εισηγητής - δικαστής, ο χρόνος και ο τόπος της συζήτησης και ότι αυτή έγινε σε δημόσια συνεδρίαση, το είδος του ένδικου βοηθήματος ή μέσου που έχει ασκηθεί, τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις των διαδίκων, των νόμιμων αντιπροσώπων ή εκπροσώπων τους, τα ονοματεπώνυμα των δικαστικών τους πληρεξουσίων, καθώς και η παράσταση ή όχι των διαδίκων στο ακροατήριο,

β) το ιστορικό, στο οποίο περιγράφεται το αντικείμενο της δίκης και μνημονεύονται τα αιτήματα των διαδίκων, η πορεία της υπόθεσης, καθώς και η πληρωμή των τελών, του παραβόλου και του δικαστικού ενσήμου όπου απαιτούνται,

γ) το σκεπτικό, στο οποίο εκτίθενται οι σκέψεις που οδήγησαν το δικαστήριο στη διατύπωση της κρίσης του,

δ) το διατακτικό, το οποίο περιλαμβάνει την απόφαση του δικαστηρίου για την εν όλω ή εν μέρει παραδοχή ή απόρριψη του ένδικου βοηθήματος ή μέσου και των επί μέρους αιτημάτων των διαδίκων, καθώς και για την τύχη του παραβόλου και την επιδίκαση της δικαστικής δαπάνης, όπου προβλέπονται, και

ε) το τελικό, στο οποίο μνημονεύονται ο τόπος και ο χρόνος όπου έγινε η διάσκεψη και δημοσιεύτηκε η απόφαση και τίθενται οι κατά το επόμενο άρθρο υπογραφές των δικαστών και του γραμματέα.

Άρθρο 191
Υπογραφή του πρωτοτύπου

Το πρωτότυπο της απόφασης υπογράφεται από τον πρόεδρο, τον εισηγητή και το γραμματέα της έδρας, και, στις μονομελείς συνθέσεις, από το δικαστή και το γραμματέα. Αν η δημοσίευση της απόφασης γίνει με άλλη σύνθεση του δικαστηρίου, υπογράφεται και από τον πρόεδρο ή το δικαστή, κατά περίπτωση, και το γραμματέα της σύνθεσης αυτής.

Άρθρο 192
Ανυπόστατη

1. Η δικαστική απόφαση είναι ανυπόστατη:

α) αν πρόσωπο το οποίο μετείχε στο δικαστήριο που την εξέδωσε δεν είχε τη δικαστική ιδιότητα, ή

β) αν το δικαστήριο που την εξέδωσε δεν είχε την προς τούτο δικαιοδοσία, ή

γ) αν αυτή δεν δημοσιεύτηκε, ή

δ) αν εκδόθηκε κατ΄ ανύπαρκτου φυσικού ή νομικού προσώπου, ή

ε) αν εκδόθηκε κατά προσώπου που είχε το προνόμιο της ετεροδικίας.

2. Το ανυπόστατο της απόφασης ερευνάται από το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως, μπορεί δε να προβληθεί,

κατ' ένσταση, σε κάθε στάση της δίκης. Αν η απόφαση δεν έχει προσβληθεί με ένδικο μέσο, η αναγνώριση του ανυπόστατού της μπορεί να επιδιωχθεί με αυτοτελή αίτηση προς το δικαστήριο, κατά την εκδίκαση της οποίας εφαρμόζονται αναλόγως όσα ισχύουν για την αναγνωριστική αγωγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Άρθρο 193

1. Για τη συζήτηση στο ακροατήριο συντάσσεται πρακτικό, το οποίο περιέχει:

α) όσα αναφέρονται στο εισαγωγικό της απόφασης,

β) τον τρόπο του διορισμού των νόμιμων αντιπροσώπων ή εκπροσώπων και των δικαστικών πληρεξουσίων των διαδίκων και

γ) περιγραφή όσων έγιναν κατά τη συζήτηση.

2. Σε περίπτωση αναβολής, σύμφωνα με το άρθρο 135, της συζήτησης, αναγράφεται στο πρακτικό αν αυτή χώρησε αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση διαδίκου και ποιου.

3. Στο πρακτικό της συζήτησης καταχωρούνται, επίσης, οι κατά την παρ. 6 του άρθρου 189 αποφάσεις που αφορούν τη διεξαγωγή της συζήτησης.

4. Πρακτικό διάσκεψης συντάσσεται μόνο σε όποια περίπτωση τούτο κρίνεται από το δικαστήριο αναγκαίο.

5. Για τη δημοσίευση της απόφασης συντάσσεται πρακτικό, το οποίο περιέχει την κατά τη δημοσίευση σύνθεση του δικαστηρίου, τον τόπο και το χρόνο που αυτή έγινε, καθώς και βεβαίωση ότι η απόφαση απαγγέλθηκε στο ακροατήριο σε δημόσια συνεδρίαση.

6. Τα πρακτικά που προβλέπουν οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων συντάσσονται από το γραμματέα της έδρας και υπογράφονται από τον ίδιο και κατά περίπτωση, από τον πρόεδρο της τριμελούς ή το δικαστή της μονομελούς σύνθεσης.

7. Η σύνταξη πρακτικών κατά τη διενέργεια άλλων διαδικαστικών πράξεων ρυθμίζεται από τις ειδικές γι' αυτές διατάξεις.

8. Σε περίπτωση διαφοράς ανάμεσα στα πρακτικά και στην αντίστοιχη απόφαση, κατισχύουν όσα αναφέρονται στα πρακτικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

Άρθρο 194

1. Ο δικαστής που είχε μετάσχει στη συζήτηση υπόθεσης υποχρεούται, και μετά την τυχόν επέλευση υπηρεσιακής του μεταβολής, να μετάσχει στη διαδικασία λήψης της απόφασης. Ανασυζήτηση της υπόθεσης γίνεται μόνο σε περίπτωση θανάτου ή αποχώρησής του από την υπηρεσία ή άλλου σοβαρού λόγου. Ως προς την ανασυζήτηση, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 127 και 128, μετέχουν δε σε αυτήν υποχρεωτικώς οι λοιποί δικαστές που είχαν μετάσχει στην αρχική συζήτηση, εφόσον εξακολουθούν να υπηρετούν στο ίδιο δικαστήριο.

2. Στη συνεδρίαση κατά την οποία δημοσιεύεται η απόφαση μπορούν να μετάσχουν και δικαστές που δεν είχαν λάβει μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης και τη λήψη της σχετικής απόφασης.

3. Αν τα πρόσωπα τα οποία, κατά τις κείμενες διατάξεις υπογράφουν το πρωτότυπο της απόφασης ή το πρακτικό της συζήτησης της υπόθεσης ή της δημοσίευσης της απόφασης, απεβίωσαν ή αποχώρησαν από την υπηρεσία ή δεν υπηρετούν πια στο δικαστήριο ή υπηρετούν αλλά απουσιάζουν με άδεια, εφαρμόζονται τα εξής:

α) Αντί για εκείνον που είχε προεδρεύσει κατά τη συνεδρίαση κατά την οποία συζητήθηκε η υπόθεση ή δημοσιεύτηκε η απόφαση, υπογράφει ο αρχαιότερος δικαστής της ίδιας σύνθεσης, κατά περίπτωση, ενώ στις μονομελείς συνθέσεις υπογράφει ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος.

β) Στις πολυμελείς συνθέσεις, η υπογραφή του εισηγητή παραλείπεται.

γ) Αντί για το γραμματέα της έδρας, υπογράφει ο γραμματέας του δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος και, αν πρόκειται γι' αυτόν, ο αμέσως νεότερός του στην ιεραρχία από εκείνους που υπηρετούν στο δικαστήριο ή στο οικείο τμήμα.

δ) Σε όλες τις περιπτώσεις, στο πρωτότυπο της απόφασης ή στο πρακτικό της συζήτησης ή της δημοσίευσης, γίνεται μνεία του γεγονότος που δικαιολογεί την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΕΠΙΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Άρθρο 195

1. Οι αποφάσεις επιδίδονται στους διαδίκους, σε κυρωμένα αντίγραφα, με τη φροντίδα της γραμματείας. Από αυτές, οι μη οριστικές αποφάσεις με τις οποίες ορίζεται νέα δικάσιμος επιδίδονται στους διαδίκους τριάντα (30) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη νέα αυτή δικάσιμο, επέχει δε η επίδοσή τους θέση κλήτευσης για τη δικάσιμο αυτήν.

2. Για την επίδοση των πρακτικών που περιέχουν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 189, αποφάσεις ισχύουν όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο. Προς τους διαδίκους που παρίστανται κατά τη δημοσίευση των αποφάσεων αυτών δεν γίνεται επίδοση των πρακτικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Άρθρο 196
Ισχύς έναντι όλων

Οι αποφάσεις, με τις οποίες απαγγέλλεται η ακύρωση ή η τροποποίηση εκτελεστής ατομικής διοικητικής πράξης ή η ακύρωση παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, ισχύουν έναντι όλων.

Άρθρο 197
Δεδικασμένο

1. Δεδικασμένο δημιουργείται από τις τελεσίδικες και τις ανέκκλητες αποφάσεις, εφόσον οι τελευταίες δεν υπόκεινται σε ανακοπή ερημοδικίας, ως προς το, ουσιαστικό ή δικονομικό, διοικητικής φύσης ζήτημα που με αυτές κρίθηκε, εφόσον τούτο τελεί σε άμεση και

αναγκαία συνάρτηση προς το συμπέρασμα που με τις ίδιες έγινε δεκτό. Δεδικασμένο δημιουργείται, επίσης, και όταν το, κατά την προηγούμενη περίοδο ζήτημα, κρίθηκε παρεμπιπτόντως, αν το δικαστήριο ήταν καθ' ύλην αρμόδιο να το κρίνει, και εφόσον η απόφανσή του γι' αυτό ήταν αναγκαία προκειμένου τούτο να αποφανθεί για το κύριο ζήτημα.

2. Το δεδικασμένο εκτείνεται στις ενστάσεις οι οποίες, είτε ύστερα από προβολή τους είτε αυτεπαγγέλτως, εξετάστηκαν ή έπρεπε να εξεταστούν από το δικαστήριο, καθώς και σε εκείνες οι οποίες δεν ήταν δυνατόν να εξεταστούν από αυτό αυτεπαγγέλτως, αλλά, αν και μπορούσαν να προβληθούν, δεν προβλήθηκαν. Οι τελευταίες αυτές ενστάσεις δεν καλύπτονται από το δεδικασμένο αν στηρίζονται σε αυτοτελές δικαίωμα, η ικανοποίηση του οποίου μπορεί να επιδιωχθεί με την άσκηση ευθέως του οικείου ένδικου βοηθήματος.

3. Το αναφερόμενο στις προηγούμενες παραγράφους δεδικασμένο ισχύει υπέρ και κατά εκείνων που διατέλεσαν διάδικοι, καθώς και αυτών που έγιναν, κατά τη διάρκεια της δίκης ή μετά το πέρας της, καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοί τους, εκτείνεται δε και σε εκείνους από τους οποίους, σύμφωνα με το νόμο, μπορεί να αξιωθεί η εκπλήρωση της σχετικής υποχρέωσης. Το δεδικασμένο που ισχύει για τον πρωτοφειλέτη καλύπτει και τον εγγυητή, και το αντίστροφο. Το δεδικασμένο που ισχύει για το νομικό πρόσωπο εκτείνεται και στα μέλη του.

Άρθρο 198
Υποχρέωση συμμόρφωσης

1. Οι διοικητικές αρχές οφείλουν, με θετικές ενέργειες ή με αποχή από κάθε αντίθετη ενέργεια, να συμμορφώνονται προς το περιεχόμενο των αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται για διαφορές που άγονται προς επίλυση με άσκηση προσφυγής.

2. Η παράλειψη διοικητικής αρχής προς συμμόρφωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, έχει ως συνέπεια, για τον παραβάτη, εκτός από την κατ' άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα ποινική του δίωξη, και την προσωπική του ευθύνη προς αποζημίωση.

Άρθρο 199
Αναγκαστική εκτέλεση

1. Οι τελεσίδικες, οι ανέκκλητες και οι προσωρινώς εκτελεστές καταψηφιστικές αποφάσεις, οι οποίες εκδίδονται για διαφορές που άγονται προς επίλυση με την άσκηση αγωγής, αποτελούν τίτλο εκτελεστό κατά το άρθρο 904 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ο εκτελεστήριος τύπος περιάπτεται σε αυτές σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 918 του ίδιου Κώδικα. Οι παραπομπές γίνονται στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας όπως αυτές εκάστοτε ισχύουν.

2. Ως προς το, κατά περίπτωση, επιτρεπτό της αναγκαστικής εκτέλεσης των κατά την προηγούμενη παράγραφο καταψηφιστικών αποφάσεων και τη διαδικασία της εκτέλεσής τους, εφαρμόζονται αναλόγως οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την αναγκαστική εκτέλεση των καταψηφιστικών αποφάσεων των πολιτικών δικαστηρίων.

3. Αν πρόκειται για καταψηφιστικές αποφάσεις υπέρ του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, εφαρμογή έχουν οι εκάστοτε ισχύουσες σχετικές διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, σε συνδυασμό προς την ειδική νομοθεσία που διέπει κάθε νομικό πρόσωπο.

ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Άρθρο 200
Προϋποθέσεις

Σε κάθε περίπτωση που η προθεσμία ή η άσκηση της προσφυγής δεν συνεπάγεται κατά νόμο την αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης εκτελεστής ατομικής διοικητικής πράξης και εφόσον στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν έχει χορηγηθεί αναστολή από την αρμόδια διοικητική αρχή, μπορεί, ύστερα από αίτηση εκείνου που άσκησε την προσφυγή, να ανασταλεί, με αιτιολογημένη απόφαση του δικαστηρίου, εν όλω ή εν μέρει η εκτέλεση της πράξης αυτής.

Άρθρο 201
Αρμοδιότητα

Αρμόδιο για τη χορήγηση της αναστολής είναι το τριμελές ή μονομελές δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί η προσφυγή, εφόσον αυτό είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της κύριας υπόθεσης. Σε περίπτωση αναρμοδιότητας, η σχετική αίτηση απορρίπτεται.

Άρθρο 202
Λόγοι - Αποκλεισμός

1. Λόγο αναστολής μπορεί να θεμελιώσει η από την άμεση εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης απειλούμενη, οποιασδήποτε φύσης, υλική ή ηθική βλάβη του αιτούντος, εφόσον η επανόρθωσή της θα είναι αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής σε περίπτωση ευδοκίμησης της αντίστοιχης προσφυγής.

2. Η χορήγηση αναστολής αποκλείεται:

α) αν η άμεση εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης επιβάλλεται για λόγους δημόσιου συμφέροντος, ή

β) κατά το μέρος που η προσβαλλόμενη πράξη έχει ήδη εκτελεστεί, ή

γ) αν η αντίστοιχη προσφυγή είναι προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη.

Άρθρο 203
Προδικασία

1. Η αίτηση αναστολής, εκτός από τα στοιχεία που προβλέπει το άρθρο 45, πρέπει να αναφέρει τους συγκεκριμένους λόγους που δικαιολογούν την αναστολή.

2. Η αίτηση κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί η προσφυγή, και πρέπει να συνοδεύεται από τρία (3) απλά αντίγραφα.

3. Ο πρόεδρος του συμβουλίου ή ο δικαστής, που διευθύνει το δικαστήριο ενώπιον του οποίου υποβάλλεται η αίτηση, με πράξη του πάνω σε αυτήν, ορίζει το τμήμα το οποίο θα προβεί στην εκδίκασή της. Με την ίδια πράξη διατάζει την, με τη φροντίδα της γραμματείας, επίδοση αντιγράφου της και αντιγράφου της αίτησης αναστολής προς τη Διοίκηση. Η τελευταία υποχρεούται να αποστείλει στο δικαστήριο αντίγραφο της πράξης της οποίας ζητείται η αναστολή εκτέλεσης, καθώς και το σχετικό φάκελο με τις απόψεις της. Προς τούτο, με την ίδια πράξη, τάσσεται σε αυτήν προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των πέντε (5) ημερών.

4. Τους δικαστές ή το δικαστή που θα προβούν στην εκδίκαση της αίτησης ορίζει ο πρόεδρος του τμήματος.

5. Ο αιτών οφείλει να προσκομίσει τα αποδεικτικά του στοιχεία ως τη λήξη της κατά την προηγούμενη παράγραφο προθεσμίας.

6. Δεύτερη αίτηση κατά της ίδιας πράξης είναι απαράδεκτη, εκτός αν ο αιτών έχει ήδη υποβάλει παραίτηση από την πρώτη.

Άρθρο 204
Κύρια διαδικασία

1. Η εκδίκαση της αίτησης αναστολής δεν γίνεται σε δημόσια συνεδρίαση, ούτε καλούνται κατ' αυτήν οι διάδικοι. Οι τελευταίοι, πάντως, αν το ζητήσουν, ακούγονται υποχρεωτικώς.

2. Αν η πράξη αφορά τρίτο που έχει δικαίωμα να ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση κατά τη δίκη της αντίστοιχης προσφυγής, για τη χορήγηση της αναστολής συνεκτιμάται, με τα κριτήρια του άρθρου 202, και η βλάβη που τυχόν θα προκληθεί σε αυτόν από την αναστολή. Ο τρίτος αυτός μπορεί, με υπόμνημα που κατατίθεται το αργότερο μέσα στην προθεσμία της παρ. 3 του προηγούμενου άρθρου, να εκθέσει τις απόψεις του, έστω και αν δεν έχει ασκήσει παρέμβαση.

3. Από την επίδοση που προβλέπεται στην παρ. 3 του προηγούμενου άρθρου και ωσότου εκδοθεί η απόφαση για την αίτηση αναστολής, η εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης αναστέλλεται αυτοδικαίως.

Άρθρο 205
Απόφαση

1. Αν γίνει εν όλω ή εν μέρει δεκτή η αίτηση, διατάσσεται η ολική ή μερική αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης με την αντίστοιχη προσφυγή πράξης.

2. Η αναστολή, αν στη σχετική απόφαση δεν ορίζεται διαφορετικά, ισχύει ως τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης για την προσφυγή.

3. Με την ίδια απόφαση, με την οποία διατάσσεται η αναστολή εκτέλεσης, είναι δυνατόν, ακόμη και χωρίς σχετικό αίτημα:

α) να οριστεί, ως προϋπόθεση ισχύος της αναστολής, η κατάθεση στο καθ' ου η αίτηση, μέσα σε τακτή προθεσμία, εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης τράπεζας, για ποσό που καθορίζεται με την απόφαση αυτήν, ή

β) να επιτραπεί, στο καθ' ου η αίτηση, η εγγραφή προσημείωσης υποθήκης σε ακίνητο του αιτούντος, για ποσό που καθορίζεται με την ίδια απόφαση, ή

γ) να εξαρτηθεί η ισχύς της αναστολής από την τήρηση οποιουδήποτε όρου που κρίνει αναγκαίο το δικαστήριο.

4. Αν η Διοίκηση καθυστερήσει να αποστείλει στο δικαστήριο όσα ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 203, μπορεί, αν συντρέχουν οι λόγοι του άρθρου 202, να διαταχθεί προσωρινή αναστολή, εφόσον τούτο δεν αποκλείεται κατά την παρ. 2 του ιδίου άρθρου. Στην περίπτωση αυτήν, η οριστική απόφαση εκδίδεται το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την περιέλευση στο δικαστήριο των στοιχείων τούτων, αλλιώς η προσωρινή αναστολή παύει αυτοδικαίως.

5. Η απόφαση που εκδίδεται για την αίτηση αναστολής επιδίδεται στους διαδίκους, με τη φροντίδα της γραμματείας, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 195.

6. Οι αποφάσεις που εκδίδονται για την αίτηση αναστολής μπορούν να ανακληθούν εν όλω ή εν μέρει, ύστερα από αίτηση διαδίκου ή τρίτου που έχει έννομο συμφέρον, αν η αίτηση ανάκλησης στηρίζεται σε νέα στοιχεία. Κατά την εκδίκαση της αίτησης αυτής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 200 έως και 205.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Άρθρο 206
Προϋποθέσεις

Σε κάθε περίπτωση που η προθεσμία ή η άσκηση του ένδικου μέσου δεν συνεπάγεται κατά νόμο την αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης, μπορεί, ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε από τους διαδίκους, να ανασταλεί, με αιτιολογημένη απόφαση του δικαστηρίου, εν όλω ή εν μέρει η εκτέλεση της απόφασης αυτής.

Άρθρο 207
Αρμοδιότητα

Αρμόδιο για τη χορήγηση της αναστολής είναι το τριμελές ή μονομελές δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί το ένδικο μέσο, εφόσον αυτό είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της κύριας υπόθεσης. Σε περίπτωση αναρμοδιότητας, η σχετική αίτηση απορρίπτεται.

Άρθρο 208
Λόγοι – Αποκλεισμός

1. Λόγο αναστολής μπορεί να θεμελιώσει η, από την άμεση εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης απειλούμενη, οποιασδήποτε φύσης, υλική ή ηθική βλάβη του αιτούντος, εφόσον η επανόρθωσή της θα είναι αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής σε περίπτωση ευδοκίμησης του αντίστοιχου ένδικου μέσου.

2. Η χορήγηση της αναστολής αποκλείεται:

α) αν η άμεση εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης επιβάλλεται για λόγους δημόσιου συμφέροντος, ή

β) κατά το μέρος που η προσβαλλόμενη απόφαση έχει ήδη εκτελεστεί, ή

γ) αν το αντίστοιχο ένδικο μέσο είναι προδήλως απαράδεκτο ή προδήλως αβάσιμο.

Άρθρο 209
Προδικασία – Κύρια διαδικασία – Απόφαση

Ως προς την προδικασία, την κύρια διαδικασία και την απόφαση έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 203 έως και 205.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Άρθρο 210

1. Αν ασκηθεί αγωγή, εκείνος που την άσκησε, μπορεί, με αίτησή του, να ζητήσει από το δικαστήριο τη λήψη μέτρων για την προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης. Το δικαστήριο, αν γίνει δεκτή εν όλω ή εν μέρει η αίτηση, μπορεί να διατάξει προς τούτο κάθε πρόσφορο κατά την κρίση του μέτρο.

2. Αρμόδιο για την προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης είναι το τριμελές ή μονομελές δικαστήριο, στο οποίο εκκρεμεί η αγωγή, εφόσον αυτό είναι αρμόδιο

για την εκδίκαση της κύριας υπόθεσης. Σε περίπτωση αναρμοδιότητας, η σχετική αίτηση απορρίπτεται.

3. Λόγο προσωρινής ρύθμισης της κατάστασης μπορεί να θεμελιώσει το κατεπείγον της συγκεκριμένης ρύθμισης, καθώς και ο κίνδυνος να καταστεί, από την πάροδο του χρόνου, αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής η ρύθμιση της κατάστασης ακόμη και αν εκδοθεί ευνοϊκή οριστική απόφαση για την αντίστοιχη αγωγή.

4. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης αποκλείεται:

α) αν προσκρούει στο δημόσιο συμφέρον, ή

β) αν η αντίστοιχη αγωγή είναι προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη.

5. Ως προς την προδικασία, την κύρια διαδικασία, την απόδειξη και την απόφαση έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 203 έως και 205.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΠΙΔΙΚΑΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗΣ

Άρθρο 211
Προϋποθέσεις

Σε περίπτωση άσκησης καταψηφιστικής αγωγής, είναι δυνατόν, ύστερα από αίτηση του ενάγοντος, να επιδικαστεί σε αυτόν από το δικαστήριο, προσωρινώς, μέρος της απαίτησης για την οποία άσκησε την αγωγή του.

Άρθρο 212
Αρμοδιότητα

Αρμόδιο για την προσωρινή επιδίκαση απαίτησης είναι το τριμελές ή μονομελές δικαστήριο, στο οποίο εκκρεμεί η αντίστοιχη καταψηφιστική αγωγή, εφόσον αυτό είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της κύριας υπόθεσης. Σε περίπτωση αναρμοδιότητας, η σχετική αίτηση απορρίπτεται.

Άρθρο 213
Λόγοι - Αποκλεισμός

1. Λόγο προσωρινής επιδίκασης της απαίτησης μπορεί να θεμελιώσει η αδυναμία ή η ιδιαίτερη δυσχέρεια του αιτούντος προς αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών διαβίωσης του ιδίου και της οικογένειάς του.

2. Η προσωρινή επιδίκαση της απαίτησης αποκλείεται:

α) αν προσκρούει στο δημόσιο συμφέρον, ή

β) αν η αντίστοιχη καταψηφιστική αγωγή είναι προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη.

Άρθρο 214
Προδικασία - Κύρια διαδικασία - Απόδειξη

1. Η αίτηση για προσωρινή επιδίκαση απαίτησης, εκτός από τα στοιχεία που προβλέπει το άρθρο 45, πρέπει να αναφέρει τους συγκεκριμένους λόγους που δικαιολογούν την προσωρινή επιδίκαση της απαίτησης.

2. Κατά τα λοιπά, ως προς την προδικασία, την κύρια διαδικασία και την απόφαση που εκδίδεται κατά την εκδίκαση της αίτησης προσωρινής επιδίκασης απαίτησης, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στον Κώδικα για την εκδίκαση της αντίστοιχης καταψηφιστικής αγωγής. Κατά την εκδίκαση της αίτησης αυτής δεν έχει εφαρμογή η διάταξη της δεύτερης περιόδου της παρ. 1 του άρθρου 126.

3. Κατά την εκδίκαση της αίτησης, οι προθεσμίες που προβλέπονται από τις παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 128, την παρ. 2 του άρθρου 129, την παρ.1 του άρθρου 131 και την παρ.3 του άρθρου 141 συντέμνονται στο ένα πέμπτο (1/5), ενώ εκείνες που προβλέπονται από την παρ. 1 του άρθρου 138 περιορίζονται σε μία (1) ημέρα.

4. Κατά την εκδίκαση της αίτησης, ως προς την αξιολόγηση των προβαλλόμενων ισχυρισμών, αρκεί η πιθανολόγηση.

Άρθρο 215
Απόφαση

1. Αν γίνει εν όλω ή εν μέρει δεκτή η αίτηση, επιδικάζεται προσωρινώς μέρος, που δεν μπορεί πάντως να είναι μεγαλύτερο από το μισό, της απαίτησης για την οποία έχει ασκηθεί η καταψηφιστική αγωγή. Η προσωρινή επιδίκαση απαίτησης για περιοδικές παροχές γίνεται σε παροχές που πρέπει να καταβάλλονται επίσης περιοδικώς.

2. Η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 205 έχει ανάλογη εφαρμογή και στην περίπτωση της προσωρινής επιδίκασης απαίτησης.

3. Η απόφαση με την οποία επιδικάζεται προσωρινώς απαίτηση παύει αυτοδικαίως να ισχύει από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης για την αντίστοιχη καταψηφιστική αγωγή.

4. Απαγορεύεται η συντηρητική ή αναγκαστική κατάσχεση, ο συμψηφισμός, καθώς και η εκχώρηση του ποσού που έχει επιδικαστεί προσωρινώς.

5. Με την οριστική απόφαση, αν γίνεται εν όλω ή εν μέρει δεκτή η αντίστοιχη καταψηφιστική αγωγή, διενεργείται εκκαθάριση και αφαιρείται, από το οριστικώς επιδικαζόμενο ποσό, εκείνο που είχε επιδικαστεί προσωρινώς. Αν απορρίπτεται η αντίστοιχη καταψηφιστική αγωγή, διατάσσεται η απόδοση του ποσού που τυχόν είχε καταβληθεί βάσει της απόφασης για την αίτηση προσωρινής επιδίκασης της απαίτησης.

6. Η απόφαση που εκδίδεται για την αίτηση προσωρινής επιδίκασης απαίτησης επιδίδεται στους διαδίκους, με τη φροντίδα της γραμματείας, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 195.

7. Οι αποφάσεις που εκδίδονται για τις αιτήσεις προσωρινής επιδίκασης απαίτησης, εφόσον ειδικώς δεν ορίζεται διαφορετικά, δεν υπόκεινται σε κανένα ένδικο μέσο, εκτελούνται δε σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 199.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

ΠΡΩΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΥΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΣΤΙΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 216

Στις, υπό τον ΠΡΩΤΟ ΤΙΤΛΟ, ρυθμίσεις του ΤΜΗΜΑΤΟΣ τούτου υπάγονται οι διαφορές που αναφύονται κατά τη σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.), είσπραξη των δημόσιων εσόδων, εκτός αν τα έσοδα αυτά αναφέρονται σε απαιτήσεις ιδιωτικού δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΑΝΑΚΟΠΗ

Άρθρο 217
Προσβαλλόμενες πράξεις

1. Ανακοπή χωρεί κατά κάθε πράξης που εκδίδεται στα πλαίσια της διαδικασίας της διοικητικής εκτέλεσης και, ιδίως, κατά:
α) της πράξης της ταμειακής βεβαίωσης του εσόδου,
β) της κατασχετήριας έκθεσης,
γ) του προγράμματος πλειστηριασμού,
δ) της έκθεσης πλειστηριασμού και
ε) του πίνακα κατάταξης.
2. Ανακοπή, επίσης, χωρεί κατά:
α) της αρνητικής δήλωσης νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ως τρίτου, σύμφωνα με το άρθρο 34 του Κ.Ε.Δ.Ε., εφόσον και η υποχρέωση του τρίτου είναι δημοσίου δικαίου,
β) της δήλωσης του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ή του τελωνείου, για την ύπαρξη απαίτησης δημοσίου δικαίου ή προνομίου του Δημοσίου, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 62 του Κ.Ε.Δ.Ε..
3. Η διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 63 δεν έχει εφαρμογή στην προκείμενη διαδικασία.

Άρθρο 218
Αρμόδιο δικαστήριο

1. Καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο προς εκδίκαση των κατά το άρθρο 216 διαφορών είναι, στον πρώτο βαθμό το μονομελές πρωτοδικείο, ενώ στο δεύτερο βαθμό το τριμελές πρωτοδικείο.
2. Κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο σε πρώτο βαθμό είναι, σε περίπτωση ανακοπής κατά πράξης ταμειακής βεβαίωσης, το δικαστήριο όπου εδρεύει η αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη, ενώ, σε κάθε άλλη περίπτωση ανακοπής, το δικαστήριο του τόπου της εκτέλεσης.

Άρθρο 219
Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση

1. Προς άσκηση ανακοπής νομιμοποιούνται:
α) στις περιπτώσεις α', β', γ' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 217: ο καθ' ου ή ο θιγόμενος ενυπόθηκος δανειστής,
β) στην περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 217: ο καθ' ου ή οι θιγόμενοι δανειστές,
γ) στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 217: το Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ή του τελωνείου, ενώ,
δ) στην περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 217: ο σύνδικος της πτώχευσης.
2. Η ανακοπή στρέφεται:
α) Στις περιπτώσεις α', β', γ' και δ' της παρ. 1, καθώς και στην περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 217: κατά του Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπείται από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ή του τελωνείου που επισπεύδει την εκτέλεση, στον οποίο και επιδίδεται η ανακοπή. Ειδικώς, στην περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 217, η ανακοπή κοινοποιείται, με ποινή απαραδέκτου, και στον αρμόδιο για τον πλειστηριασμό υπάλληλο, καθώς και στον υπερθεματιστή.
β) Στην περίπτωση ε' της παρ. 1 του άρθρου 217: κατά του επισπεύδοντος την εκτέλεση Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπείται από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ή του τελωνείου που επισπεύδει την εκτέλεση. Στην περίπτωση αυτήν η ανακοπή κοινοποιείται, με ποινή απαραδέκτου, και στον αρμόδιο για τον πλειστηριασμό υπάλληλο, καθώς και στους δανειστές που έχουν καταταγεί, ενώ,
γ) Στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 217: κατά του τρίτου, στα χέρια του οποίου επιβάλλεται η κατάσχεση.

Άρθρο 220
Προθεσμία

1. Με την επιφύλαξη των οριζομένων στην παρ. 2, η κατά το άρθρο 217 ανακοπή ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, η οποία αρχίζει:
α) στις περιπτώσεις α', β' και δ' της παρ. 1, από την επίδοση, αλλιώς από την πλήρη γνώση της πράξης ταμειακής βεβαίωσης, της κατασχετήριας έκθεσης και της έκθεσης πλειστηριασμού, αντιστοίχως,
β) στην περίπτωση ε' της παρ. 1, από την επίδοση της γραπτής πρόσκλησης του αρμόδιου για τον πλειστηριασμό υπαλλήλου, προς τους δανειστές, για να λάβουν γνώση του πίνακα κατάταξης,
γ) στην περίπτωση α' της παρ. 2, από την επίδοση της δήλωσης του τρίτου ή την περιέλευση της σχετικής έκθεσης του ειρηνοδίκη, στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ή του τελωνείου που επισπεύδει την εκτέλεση,
δ) στην περίπτωση β' της παρ. 2, από την περιέλευση στο σύνδικο, του πίνακα των βεβαιωμένων υπέρ του Δημοσίου χρεών του οφειλέτη, ενώ
ε) σε κάθε άλλη περίπτωση άσκησης ανακοπής, από την επίδοση, αλλιώς από την πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης.
2. Ειδικώς, η κατά την περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 217 ανακοπή ασκείται μέσα σε προθεσμία τριών (3) εργάσιμων ημερών, η οποία αρχίζει από την επίδοση του προγράμματος πλειστηριασμού.
3. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ασκηθεί ανακοπή αν έχουν περάσει έξι (6) μήνες από τη διενέργεια του πλειστηριασμού.

Άρθρο 221
Άσκηση της ανακοπής - Περιεχόμενο του δικογράφου

1. Η ανακοπή ασκείται με δικόγραφο, το οποίο, μαζί με τρία (3) αντίγραφα, κατατίθεται στη γραμματεία της κύριας έδρας του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται.
2. Το δικόγραφο της ανακοπής, εκτός από τα στοιχεία που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 45, πρέπει απαραιτήτως να μνημονεύει με ακρίβεια την προσβαλλόμενη πράξη και τον εκδότη της. Επίσης, πρέπει να περιέχει σαφείς και συγκεκριμένους λόγους, καθώς και σχετικό αίτημα.

Άρθρο 222
Εκδίκαση

1. Ως προς την προδικασία που πρέπει να τηρηθεί εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 126 έως και 131.
Σε περίπτωση ανακοπής κατά προγράμματος πλειστηριασμού, ο πρόεδρος του συμβουλίου ή ο δικαστής, που διευθύνει το δικαστήριο, ή ο από αυτούς οριζόμενος δικαστής, ορίζει αμέσως δικάσιμο, η οποία πρέπει να απέχει τουλάχιστον δύο (2) πλήρεις ημέρες από τη διενέργεια του πλειστηριασμού. Αντίγραφο του δικογράφου που κατατέθηκε, μαζί με την πράξη ορισμού δικασίμου, επιδίδεται, με τη φροντίδα του ανακόπτοντος,

στους καθ' ων η ανακοπή μέσα σε προθεσμία που ορίζεται από το δικαστήριο και η οποία πάντως δεν επιτρέπεται να απέχει λιγότερο από μία (1) πλήρη ημέρα από τη δικάσιμο. Στην περίπτωση αυτή δεν χωρούν πρόσθετοι λόγοι.

2. Ως προς την κύρια διαδικασία εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 132 έως και 143.

Άρθρο 223
Παρέμβαση

Εκείνοι στους οποίους κοινοποιείται η ανακοπή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 219, μπορούν να ασκήσουν πρόσθετη παρέμβαση προς υποστήριξη του διαδίκου υπέρ του οποίου έχουν έννομο συμφέρον να αποβεί η δίκη. Η παρέμβαση ασκείται με προφορική δήλωση στο ακροατήριο.

Άρθρο 224
Εξουσία του δικαστηρίου

1. Το δικαστήριο ελέγχει την προσβαλλόμενη πράξη κατά το νόμο και την ουσία, στα όρια της ανακοπής, τα οποία προσδιορίζονται από τους λόγους και το αίτημά της.

2. Κατ' εξαίρεση, ο κατά το νόμο έλεγχος της προσβαλλόμενης πράξης χωρεί και αυτεπαγγέλτως, εκτεινόμενος στο σύνολό της, προκειμένου να διακριβωθεί:

α) αν η πράξη έχει εκδοθεί από αναρμόδιο όργανο, ή

β) αν υπάρχει παράβαση δεδικασμένου.

3. Κατά τον έλεγχο του κύρους των προσβαλλόμενων με την ανακοπή πράξεων της εκτέλεσης, δεν επιτρέπεται ο παρεμπίπτων έλεγχος της νομιμότητας προηγούμενων πράξεων της εκτέλεσης.

4. Στην περίπτωση της ανακοπής κατά της ταμειακής βεβαίωσης, επιτρέπεται ο παρεμπίπτων έλεγχος, κατά το νόμο και τα πράγματα, του τίτλου βάσει του οποίου έγινε η βεβαίωση, εφόσον δεν προβλέπεται κατ' αυτού ένδικο βοήθημα που επιτρέπει τον έλεγχό του κατά το νόμο και την ουσία ή δεν υφίσταται σχετικώς δεδικασμένο.

5. Ισχυρισμοί, που αφορούν την απόσβεση της απαίτησης για την ικανοποίηση της οποίας επισπεύδεται η εκτέλεση, μπορούν να προβάλλονται με την ευκαιρία άσκησης ανακοπής κατά της πράξης ταμειακής βεβαίωσης ή οποιασδήποτε πράξης της εκτέλεσης, πρέπει δε να αποδεικνύονται αμέσως.

Άρθρο 225
Απόφαση

Το δικαστήριο, αν διαπιστώσει παράβαση νόμου ή ουσιαστικές πλημμέλειες της προσβαλλόμενης πράξης, προβαίνει στην ολική ή μερική ακύρωση ή στην τροποποίησή της. Σε διαφορετική περίπτωση, προβαίνει στην απόρριψη της ανακοπής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

Άρθρο 226

1. Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατά την παρούσα διαδικασία υπόκεινται ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, κατά τα άρθρα 81 - 111 αναλόγως εφαρμοζόμενα, στα ένδικα μέσα της ανακοπής ερημοδικίας, της έφεσης, της αίτησης αναθεώρησης, της τριτανακοπής και της αίτησης διόρθωσης ή ερμηνείας.

2. Η προθεσμία για την άσκηση των ένδικων μέσων είναι τριάντα (30) ημερών, εκτός αν πρόκειται για απόφαση που εκδόθηκε ύστερα από άσκηση ανακοπής κατά προγράμματος πλειστηριασμού, οπότε η προθεσμία είναι δέκα (10) ημερών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΟΜΟΔΙΚΙΑ - ΣΥΝΑΦΕΙΑ -
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΣΩΡΕΥΣΗ - ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΣΗ

Άρθρο 227

1. Ως προς την ομοδικία, τη συνάφεια και τη συνεκδίκαση εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 115 έως και 125.

2. Περισσότερα ένδικα βοηθήματα κατά πράξεων που έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο της ίδιας διοικητικής εκτέλεσης, ή ένδικα μέσα κατά των σχετικών αποφάσεων, μπορούν να σωρευθούν, κυρίως ή επικουρικώς, στο ίδιο εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Άρθρο 228

1. Η προθεσμία άσκησης, καθώς και η άσκηση της ανακοπής δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης. Στις περιπτώσεις α', β', δ' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 217, ενόσω εκκρεμεί η ανακοπή, μπορεί να υποβληθεί, από τον ανακόπτοντα, αίτηση αναστολής της εκτέλεσης των προσβαλλόμενων πράξεων.

2. Καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιο, για την εκδίκαση της αίτησης της προηγούμενης παραγράφου, είναι το κατά το άρθρο 218 δικαστήριο, εφόσον σε αυτό εκκρεμεί η ανακοπή, το οποίο και εκδικάζει την αίτηση κατά τη διαδικασία των διατάξεων των άρθρων 200 έως και 209, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΛΗΨΗΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ
ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 229

1. Το κατά το άρθρο 218 αρμόδιο δικαστήριο, ύστερα από προηγούμενη αίτηση, αποφαίνεται για κάθε αμφισβήτηση που αφορά:

α) τον ορισμό ή την αντικατάσταση μεσεγγυούχου ή φύλακα και εν γένει τη μεσεγγύηση ή τη φύλαξη κινητών ή ακινήτων, ή

β) την εκκαθάριση ή τον προσδιορισμό των εξόδων και των δικαιωμάτων της εκτέλεσης.

2. Προς υποβολή της αίτησης νομιμοποιείται ο οφειλέτης, το Δημόσιο, καθώς και κάθε τρίτος που έχει έννομο προς τούτο συμφέρον.

3. Η αίτηση εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 203, 204 και 214 (παρ. 4), οι οποίες και εφαρμόζονται αναλόγως. Ειδικώς, στην περίπτωση β' της παρ. 1, η αίτηση υποβάλλεται, μαζί με σχετικό πίνακα, τον οποίο συντάσσει ο δικαιούχος, στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ή του τελωνείου που επισπεύδει την εκτέλεση. Ο τελευταίος διατυπώνει εγγράφως τις παρατηρήσεις του, ως προς τη νομιμότητα και την ακρίβεια των κονδυλίων, και διαβιβάζει, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, το σχετικό έγγραφο στο δικαστήριο, συγχρόνως δε το κοινοποιεί,

μαζί με αντίγραφο του πίνακα, στον οφειλέτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'
ΑΝΑΛΟΓΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Άρθρο 230

Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι γενικές διατάξεις του ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΡΑΤΗΣΗ

Άρθρο 231
Υποβολή - Περιεχόμενο του δικογράφου

1. Η προσωπική κράτηση, ως αναγκαστικό μέτρο προς είσπραξη των κατά τις διατάξεις του άρθρου 216 δημόσιων εσόδων, διατάσσεται από το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση του Δημοσίου.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο αίτηση απευθύνεται στο κατά το άρθρο 232 πρωτοδικείο. Η αίτηση αυτή υποβάλλεται μόνο εφόσον έχει παρέλθει τουλάχιστον ένας (1) μήνας από την επίδοση προς τον οφειλέτη της, από τις κείμενες διατάξεις προβλεπόμενης, ατομικής ειδοποίησης, πρέπει δε να συνοδεύεται από κυρωμένο αντίγραφο της τελευταίας.

3. Η υποβολή νέας αίτησης συγχωρείται μόνο αν συντρέχουν εκ νέου οι νόμιμες προϋποθέσεις και μόνο εφόσον έχουν παρέλθει τουλάχιστον έξι (6) μήνες από την τελεσίδικη απόρριψη της προηγούμενης αίτησης ή την εκτέλεση της προηγούμενης απόφασης του δικαστηρίου και την απόλυση του κρατουμένου.

4. Η κατά τις προηγούμενες παραγράφους αίτηση κατατίθεται, μαζί με τρία (3) αντίγραφα, στη γραμματεία της κύριας έδρας του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται.

Άρθρο 232
Αρμόδιο δικαστήριο

Αρμόδιος να διατάξει την προσωπική κράτηση είναι ο πρόεδρος πρωτοδικών ή ο από αυτόν οριζόμενος πρωτοδίκης, του πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα της η αρχή που, ως εκπρόσωπος του Δημοσίου, υποβάλλει την, κατά το προηγούμενο άρθρο, αίτηση.

Άρθρο 233
Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση

1. Η αίτηση υποβάλλεται από το Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον αρμόδιο για την είσπραξη του οφειλόμενου εσόδου προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ή του τελωνείου.

2. Η αίτηση στρέφεται κατά του οφειλέτη ή του εκπροσώπου του νομικού προσώπου ή, αν πρόκειται για πρόσωπα που τελούν υπό επιμέλεια, κατά του νόμιμου αντιπροσώπου τους.

Άρθρο 234
Προϋποθέσεις λήψης του μέτρου - Περιορισμοί

1. Προσωπική κράτηση μπορεί να διαταχθεί μόνο εφόσον:

α) πρόκειται για έσοδο που εισπράττεται κατά τις διατάξεις του ν.δ. 356/1974 και

β) το συνολικώς οφειλόμενο ποσό υπερβαίνει τα τρία εκατομμύρια (3.000.000) δραχμές ή, αν πρόκειται για οφειλόμενα ποσά από παρακρατούμενους ή επιρριπτόμενους φόρους ή από δάνεια με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, το ένα εκατομμύριο (1.000.000) δραχμές.

2. Προσωπική κράτηση δεν διατάσσεται κατά:

α) προσώπων που τελούν υπό γονική μέριμνα, επιτροπεία, δικαστική ή νόμιμη απαγόρευση,

β) βουλευτών, ενόσω διαρκεί η βουλευτική περίοδος και τέσσερις εβδομάδες μετά τη λήξη της,

γ) κληρικών κάθε γνωστής θρησκείας,

δ) στρατευμένων,

ε) προσώπων που τελούν σε πτώχευση και για όσο χρόνο διαρκούν οι εργασίες της πτώχευσης,

στ) κληρονόμων με το ευεργέτημα της απογραφής και

ζ) πολυτέκνων που έχουν την επιμέλεια ή την υποχρέωση διατροφής των τέκνων τους.

3. Η διάρκεια της προσωπικής κράτησης δεν μπορεί να υπερβεί το ένα (1) έτος.

Άρθρο 235
Εκδίκαση

1. Αμέσως μετά την, κατά την παρ. 4 του άρθρου 231, κατάθεση της αίτησης, ο πρόεδρος του συμβουλίου, ή ο δικαστής, που διευθύνει το δικαστήριο, ή ο οριζόμενος από αυτούς δικαστής, με πράξη του πάνω στο δικόγραφο της αίτησης, ορίζει δικάσιμο, η οποία δεν μπορεί να απέχει λιγότερο των δέκα (10) ούτε περισσότερο των δεκαπέντε (15) ημερών από την κατάθεση της αίτησης.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο πράξη του προέδρου, μαζί με κυρωμένο αντίγραφο του δικογράφου που κατατέθηκε, επιδίδεται, με τη φροντίδα του αιτούντος, στον καθ' ου, πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση, επέχει δε θέση κλήτευσης γι' αυτόν. Προς τούτο, παραδίδονται στον αιτούντα, από τη γραμματεία του δικαστηρίου, η αίτηση με την πράξη προσδιορισμού δικασίμου, μαζί με κυρωμένο αντίγραφο τούτων. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές με τις επιδόσεις διατάξεις των άρθρων 47-48 και 50-57.

3. Ως προς την κύρια διαδικασία, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 132-139 και 142-143. Η, κατά την παρ. 4 του άρθρου 135, τυχόν οριζόμενη νέα δικάσιμος δεν πρέπει να απέχει περισσότερο των δέκα (10) ημερών από τη συζήτηση που αναβλήθηκε. Οι κατά την παρ. 1 του άρθρου 138 προθεσμίες περιορίζονται σε μία (1) και μία (1) ημέρα, αντιστοίχως.

4. Κατά την προβολή πρόσθετων λόγων έχει ανάλογη εφαρμογή η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 131, η προβλεπόμενη όμως από αυτήν προθεσμία είναι δύο (2) ημέρες.

5. Οι διάδικοι μπορούν να διενεργούν διαδικαστικές πράξεις και να παρίστανται κατά τη συζήτηση χωρίς δικαστικό πληρεξούσιο.

6. Η άσκηση παρέμβασης δεν συγχωρείται κατά την παρούσα διαδικασία.

Άρθρο 236
Εξουσία του δικαστηρίου

Το, κατά το άρθρο 232, αρμόδιο δικαστήριο διατάζει την προσωπική κράτηση μόνο αν κρίνει ότι το αναγκα-

στικό αυτό μέτρο είναι αναγκαίο και πρόσφορο για την εξόφληση του χρέους, καθώς και ότι συνιστά το μόνο ικανό μέσο είσπραξης για την ικανοποίηση της σχετικής απαίτησης.

Άρθρο 237
Εκτέλεση της απόφασης

1. Η απόφαση, με την οποία διατάσσεται η προσωπική κράτηση, εκτελείται μόνο αφότου επιδοθεί σε αυτόν που καταδικάστηκε. Αν πρόκειται για εκπρόσωπο νομικού προσώπου, η προσωπική κράτηση δεν εκτελείται πριν παρέλθουν τρεις (3) ημέρες από την επίδοση σε αυτόν της απόφασης. Η, κατά τις προηγούμενες περιόδους, επίδοση διενεργείται με τη φροντίδα του αιτούντος, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 47 - 48 και 50 - 57. Προς τούτο, κατά την, σύμφωνα με την πρώτη περίοδο της παρ. 1 του άρθρου 195, επίδοση προς αυτόν της απόφασης, του παραδίδεται και δεύτερο κυρωμένο αντίγραφό της.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο απόφαση δεν εκτελείται αν δεν έχει καταστεί τελεσίδικη η απόφαση για την ανακοπή κατά της πράξης ταμειακής βεβαίωσης ή, σε περίπτωση που δεν έχει ασκηθεί ανακοπή κατ' αυτής, αν δεν έχει παρέλθει άπρακτη η προς άσκηση της ανακοπής προθεσμία.

3. Ο καταδικαζόμενος σε προσωπική κράτηση συλλαμβάνεται από αστυνομικό όργανο. Αν ο συλλαμβανόμενος δεν προβάλει αντιρρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 243, οδηγείται στη φυλακή. Το όργανο συντάσσει γι' αυτά σχετική έκθεση.

4. Η σύλληψη δεν επιτρέπεται να γίνεται:

α) μεταξύ της 7ης εσπερινής και της 7ης πρωινής ώρας,

β) κατά τις εθνικές επετείους, κατά το χρονικό διάστημα από 23 Δεκεμβρίου έως και 2 Ιανουαρίου, κατά τη διενέργεια βουλευτικών εκλογών ή εκλογών για την ανάδειξη αιρετών οργάνων των οργανισμών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης και οκτώ (8) ημέρες πριν, καθώς και πέντε (5) ημέρες μετά τη διενέργειά τους, επίσης, δε κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας, καθώς και εκείνης της Διακαινησίμου,

γ) στον τόπο όπου συνεδριάζει δικαστήριο και ενόσω διαρκεί η συνεδρίαση και

δ) σε καθιερωμένο τόπο ιερουργίας γνωστής θρησκείας και ενόσω διαρκεί η ιερουργία.

5. Ο εγκλεισμός στη φυλακή εκείνου που έχει καταδικαστεί σε προσωπική κράτηση διενεργείται μόνο αφού προσαχθούν στο διευθυντή της φυλακής κυρωμένα αντίγραφα, αφ' ενός της απόφασης του δικαστηρίου που διατάζει την προσωπική κράτηση, αφ' ετέρου της έκθεσης της σύλληψης.

6. Η προσωπική κράτηση των μόνιμων στρατιωτικών εκτελείται από την αρμόδια στρατιωτική αρχή.

7. Η ισχύς της απόφασης παύει με τη συμπλήρωση του χρόνου για τον οποίο είχε διαταχθεί η προσωπική κράτηση και ο κρατούμενος απολύεται αυτοδικαίως. Προς τούτο εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη από το διευθυντή της φυλακής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β
ΑΙΤΗΣΗ ΑΠΟΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥ

Άρθρο 238

1. Ύστερα από αίτηση του κρατουμένου, η οποία απευθύνεται στο πρωτοδικείο του τόπου όπου βρίσκεται η φυλακή, διατάσσεται η απόλυσή του, αν έχει καταβληθεί στην αρμόδια αρχή ή συμψηφιστεί ή κατατεθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το χρέος για το οποίο του επιβλήθηκε η προσωπική κράτηση, μαζί με τους τόκους που ήδη οφείλονται και τα έξοδα της εκτέλεσης και έχει προσαχθεί το σχετικό γραμμάτιο στη γραμματεία του δικαστηρίου. Αρμόδιος να αποφανθεί για την αίτηση είναι ο πρόεδρος πρωτοδικών ή ο από αυτόν οριζόμενος πρωτοδίκης του προαναφερόμενου δικαστηρίου.

2. Ως προς την προδικασία και την κύρια διαδικασία εκδίκασης της, κατά την προηγούμενη παράγραφο, αίτησης, εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στο άρθρο 235. Ο ορισμός δικασίμου, όμως, γίνεται σε ημερομηνία που δεν μπορεί να απέχει λιγότερο των δύο (2) ούτε περισσότερο των τεσσάρων (4) ημερών από την κατάθεση της αίτησης, ενώ η, κατά την παρ. 2 του άρθρου 235, προθεσμία είναι μίας (1) τουλάχιστον ημέρας πριν από τη συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

Άρθρο 239

1. Ύστερα από αίτηση του κρατουμένου, η οποία απευθύνεται στο κατά το προηγούμενο άρθρο δικαστήριο, αναστέλλεται η προσωπική κράτηση και ο αιτών απολύεται από τη φυλακή, για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών, αν έχουν επέλθει τα, κατά την πρώτη περίοδο της παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου, αποσβεστικά γεγονότα ως προς εύλογο, σε σχέση με το συνολικό ύψος, τμήμα του χρέους του. Αρμόδιος να αποφανθεί για την αίτηση είναι ο κατά την τελευταία περίοδο της παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου δικαστής.

2. Ως προς την προδικασία και την κύρια διαδικασία εκδίκασης της, κατά την προηγούμενη παράγραφο, αίτησης, εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στην παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΑΙΤΗΣΗ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΣΕ ΑΛΛΟ ΧΩΡΟ Ή
ΑΠΟΛΥΣΗΣ, ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 240

1. Ύστερα από αίτηση του κρατουμένου, η οποία απευθύνεται στο πρωτοδικείο του τόπου όπου έχει την έδρα της η αρχή που, ως εκπρόσωπος του Δημοσίου, νομιμοποιείται να υποβάλει την κατά το άρθρο 231 αίτηση για προσωπική κράτηση, μπορεί, αν αυτός είναι ασθενής ή ασθενήσει κατά τη διάρκεια της κράτησης, να επιτραπεί η κράτησή του σε νοσοκομείο.

2. Το δικαστήριο μπορεί, ακόμη, να επιτρέψει την απόλυση του κρατουμένου αν η ασθένειά του είναι τέτοια ώστε να υπάρχει κίνδυνος, από την παράταση της κράτησης, για την υγεία του.

3. Αρμόδιος να αποφανθεί για τις κατά τις προηγούμενες παραγράφους αιτήσεις είναι ο κατά το άρθρο 232 δικαστής.

4. Ως προς την προδικασία και την κύρια διαδικασία εκδίκασης των, κατά τις προηγούμενες παραγράφους, αιτήσεων εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 238.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'
ΛΟΙΠΕΣ ΑΙΤΗΣΕΙΣ

Άρθρο 241

Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, κάθε αμφισβήτηση που αφορά την εκτέλεση της προσωπικής κράτησης επιλύεται από τον πρόεδρο πρωτοδικών, ή τον από αυτόν οριζόμενο πρωτοδίκη, του πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου εκτελείται η απόφαση για την προσωπική κράτηση. Κατά την εκδίκαση του σχετικού ένδικου βοηθήματος εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στο άρθρο 235.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

Άρθρο 242

1. Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατά τη διαδικασία των άρθρων 231 - 241 υπόκεινται, ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, κατά τα άρθρα 81 - 111 αναλόγως εφαρμοζόμενα, στα ένδικα μέσα της ανακοπής ερημοδικίας, της έφεσης, της αίτησης αναθεώρησης και της αίτησης διόρθωσης ή ερμηνείας.
2. Οι προθεσμίες για την άσκηση των κατά την προηγούμενη παράγραφο ένδικων μέσων είναι πέντε (5) ημερών. Ως προς την έναρξη των προθεσμιών αυτών έχουν ανάλογη εφαρμογή όσα ορίζονται στις διατάξεις των άρθρων 90 (παρ. 1), 94 (παρ. 1), 104 και 110 (παρ. 2), οι οποίες και εφαρμόζονται αναλόγως.
3. Η προθεσμία για την άσκηση, καθώς και η άσκηση, της ανακοπής ερημοδικίας και της έφεσης αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης. Το, κατά το άρθρο 232, αρμόδιο δικαστήριο, όμως, μπορεί, κατ' αίτηση του Δημοσίου, να κηρύξει την απόφασή του προσωρινώς εκτελεστή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 80, η οποία και εφαρμόζεται αναλόγως.
4. Αρμόδιος για την εκδίκαση της έφεσης είναι ο πρόεδρος εφετών, ή ο από αυτόν οριζόμενος εφέτης, του εφετείου στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το δικαστήριο, όπου ανήκει ο κατά το άρθρο 232 δικαστής που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.
5. Ως προς την εκδίκαση των κατά την παρ. 1 ένδικων μέσων εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στο άρθρο 235.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'
ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΛΛΗΨΗ

Άρθρο 243

1. Ο συλλαμβανόμενος σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 237, μπορεί, πριν να εγκλειστεί στη φυλακή, να προβάλει αντιρρήσεις ως προς τη νομιμότητα της σύλληψής του. Με τις αντιρρήσεις μπορεί, επίσης, να προβάλει την, μετά τη συζήτηση της αίτησης για την προσωπική κράτησή του, επέλευση των, κατά την πρώτη περίοδο της παρ. 1 του άρθρου 238, αποσβεστικών γεγονότων του συνολικού χρέους του. Οι αντιρρήσεις πρέπει να διαλαμβάνουν συγκεκριμένους λόγους, μπορούν δε να προβληθούν και προφορικώς, οπότε συντάσσεται συναφώς, από το γραμματέα, σχετική έκθεση.
2. Στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, το πρόσωπο που έχει συλληφθεί οδηγείται αμέσως, από το αστυνομικό όργανο, στον πρόεδρο πρωτοδικών, ή στον από αυτόν οριζόμενο πρωτοδίκη, του πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου έγινε η σύλληψη.
3. Ως προς την εκδίκαση των, κατά την παρ. 1, αντιρρήσεων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 204 και της παρ. 5 του άρθρου 235. Οι κατά τη διαδικασία αυτή προβαλλόμενοι ισχυρισμοί πρέπει να αποδεικνύονται παραχρήμα.
4. Ο, κατά την παρ. 2, αρμόδιος δικαστής εκδίδει παραχρήμα την απόφασή του για τις αντιρρήσεις, την οποία και διατυπώνει συνοπτικώς στο τηρούμενο πρακτικό. Κυρωμένο αντίγραφο του πρακτικού αυτού παραδίδεται αμέσως στο, κατά την παρ. 2, αστυνομικό όργανο, καθώς και στον αντιλέγοντα. Αν πρόκειται για ημέρα αργίας, ο δικαστής μπορεί να χρησιμοποιήσει, ως τόπο άσκησης των κατά την προηγούμενη περίοδο καθηκόντων του, την οικία του. Στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται η παρουσία γραμματέα, τα σχετικά δε πρακτικά, καθώς και η κατά την παρ. 1 έκθεση, συντάσσονται από μόνο το δικαστή.
5. Αν γίνουν δεκτές οι αντιρρήσεις, ο αντιλέγων αφήνεται αμέσως ελεύθερος, ενώ αν οι αντιρρήσεις απορριφθούν, οδηγείται στη φυλακή.
6. Η κατά τις προηγούμενες παραγράφους απόφαση δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΠΡΩΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΥΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΣΤΙΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 244

Στις, υπό τον ΠΡΩΤΟ ΤΙΤΛΟ, ρυθμίσεις του ΤΜΗΜΑΤΟΣ τούτου υπάγονται οι διαφορές που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης κάθε βαθμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΑΡΜΟΔΙΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Άρθρο 245

1. Καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο προς εκδίκαση των κατά το προηγούμενο άρθρο διαφορών είναι, στον πρώτο μεν βαθμό, αν πρόκειται για εκλογή σε νομαρχιακή αυτοδιοίκηση ή σε δήμο, το τριμελές πρωτοδικείο, ενώ, αν πρόκειται για εκλογή σε κοινότητα, το μονομελές πρωτοδικείο, στο δεύτερο δε βαθμό το τριμελές εφετείο ή το τριμελές πρωτοδικείο, αντιστοίχως.
2. Κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο είναι, στον πρώτο βαθμό το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο οικείος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης, ενώ, στο δεύτερο βαθμό, το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται εκείνο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΕΝΣΤΑΣΗ

Άρθρο 246
Προσβαλλόμενες πράξεις

1. Για την, σε πρώτο βαθμό, επίλυση των διαφορών

του άρθρου 244 ασκείται ένσταση.

2. Η, κατά την προηγούμενη παράγραφο, ένσταση ασκείται κατά της πράξης με την οποία, σύμφωνα με τα άρθρα 75 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (π.δ. 410/1995) και 37 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996), εξάγεται το αποτέλεσμα της εκλογής.

Ένσταση μπορεί, επίσης, να ασκηθεί και κατά της πράξης με την οποία, σύμφωνα με τα άρθρα 57 και 24 των ίδιων νομοθετημάτων αντιστοίχως, ανακηρύσσονται οι συνδυασμοί των υποψηφίων που έχουν δηλωθεί, καθώς και κατά της πράξης με την οποία, σύμφωνα με τα άρθρα 79 και 39 των πιο πάνω νομοθετημάτων κατά την ίδια αντιστοιχία, ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί.

Άρθρο 247
Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση

1. Ένσταση μπορεί να ασκήσει:

α) κάθε εκλογέας εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους του οικείου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και

β) όποιος διατέλεσε υποψήφιος κατά τις εκλογές στον οικείο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης.

2. Η ένσταση στρέφεται κατά του Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπείται από τον, έχοντα την εποπτεία της διενέργειας των εκλογών, Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Άρθρο 248
Προθεσμία

1. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών, κατά περίπτωση από:

α) τη λήξη του χρόνου έκθεσης, σύμφωνα με τα άρθρα 78 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (π.δ. 410/1995) και 38 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996), των πρακτικών της εκλογής και του πίνακα των αποτελεσμάτων, ή

β) την ανακήρυξη σε δημόσια συνεδρίαση, σύμφωνα με τα άρθρα 57 και 24 των πιο πάνω νομοθετημάτων αντιστοίχως, των συνδυασμών των υποψηφίων που έχουν δηλωθεί, ή

γ) τη λήξη του χρόνου έκθεσης, σύμφωνα με τα άρθρα 79 και 39 των ίδιων αντιστοίχως νομοθετημάτων, της πράξης με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί.

2. Οι προθεσμίες της προηγούμενης παραγράφου δεν παρεκτείνονται σε καμία περίπτωση.

3. Στις περιπτώσεις α' και γ' της παρ. 1, η ένσταση δεν μπορεί πάντως να ασκηθεί αν έχουν περάσει δεκαπέντε (15) ή είκοσι (20) ημέρες, αντιστοίχως, από τη διενέργεια των εκλογών.

4. Κατ' εξαίρεση, αν πρόκειται για έλλειψη προσόντων ή κώλυμα εκλογιμότητας που υπήρχε, στο πρόσωπο του υποψηφίου, πριν από την έναρξη της εκλογικής διαδικασίας, η ένσταση μπορεί να ασκηθεί και μετά την πάροδο των, κατά τις προηγούμενες παραγράφους, προθεσμιών.

Άρθρο 249
Λόγοι

1. Λόγους ένστασης μπορούν να θεμελιώσουν:

α) οι παραβάσεις του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής ή κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος ή κατά την ανακήρυξη των υποψήφιων συνδυασμών ή κατά την ανακήρυξη των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και των προσώπων που ανήκουν σε αυτούς, ή

β) η έλλειψη νόμιμων προσόντων ή η συνδρομή νόμιμων κωλυμάτων σε πρόσωπα που έχουν εκλεγεί ή που είναι υποψήφια προς τούτο, ή

γ) η ακυρότητα ή η εσφαλμένη αρίθμηση των ψηφοδελτίων.

2. Αν η ένσταση αναφέρεται σε επαναληπτική ψηφοφορία, οι προβαλλόμενοι λόγοι μπορούν να αφορούν και την αρχική ψηφοφορία, αλλά μόνο εφόσον δεν έχει ασκηθεί, ως προς αυτήν, ιδιαίτερη ένσταση.

Άρθρο 250
Άσκηση

1. Η ένσταση ασκείται με δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται, μαζί με τρία (3) αντίγραφα, στην αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη.

2. Η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης ή η άσκησή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.

Άρθρο 251
Περιεχόμενο του δικογράφου

Το δικόγραφο της ένστασης, εκτός από τα στοιχεία που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 45, πρέπει απαραιτήτως να μνημονεύει, με ακρίβεια, τον οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης στον οποίο αυτό αναφέρεται, τους εκλογικούς συνδυασμούς και τους επικεφαλής τους, καθώς και τα πρόσωπα των οποίων αμφισβητείται με αυτό η εκλογή ή η ανακήρυξη. Επίσης, το ίδιο δικόγραφο πρέπει να περιέχει σαφείς και συγκεκριμένους λόγους, καθώς και σαφώς καθορισμένο αίτημα.

Άρθρο 252
Διαβίβαση

Η αρχή που μνημονεύεται στην παρ.1 του άρθρου 250 μετά την πάροδο της, κατά το άρθρο 248, προθεσμίας για την άσκηση των ενστάσεων, υποχρεούται, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, να διαβιβάζει τις ενστάσεις, χωριστά για κάθε οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης, μαζί με όλα τα σχετικά έγγραφα και λοιπά στοιχεία, στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΕΚΔΙΚΑΣΗ ΤΗΣ ΕΝΣΤΑΣΗΣ

Άρθρο 253
Προδικασία

1. Ο πρόεδρος του συμβουλίου ή ο δικαστής, που διευθύνει το δικαστήριο, με πράξη του, την οποία εκδίδει αμέσως, ορίζει δικάσιμο, η οποία δεν πρέπει να είναι συντομότερη των δέκα (10) ούτε μακρότερη των είκοσι (20) ημερών από την περιέλευση της ένστασης στο δικαστήριο, καθώς και τον εισηγητή - δικαστή της υπόθεσης. Αν το δικαστήριο διαιρείται σε περισσότερα από ένα τμήματα, τη δικάσιμο και τον εισηγητή - δικαστή ορίζει, με πράξη του, ο πρόεδρος του αρμόδιου τμήματος. Ο εισηγητής - δικαστής μπορεί να αντικατασταθεί, αν έχει κώλυμα, με νεότερη πράξη εκείνου που τον όρισε.

2. Κυρωμένο αντίγραφο του δικογράφου της ένστασης, μαζί με την πράξη ορισμού δικασίμου και εισηγητή - δικαστή, επιδίδεται, με τη φροντίδα του ενισταμένου, το αργότερο επτά (7) ημέρες πριν από την πρώτη δικάσιμο, στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η προς τον Υπουργό επίδοση γίνεται: αν το δικόγραφο απευθύνεται ενώπιον δικαστηρίου της Αθήνας ή του Πειραιά, στην Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ενώ αν απευθύνεται ενώπιον άλλου δικαστηρίου της Χώρας, είτε στην Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους είτε στο κατά τόπο αρμόδιο Γραφείο Νομικού Συμβούλου ή Δικαστικό Γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Όμοια επίδοση, μέσα στην ίδια προθεσμία, γίνεται και προς εκείνους των οποίων αμφισβητείται, με την ένσταση, η εκλογή ή η ανακήρυξη, καθώς και προς τους επικεφαλής των αντίστοιχων εκλογικών συνδυασμών.

3. Για κάθε δικάσιμο καταρτίζεται, ιδιαίτερο κατά οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης, έκθεμα, στο οποίο μνημονεύονται: η προσβαλλόμενη πράξη, τα ονοματεπώνυμα των ενισταμένων, εκείνων τους οποίους αφορά η ένσταση, καθώς και των επικεφαλής των συνδυασμών τους. Κυρωμένο αντίγραφο του εκθέματος αναρτάται στο κατάστημα του δικαστηρίου πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Προς βεβαίωση τούτου, ο γραμματέας συντάσσει ειδική έκθεση. Η ανάρτηση του εκθέματος επέχει θέση κλήτευσης των διαδίκων και ανακοίνωσης προς τα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα να παρέμβουν.

4. Ο γραμματέας φροντίζει να περιέλθουν έγκαιρα στο δικαστήριο τα στοιχεία της εκλογής και παρέχει, στα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου, τη δυνατότητα να λάβουν γνώση του περιεχομένου τους.

5. Ο εισηγητής - δικαστής επιμελείται για τη συγκέντρωση των στοιχείων που είναι απαραίτητα για την ουσιαστική διερεύνηση της υπόθεσης. Ο εισηγητής - δικαστής μπορεί, επίσης, να καλεί προς τούτο, εγγράφως, τους διαδίκους να παράσχουν πληροφορίες, καθώς και να υποδεικνύει σε αυτούς να προσαγάγουν τυχόν ελλείποντα έγγραφα ή άλλα στοιχεία χρήσιμα για τη συμπλήρωση της δικογραφίας. Μπορεί, ακόμη, να ζητά, από οποιαδήποτε αρχή, πληροφορίες ή στοιχεία χρήσιμα για τη διάγνωση της υπόθεσης. Οι διατάξεις του άρθρου 42 έχουν ανάλογη εφαρμογή και στην περίπτωση αυτή.

6. Ο ενιστάμενος μπορεί, με ιδιαίτερο δικόγραφο, να προβάλλει πρόσθετους λόγους. Το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί η ένσταση, με τη φροντίδα δε εκείνου που το ασκεί, επιδίδεται, σε κυρωμένο αντίγραφο, το αργότερο πέντε (5) ημέρες πριν από την πρώτη δικάσιμο, στους λοιπούς διαδίκους, κατά τη διαγραφόμενη στην παρ. 2 διαδικασία.

Άρθρο 254
Κύρια διαδικασία

1. Η εκδίκαση των ενστάσεων γίνεται πάντοτε στην κύρια έδρα του δικαστηρίου.

2. Κατά την προεκφώνηση, σε περίπτωση που δεν παρίσταται κάποιος από τους διαδίκους, το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν τηρήθηκε η διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 2 και 3 του προηγούμενου άρθρου. Αν η διαδικασία αυτή τηρήθηκε νομίμως, η μη παράσταση του διαδίκου δεν παρακωλύει την πρόοδο της δίκης. Σε αντίθετη περίπτωση, αναβάλλεται η συζήτηση και ορίζεται νέα δικάσιμος, σε χρόνο που δεν πρέπει να απέχει περισσότερο των δέκα (10) ημερών από τη συζήτηση που αναβλήθηκε, ώστε να τηρηθούν όσα ορίζονται από τις παραπάνω διατάξεις.

3. Για την ανάπτυξη των ισχυρισμών τους, οι διάδικοι μπορούν να καταθέτουν υπομνήματα στη γραμματεία του δικαστηρίου, το αργότερο μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες μετά τη συζήτηση. Μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, ο αντίδικος εκείνου που κατέθεσε το υπόμνημα μπορεί, με δικό του υπόμνημα, να αντικρούσει τους ισχυρισμούς που αναπτύχθηκαν με το υπόμνημα του αντιδίκου του. Η γραμματεία βεβαιώνει, σε κάθε περίπτωση, στο σώμα του υπομνήματος, την ημερομηνία της κατάθεσής του.

Άρθρο 255
Παρέμβαση

1. Στη δίκη ενώπιον του πρωτοδικείου μπορεί να παρέμβει προσθέτως, υπέρ οποιουδήποτε από τους κύριους διαδίκους, όποιος έχει έννομο προς τούτο συμφέρον. Η παρέμβαση ασκείται με δικόγραφο, που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί η ένσταση και επιδίδεται, με τη φροντίδα του παρεμβαίνοντος, στους λοιπούς διαδίκους, το αργότερο τρεις (3) ημέρες πριν από την πρώτη δικάσιμο. Με το δικόγραφο της παρέμβασης είναι δυνατόν να προβληθούν και πραγματικοί ισχυρισμοί.

2. Ειδικώς, τα πρόσωπα των οποίων με την ένσταση αμφισβητείται η εκλογή ή η ανακήρυξή τους ως υποψηφίων ή ως επιτυχόντων ή επιλαχόντων τακτικών ή αναπληρωματικών, καθώς και εκείνοι στην εκλογή ή στην ανακήρυξη των οποίων μπορεί να επιδράσει η απόφαση που θα εκδοθεί, μπορούν να ασκήσουν πρόσθετη παρέμβαση υπέρ του Δημοσίου, για τη διατήρηση της ισχύος της εκάστοτε προσβαλλόμενης πράξης, και με απλή δήλωσή τους στο ακροατήριο, χωρίς να χρειάζεται να τηρηθεί η, κατά την προηγούμενη παράγραφο, προδικασία. Ο παρεμβαίνων κατά τη διαδικασία της παραγράφου αυτής μπορεί να προβεί απλώς σε αντίκρουση των ισχυρισμών του ενισταμένου.

3. Ο παρεμβαίνων, σε κάθε περίπτωση, μπορεί να επιχειρεί όλες τις διαδικαστικές πράξεις που προβλέπει ο νόμος, εφόσον δεν αντιτίθενται στο συμφέρον και τις πράξεις του διαδίκου υπέρ του οποίου παρεμβαίνει, έχει δε δικαίωμα να ασκήσει όλα τα ένδικα μέσα.

Άρθρο 256
Αντένσταση

1. Αν ασκηθεί ένσταση, τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου μπορούν, και μετά την πάροδο της προθεσμίας της ένστασης, να ασκήσουν αντένσταση, ακόμη κι αν, κατά οποιονδήποτε τρόπο, έχουν αποδεχθεί την προσβαλλόμενη πράξη ή έχουν παραιτηθεί από την άσκηση κατ' αυτής ένστασης.

2. Με την αντένσταση μπορούν να προβληθούν λόγοι αντίστοιχοι προς αυτούς που προβάλλονται με την ένσταση, οι οποίοι όμως είναι δυνατόν να στηρίζονται και σε διαφορετικά, από ότι εκείνοι, πραγματικά γεγονότα.

3. Η αντένσταση ασκείται με δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται σε τρία (3) αντίγραφα στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί η ένσταση και επιδίδεται, με τη φροντίδα αυτού που το άσκησε, στους λοιπούς διαδίκους, το αργότερο τρεις (3) ημέρες πριν από την πρώτη δικάσιμο.

4. Η συνεκδίκαση της ένστασης και της αντένστασης είναι υποχρεωτική.

5. Οι διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 253 και

της παρ. 3 του άρθρου 254 έχουν ανάλογη εφαρμογή και στην περίπτωση της αντένστασης.

6. Αν η ένσταση απορριφθεί ως απαράδεκτη ή αν εκείνος που την άσκησε παραιτηθεί από αυτήν, απορρίπτεται και η αντένσταση. Στις περιπτώσεις αυτές, αν η αντένσταση έχει ασκηθεί μέσα στην προβλεπόμενη από το άρθρο 248 προθεσμία για την άσκηση ένστασης, ισχύει ως αυτοτελής ένσταση. Το παραδεκτό της αντένστασης δεν επηρεάζεται αν η ένσταση απορριφθεί για ουσιαστικούς λόγους.

Άρθρο 257
Αποδεικτική διαδικασία

1. Εκτός από τα πρακτικά και τα άλλα στοιχεία της εκλογής, οι διάδικοι μπορούν να στηρίξουν τους ισχυρισμούς τους και σε άλλα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία, στην περίπτωση αυτή, πρέπει να προσαγάγουν στη γραμματεία του δικαστηρίου, το αργότερο ως την προτεραία της πρώτης δικασίμου.

2. Το δικαστήριο, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί, με προδικαστική απόφαση, να διατάξει τη συμπλήρωση των αποδείξεων. Στην περίπτωση αυτή, αν το δικαστήριο κρίνει ότι η διεξαγωγή της συμπληρωματικής απόδειξης δεν είναι δυνατόν να διενεργηθεί στο ακροατήριο κατά την ίδια δικάσιμο, ορίζει, με την απόφασή του, νέα μετ' απόδειξη δικάσιμο, η οποία δεν επιτρέπεται να απέχει, από τη δημοσίευση της προδικαστικής απόφασης, πέρα των δεκαπέντε (15) ημερών. Ως την προτεραία της νέας αυτής δικασίμου, οι διάδικοι που έχουν το βάρος της απόδειξης οφείλουν, με την ποινή του απαραδέκτου, να προσαγάγουν όλα τα αποδεικτικά στοιχεία που επικαλούνται.

3. Αν πρόκειται για εξέταση μαρτύρων, αυτή, αν δεν είναι δυνατόν να διενεργηθεί στο ακροατήριο κατά την ίδια δικάσιμο, διενεργείται, εκτός του ακροατηρίου, ενώπιον του εισηγητή - δικαστή. Προς τούτο καλούνται οι μάρτυρες, με πράξη του εισηγητή - δικαστή, η οποία επιδίδεται αμέσως, να εξεταστούν σε χρόνο που δεν πρέπει να απέχει περισσότερο των πέντε (5) ημερών από την επίδοση της πράξης αυτής. Κατά την ίδια ημέρα, καλούνται, με πράξη του εισηγητή - δικαστή, να παρασταθούν, αν το επιθυμούν, και οι διάδικοι. Η, κατά την παρ. 7 του άρθρου 184, έκθεση κατατίθεται στο δικαστήριο ως την προτεραία της, μετ' απόδειξη, δικασίμου. Οι διατάξεις του άρθρου 185 δεν έχουν εφαρμογή κατά την παρούσα διαδικασία.

Άρθρο 258
Παρεμπίπτων έλεγχος

Κατά την εκδίκαση της ένστασης, το δικαστήριο μπορεί να κρίνει παρεμπιπτόντως ζητήματα που αφορούν τη νομιμότητα των προηγούμενων πράξεων, οι οποίες αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 246, καθώς και των προπαρασκευαστικών της εκλογής πράξεων (εγγραφή, μετεγγραφή ή διαγραφή εκλογέα στους, ή από τους, εκλογικούς καταλόγους, διόρθωση στοιχείων του που περιλαμβάνονται σε αυτούς κ.τ.τ.), εφόσον, σε κάθε περίπτωση, η νομιμότητα αυτή δεν έχει κριθεί με δύναμη δεδικασμένου.

Άρθρο 259
Εξουσία του δικαστηρίου - Απόφαση

1. Αν το δικαστήριο διαπιστώσει παράβαση του νόμου ή ουσιαστικές πλημμέλειες: α) κατά τη διεξαγωγή της εκλογής, ή β) κατά την ανακήρυξη των συνδυασμών των υποψηφίων που έχουν δηλωθεί, ή γ) κατά την ανακήρυξη των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών, καθώς και των υποψηφίων κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, ακυρώνει ή τροποποιεί, κατά περίπτωση, την πράξη με την οποία εξάγεται το αποτέλεσμα της συγκεκριμένης εκλογής ή την πράξη με την οποία γίνεται η σχετική ανακήρυξη. Στην ακύρωση της πράξης προβαίνει το δικαστήριο μόνο αν η νομική ή ουσιαστική πλημμέλεια αυτή είναι δυνατόν να ασκήσει επιρροή στο συνολικό εκλογικό αποτέλεσμα. Η ακύρωση μπορεί να αφορά ολόκληρη την εκλογή ή μόνο την αρχική ή μόνο την επαναληπτική εκλογή, στα εκλογικά τμήματα τα οποία αφορά το αντικείμενο της ένστασης.

2. Αν, ειδικότερα, το δικαστήριο, κατά την εκδίκαση της ένστασης που στρέφεται κατά της πράξης με την οποία εξάγεται το αποτέλεσμα της εκλογής, διαπιστώσει ότι οι αναφερόμενοι σε αυτήν δεν είχαν τα νόμιμα προσόντα ή ότι συνέτρεχε σε αυτούς νόμιμο κώλυμα για την εκλογή τους, ακυρώνει, ως προς τούτους, τη σχετική πράξη και ορίζει, ως εκλεγόμενους, τους επόμενους κατά τη σειρά των ψήφων προτίμησης υποψηφίους. Ενώ, αν διαπιστώσει εσφαλμένη αρίθμηση των ψήφων, καθορίζει, βάσει των έγκυρων ψήφων και της ορθής αρίθμησής τους, εκείνους που εκλέγονται.

3. Μετά την έκδοση όλων των οριστικών αποφάσεων που αφορούν τον κάθε οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης και εν όψει του εκλογικού αποτελέσματος του συγκεκριμένου οργανισμού, όπως διαμορφώνεται με τις αποφάσεις αυτές, το δικαστήριο ανακηρύσσει τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς, καθώς και τους υποψηφίους που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης.

4. Στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 248, αν κριθεί βάσιμη η ένσταση, το δικαστήριο διαπιστώνει την έλλειψη προσόντων ή το κώλυμα εκλογιμότητας στο συγκεκριμένο πρόσωπο, το οποίο και εκπίπτει αυτοδικαίως από το σχετικό αξίωμα.

5. Οι οριστικές αποφάσεις του δικαστηρίου πρέπει να δημοσιεύονται το αργότερο μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την τελευταία συζήτηση.

6. Οι οριστικές αποφάσεις, με τις οποίες γίνεται ολικώς ή μερικώς δεκτή η ένσταση, ισχύουν έναντι όλων.

Άρθρο 260
Γνωστοποίηση των αποφάσεων

1. Ο γραμματέας αναρτά όλες τις αποφάσεις του δικαστηρίου, έξω από την αίθουσα των συνεδριάσεων, για πέντε (5) συνεχείς ημέρες. Η παραπάνω ανάρτηση επέχει θέση επίδοσης των αποφάσεων στους διαδίκους, δημιουργεί δε τεκμήριο γνώσης του περιεχομένου τους για κάθε τρίτο.

2. Η τήρηση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου βεβαιώνεται με σχετική έκθεση του γραμματέα.

3. Ο γραμματέας, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, διαβιβάζει αντίγραφο των οριστικών αποφάσεων στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'
ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

Άρθρο 261

1. Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατά την παρούσα

διαδικασία υπόκεινται, ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 81 - 111 αναλόγως εφαρμοζόμενα, στα ένδικα μέσα της ανακοπής ερημοδικίας, της έφεσης, της αίτησης αναθεώρησης, της τριτανακοπής και της αίτησης διόρθωσης ή ερμηνείας.

2. Η προθεσμία για την άσκηση των ένδικων μέσων είναι πέντε (5) ημερών. Η προθεσμία αυτή αρχίζει, στην περίπτωση της ανακοπής ερημοδικίας, της έφεσης, της τριτανακοπής και της αίτησης διόρθωσης ή ερμηνείας, από τη λήξη του, κατά την παρ. 1 του άρθρου 260, χρόνου ανάρτησης της προσβαλλόμενης απόφασης, ενώ στην περίπτωση της αίτησης αναθεώρησης, από τη συντέλεση των γεγονότων του άρθρου 104.

3. Με εξαίρεση την αίτηση αναθεώρησης, τα κατά την παρ. 1 ένδικα μέσα δεν μπορούν, σε καμία περίπτωση, να ασκηθούν όταν έχουν περάσει έξι (6) μήνες από τη διενέργεια των εκλογών.

4. Τριτανακοπή μπορεί να ασκηθεί μόνο από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 255.

5. Κατά τη διάρκεια της κατά την παρ. 2, προθεσμίας για την άσκηση της ανακοπής ερημοδικίας, της έφεσης, της τριτανακοπής και της αίτησης διόρθωσης ή ερμηνείας, αναστέλλεται η εκτέλεση των, κατά την παρ. 1, αποφάσεων. Η εκτέλεση των αποφάσεων τούτων αναστέλλεται, επίσης, με την άσκηση των ίδιων ένδικων μέσων, η αναστολή διαρκεί δε ως τη δημοσίευση των αποφάσεων για τα ένδικα αυτά μέσα.

6. Ως προς τα λοιπά, κατά την εκδίκαση των ένδικων μέσων της παρ. 1, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 253 - 255 και 257 - 260, που αναφέρονται στην εκδίκαση της ένστασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΟΜΟΔΙΚΙΑ - ΣΥΝΑΦΕΙΑ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΣΩΡΕΥΣΗ - ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΣΗ

Άρθρο 262

Ως προς την ομοδικία, τη συνάφεια, την αντικειμενική σώρευση και τη συνεκδίκαση εφαρμόζονται αναλόγως οι αντίστοιχες διατάξεις των άρθρων 115 έως και 125.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΔΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ

Άρθρο 263

Οι διάδικοι μπορούν να διενεργούν διαδικαστικές πράξεις, και να παρίστανται κατά τη συζήτηση, χωρίς δικαστικό πληρεξούσιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ

Άρθρο 264

1. Η δίκη καταργείται:

α) αν, για οποιονδήποτε λόγο, εκλείψει το αντικείμενό της, ή

β) αν, πριν από το πέρας της τελευταίας συζήτησης, αποβιώσει κάποιος από τους διαδίκους ή επέλθει στο πρόσωπό του μεταβολή που να επηρεάζει την ικανότητά του προς διενέργεια διαδικαστικών πράξεων.

Η κατάργηση διαπιστώνεται με απόφαση του δικαστηρίου.

2. Παραίτηση από την ένσταση ή από άλλο ένδικο βοήθημα δεν επιτρέπεται.

3. Ως προς την παραίτηση από τα, κατά την παρ. 1 του άρθρου 261, ένδικα μέσα έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 143.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Άρθρο 265

Κατά την παρούσα διαδικασία δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 200-215.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι' ΑΝΑΛΟΓΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Άρθρο 266

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι γενικές διατάξεις του ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΙΤΛΟΣ

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΥΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΣΤΙΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 267

Στις, υπό τον ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΙΤΛΟ ρυθμίσεις του ΤΜΗΜΑΤΟΣ τούτου υπάγονται οι διαφορές που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την άμεση ανάδειξη των αιρετών οργάνων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίες προβλέπονται από το νόμο ως διοικητικές διαφορές ουσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΑΡΜΟΔΙΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Άρθρο 268

1. Καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο προς εκδίκαση των κατά το προηγούμενο άρθρο διαφορών είναι, στον πρώτο μεν βαθμό, το τριμελές πρωτοδικείο, στο δεύτερο δε βαθμό, το τριμελές εφετείο.

2. Κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο είναι, στον πρώτο βαθμό, το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του το οικείο νομικό πρόσωπο, ενώ, στο δεύτερο βαθμό, το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται εκείνο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΝΣΤΑΣΗ

Άρθρο 269 Προσβαλλόμενες πράξεις

1. Για την, σε πρώτο βαθμό, επίλυση των διαφορών του άρθρου 267 ασκείται ένσταση.

2. Η, κατά την προηγούμενη παράγραφο, ένσταση ασκείται κατά των πράξεων με τις οποίες, σύμφωνα με την ισχύουσα για τα επί μέρους νομικά πρόσωπα νομοθεσία, εξάγεται το αποτέλεσμα της εκλογής και ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες, που αποτελούν ή συγκροτούν το αιρετό όργανο, καθώς και οι τυχόν επιλαχόντες.

3. Η ένσταση ασκείται παραδεκτώς κατά των πράξεων της προηγούμενης παραγράφου, έστω και αν κατ' αυτών προβλέπεται, από τις κείμενες για τα επί μέρους νομικά πρόσωπα διατάξεις, η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής. Αν, όμως, ασκηθεί η ενδικοφανής προσφυγή, η ένσταση ασκείται παραδεκτώς μόνο κατά της απόφασης που εκδίδεται γι' αυτήν ή της τεκμαιρόμενης, από την πάροδο άπρακτου 8ήμερου, απόρριψής της.

Άρθρο 270
Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση

1. Ένσταση μπορεί να ασκήσει, ως εκλογέας, κάθε μέλος του οικείου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου.
2. Η ένσταση στρέφεται κατά του νομικού προσώπου.

Άρθρο 271
Προθεσμία

1. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη δημοσίευση, ή τη δημόσια γνωστοποίηση, της πράξης κατά της οποίας αυτή στρέφεται. Η προθεσμία αυτή δεν παρεκτείνεται.
2. Η ένσταση δε μπορεί πάντως να ασκηθεί αν έχουν περάσει είκοσι (20) ημέρες από τη διενέργεια των αρχαιρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΑΝΑΛΟΓΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Άρθρο 272

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι, υπό τον ΠΡΩΤΟ ΤΙΤΛΟ, διατάξεις του ΤΜΗΜΑΤΟΣ τούτου και, περαιτέρω, οι γενικές διατάξεις του ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ
ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Άρθρο 273
Τέλη χαρτοσήμου

1. Τα διαδικαστικά έγγραφα και γενικώς η διαδικασία ως τη δημοσίευση και την επίδοση της απόφασης υπόκεινται στα εξής τέλη χαρτοσήμου:
Α) Σε τέλος δραχμών 950:
1. Η έφεση και
2. Η αντέφεση
Β) Σε τέλος δραχμών 380:
1. Η προσφυγή
2. Η αγωγή
3. Η κατά το άρθρο 217 ανακοπή
4. Η αίτηση του άρθρου 99 του ν.δ. 118/1973
5. Η κύρια παρέμβαση και
6. Η τριτανακοπή.
Γ) Σε τέλος δραχμών 230:
1. Η αίτηση αναθεώρησης
2. Η πρόσθετη παρέμβαση και
3. Η βεβαίωση ή το πιστοποιητικό.
Δ) Σε τέλος δραχμών 200:
Η αίτηση αναστολής ή διόρθωσης προγράμματος πλειστηριασμού.
Ε) Σε τέλος δραχμών 150:
1. Η ανακοπή ερημοδικίας
2. Η αίτηση διόρθωσης ή ερμηνείας
3. Η αίτηση αναβολής της συζήτησης
4. Η έγγραφη δήλωση παραίτησης πληρεξούσιου δικηγόρου και
5. Η έγγραφη δήλωση ανάκλησης της πληρεξουσιότητας δικηγόρου.
ΣΤ) Σε τέλος δραχμών 80:
1. Οι πρόσθετοι λόγοι
2. Το υπόμνημα
3. Η δήλωση παραίτησης (έγγραφη ή προφορική)
4. Η δήλωση δικαστικού συμβιβασμού του ν.δ. 4600/1966
5. Η αίτηση αναστολής διοικητικής πράξης
6. Η αίτηση αναστολής δικαστικής απόφασης
7. Η αίτηση ανάκλησης απόφασης αναστολής
8. Το αντίγραφο ή απόσπασμα απόφασης και
9. Κάθε άλλο δικόγραφο ή έγγραφο υποβαλλόμενο ή συντασσόμενο επευκαιρία της δίκης.
Ζ) Σε τέλος δραχμών 50:
Η κύρωση υπογραφής.
2. Τα συνεχόμενα φύλλα των κατά την προηγούμενη παράγραφο εγγράφων υπόκεινται σε τέλος πενήντα (50) δραχμών, πλην των με στοιχεία Δ, ΣΤ5, ΣΤ6, ΣΤ7, και ΣΤ8, τα οποία υπόκεινται σε τέλος ογδόντα (80) δραχμών.
3. Τα τέλη των προηγούμενων παραγράφων προκαταβάλλονται κατά την κατάθεση του σχετικού δικογράφου και με την ποινή του απαραδέκτου τούτου, είτε με επικόλληση ανάλογου κινητού επισήματος σε αυτό, είτε με την καταβολή τους στο αρμόδιο δημόσιο ταμείο, οπότε και πρέπει να προσάγεται το αντίστοιχο αποδεικτικό καταβολής. Αν πρόκειται για προφορική αίτηση αναβολής της συζήτησης, τα τέλη αυτά προκαταβάλλονται κατά την υποβολή της αίτησης, η επικόλληση δε του κινητού επισήματος γίνεται στο οικείο πινάκιο.
4. Η παροχή πληρεξουσιότητας προς δικηγόρο, είτε εγγράφως είτε προφορικώς με δήλωση που καταχωρείται στο πρακτικό ή στην έκθεση, υπόκειται στο τέλος που προβλέπει το άρθρο 24 του Κώδικα Νόμων Τελών Χαρτοσήμου, όπως εκάστοτε ισχύει.
5. Οι διατάξεις που προβλέπουν ειδικά τέλη και ένσημα, όπως αυτές εκάστοτε ισχύουν, εφαρμόζονται και κατά τη διαδικασία εκδίκασης των διοικητικών διαφορών ουσίας από τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια.
6. Κατά την εκδίκαση των διαφορών του ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ του ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΜΕΡΟΥΣ, τα διαδικαστικά έγγραφα και γενικώς η διαδικασία έως τη δημοσίευση και τη γνωστοποίηση της απόφασης, δεν υπόκεινται σε κανένα γενικό ή ειδικό τέλος.

Άρθρο 274
Τέλος δικαστικού ενσήμου

1. Για το παραδεκτό της καταψηφιστικής αγωγής, είτε αυτή ασκείται αυτοτελώς είτε σωρευτικώς με προσφυγή, καθώς και για το παραδεκτό της αντίστοιχης κύριας παρέμβασης, καταβάλλεται το τέλος δικαστικού ενσήμου που προβλέπεται από το ν. ΓΊΟΗ/1912, όπως εκάστοτε ισχύει.
2. Στις διαφορές ανάμεσα στους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και τους αμέσως ή εμμέσως ασφαλισμένους σε αυτούς, δεν καταβάλλεται τέλος δικαστικού ενσήμου αν το αντικείμενο της διαφοράς δεν υπερβαίνει τις διακόσιες χιλιάδες (200.000) δραχμές.
3. Το τέλος δικαστικού ενσήμου καταβάλλεται ως την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης. Αν ως τότε δεν καταβληθεί ή καταβληθεί ελλιπές, το δικαστήριο, με απόφασή του, αναστέλλει την πρόοδο της δίκης, ώστε να καταβληθεί το ελλείπον τέλος δικαστικού ενσήμου,

ορίζοντας συγχρόνως ημερομηνία για τη νέα συζήτηση της υπόθεσης. Αν και ως τη νέα αυτή συζήτηση τούτο δεν καταβληθεί, η αγωγή, ή η κύρια παρέμβαση, απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Άρθρο 275
Καταλογισμός

1. Τα δικαστικά έξοδα καταλογίζονται σε βάρος του διαδίκου που ηττάται. Αν οι ηττώμενοι είναι περισσότεροι, ο καταλογισμός γίνεται κατ' ίσα μέρη, ενώ, αν είναι περισσότεροι αυτοί που νίκησαν, η απόδοση των δικαστικών εξόδων γίνεται συμμέτρως, προς καθένα χωριστά. Σε περίπτωση μερικής νίκης και μερικής ήττας, τα δικαστικά έξοδα συμψηφίζονται ανάμεσα στους διαδίκους. Στην περίπτωση αυτή, τα τέλη που προκαταβλήθηκαν βαρύνουν όλους τους διαδίκους εξίσου, καταλογιζόμενα αναλόγως. Το δικαστήριο μπορεί, σε κάθε περίπτωση, εκτιμώντας τις περιστάσεις, να απαλλάξει εν όλω ή εν μέρει τον ηττώμενο διάδικο από τα δικαστικά έξοδα.

2. Σε περίπτωση άσκησης κύριας ή πρόσθετης παρέμβασης, εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στη δεύτερη περίοδο της προηγούμενης παραγράφου. Κατά την εφαρμογή της διάταξης αυτής, ισχύει για τον παρεμβαίνοντα ό,τι και για τον αρχικό διάδικο.

3. Αν η δίκη καταργηθεί για οποιονδήποτε λόγο δεν καταλογίζονται δικαστικά έξοδα.

4. Τα δικαστικά έξοδα, τα οποία αποδίδονται στο διάδικο που νίκησε, καταλογιζόμενα σ' εκείνον που ηττήθηκε, είναι, ιδίως:

α) τα κατά το άρθρο 273 τέλη χαρτοσήμου,

β) το κατά το άρθρο 274 τέλος δικαστικού ενσήμου,

γ) η αμοιβή του πληρεξούσιου δικηγόρου, για τη σύνταξη του εισαγωγικού δικογράφου της δίκης, ή του δικογράφου της παρέμβασης, και ενός μόνο δικογράφου πρόσθετων λόγων, καθώς και για την παράσταση σε κάθε συζήτηση, όπως η αμοιβή αυτή ορίζεται, για κάθε περίπτωση, από την εκάστοτε ισχύουσα διατίμηση του Κώδικα των Δικηγόρων,

δ) τα ποσά που καταβλήθηκαν στους μάρτυρες για έξοδα και αποζημίωση, καθώς και στους πραγματογνώμονες για έξοδα και αμοιβή, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατιμήσεις.

5. Τα κατά την προηγούμενη παράγραφο δικαστικά έξοδα δεν αποδίδονται αν δεν ήταν απαραίτητα για τη διεξαγωγή της δίκης.

6. Για την εκκαθάριση των ποσών των αποδοτέων δικαστικών εξόδων, τα οποία και καταλογίζονται στον ηττώμενο διάδικο, απαιτείται να υποβληθεί και να επισυναφθεί στη δικογραφία, το αργότερο έως την πρώτη συζήτηση, αναλυτικός κατάλογος τούτων. Έως το πέρας της πρώτης συζήτησης, ο αντίδικος εκείνου που υπέβαλε τον κατάλογο μπορεί να διατυπώσει τις τυχόν σχετικές παρατηρήσεις του. Κατά την εκκαθάριση των εξόδων, αρκεί η πιθανολόγηση. Υποβολή καταλόγου δεν απαιτείται για τα δικαστικά έξοδα της περ. γ' της παρ. 4.

7. Τα δικαστικά έξοδα εκκαθαρίζονται και καταλογίζονται με την οριστική απόφαση και μόνο εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Η απόφαση, ως προς το κεφάλαιο των δικαστικών εξόδων, δεν υπόκειται αυτοτελώς σε ένδικα μέσα, πλην της αίτησης διόρθωσης ή ερμηνείας. Αν η απόφαση δεν διαλαμβάνει διάταξη για τα δικαστικά έξοδα, ο διάδικος που είχε υποβάλει σχετικό αίτημα μπορεί να ζητήσει, από το ίδιο δικαστήριο, να αποφανθεί για το αίτημά του αυτό, υποβάλλοντας προς τούτο σχετική αίτηση, η οποία και εκδικάζεται κατά τις διατάξεις των παρ. 2 και 4 του άρθρου 110 και της παρ. 1 του άρθρου 111, αναλόγως εφαρμοζόμενες.

Άρθρο 276
Απαλλαγή από την προκαταβολή

1. Ο διάδικος μπορεί να απαλλαγεί από την προκαταβολή των τελών χαρτοσήμου και του τέλους δικαστικού ενσήμου αν αποδεικνύει ότι η προκαταβολή αυτή δημιουργεί κίνδυνο περιορισμού των απαραίτητων μέσων για τη διατροφή του ίδιου και της οικογένειάς του (ευεργέτημα πενίας). Η απαλλαγή αυτή μπορεί να χορηγηθεί και σε νομικά πρόσωπα που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικό σκοπό, καθώς και σε ενώσεις προσώπων που έχουν την ικανότητα να είναι διάδικοι, αν αποδεικνύουν ότι, με την προκαταβολή των πιο πάνω ποσών, καθίσταται πια αδύνατη ή ιδιαιτέρως προβληματική η εκπλήρωση του σκοπού τους.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο απαλλαγή χορηγείται για συγκεκριμένη δίκη, ισχύει δε χωριστά για κάθε βαθμό δικαιοδοσίας.

3. Η απαλλαγή παύει να ισχύει με το θάνατο του φυσικού προσώπου ή με τη διάλυση του νομικού προσώπου ή της ένωσης προσώπων.

4. Η απαλλαγή χορηγείται ύστερα από αίτηση του διαδίκου, η οποία, αν αφορά τα τέλη χαρτοσήμου, υποβάλλεται συγχρόνως με την άσκηση του ένδικου βοηθήματος ή μέσου, το οποίο, στην περίπτωση αυτή, κατατίθεται χωρίς να προκαταβληθούν τα αντίστοιχα ποσά. Αν η αίτηση απαλλαγής αφορά το τέλος δικαστικού ενσήμου, υποβάλλεται είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης. Η αίτηση απαλλαγής, σε κάθε περίπτωση, πρέπει απαραιτήτως να συνοδεύεται από τα αναγκαία έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία.

5. Για την παραδοχή ή την απόρριψη της κατά την προηγούμενη παράγραφο αίτησης αποφαίνεται ο πρόεδρος του συμβουλίου, ή ο δικαστής, που διευθύνει το δικαστήριο ενώπιον του οποίου πρόκειται να εισαχθεί ή εκκρεμεί η υπόθεση, με πράξη του, η οποία και επιδίδεται στον αιτούντα δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την πρώτη συζήτηση του ένδικου βοηθήματος ή μέσου.

6. Αν η κατά τις προηγούμενες παραγράφους αίτηση απορριφθεί, ο αιτών υποχρεούται να καταβάλει τα προβλεπόμενα ποσά ως την πρώτη συζήτηση του ένδικου βοηθήματος ή μέσου, εφαρμόζονται δε, και στην περίπτωση αυτή, αναλόγως όσα ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 273. Αν γίνει δεκτή η αίτηση, ο διάδικος απαλλάσσεται από την προκαταβολή των πιο πάνω ποσών. Τούτο δεν επηρεάζει την τυχόν υποχρέωσή του, σε περίπτωση που με την οριστική απόφαση του δικαστηρίου καταλογιστούν σε αυτόν τα δικαστικά έξοδα της δίκης, προς καταβολή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΠΑΡΑΒΟΛΑ

Άρθρο 277

1. Για το παραδεκτό των ένδικων βοηθημάτων και μέσων πρέπει, κατά την κατάθεσή τους, στην περίπτωση δε της παραγράφου 3 ως την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης, να προσαχθεί το προβλεπόμενο από τις κείμενες διατάξεις αποδεικτικό καταβολής παραβόλου.

2. Το παράβολο ορίζεται:

α) για την προσφυγή, την κατά το άρθρο 217 ανακοπή, την κατά τα άρθρα 246 και 269 ένσταση, την κατά το άρθρο 256 αντένσταση, τις αιτήσεις παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας και την αίτηση διόρθωσης ή ερμηνείας, σε χίλιες πεντακόσιες (1.500) δραχμές, ενώ

β) για την ανακοπή ερημοδικίας, την έφεση, την αντέφεση, την αίτηση αναθεώρησης και την τριτανακοπή, σε τρεις χιλιάδες (3.000) δραχμές.

3. Κατ' εξαίρεση, στις, χρηματικού περιεχομένου, φορολογικές εν γένει διαφορές, το παράβολο για την έφεση και την αντέφεση ορίζεται σε ποσοστό ίσο προς το δύο τοις εκατό (2%) του αντικειμένου της διαφοράς. Ως αντικείμενο της διαφοράς, όταν από το νόμο προβλέπεται η από μέρους του φορολογουμένου υποβολή δήλωσης πριν από την έκδοση της σχετικής πράξης, θεωρείται η διαφορά του κύριου φόρου που προκύπτει ανάμεσα σε εκείνον που αντιστοιχεί στη δήλωση και σε αυτόν που καθορίστηκε με την απόφαση. Στις περιπτώσεις που από το νόμο δεν προβλέπεται η υποβολή τέτοιας δήλωσης από μέρους του φορολογουμένου, ως αντικείμενο της διαφοράς θεωρείται το ποσό που καθορίστηκε με την πρωτόδικη απόφαση.

4. Το κατά την προηγούμενη παράγραφο παράβολο υπολογίζεται από την αρμόδια φορολογική αρχή, η οποία συντάσσει προς τούτο ειδικό σημείωμα, το οποίο και αποστέλλει στη γραμματεία του δικαστηρίου όπου εκκρεμεί η έφεση ή η αντέφεση δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης. Αντίγραφο του σημειώματος αυτού μπορεί να λάβει ατελώς ο διάδικος που είναι υπόχρεος για την καταβολή του παραβόλου. Αν καταβληθεί παράβολο μικρότερο από εκείνο που αναφέρεται στο σημείωμα, η έφεση ή η αντέφεση απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Αν καταβληθεί το παράβολο που αναφέρεται στο σημείωμα αλλά αυτό είναι μικρότερο του κατά το νόμο οφειλομένου, το δικαστήριο προχωρεί στην εκδίκαση της υπόθεσης και, αν η έφεση ή η αντέφεση απορριφθεί για άλλον λόγο, το παράβολο που ελλείπει καταλογίζεται με την απόφαση του δικαστηρίου και εισπράττεται κατά τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Και στην περίπτωση αυτή έχουν εφαρμογή όσα ορίζονται στην τελευταία περίοδο της παρ. 10. Αν η φορολογική αρχή δεν αποστείλει, μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, σημείωμα, η συζήτηση της υπόθεσης αναβάλλεται υποχρεωτικώς.

5. Αν τα ένδικα μέσα στρέφονται κατ' αποφάσεων μονομελών δικαστηρίων, τα αντίστοιχα ποσά ή ποσοστά των παραβόλων μειώνονται στο μισό.

6. Οι διατάξεις που προβλέπουν ειδικά παράβολα, όπως αυτές εκάστοτε ισχύουν, εφαρμόζονται και κατά τη διαδικασία εκδίκασης των διοικητικών διαφορών ουσίας από τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια.

7. Τα ποσά ή τα ποσοστά των παραβόλων μπορούν να αναπροσαρμόζονται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

8. Σε περίπτωση άσκησης κοινού ένδικου βοηθήματος ή μέσου από περισσοτέρους: αν, κατά το ουσιαστικό δίκαιο, η απαίτηση ή η οφειλή τους είναι σε ολόκληρο, καταβάλλεται από όλους μαζί ένα μόνο παράβολο, ενώ, αν η, κατά τα παραπάνω, απαίτηση ή η οφειλή τους είναι διαιρετή, καταβάλλεται από καθέναν ολόκληρο το παράβολο της παρ. 2, ή το αναλογούν σε αυτόν παράβολο της παρ. 3, κατά περίπτωση.

9. Το παράβολο, αν το ένδικο βοήθημα ή μέσο απορριφθεί για οποιονδήποτε λόγο, καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου, ενώ, αν αυτά γίνουν δεκτά ή αν η δίκη καταργηθεί για οποιονδήποτε λόγο, αποδίδεται σε αυτόν που το κατέβαλε. Οι έννομες αυτές συνέπειες επέρχονται ακόμη και αν δεν υπάρχει σχετική ρητή διάταξη στην απόφαση. Αν η προσφυγή ή το ένδικο μέσο γίνουν δεκτά εν μέρει, το παράβολο αποδίδεται κατά ένα μέρος του, το οποίο και καθορίζεται κατά την κρίση του δικαστηρίου.

10. Το δικαστήριο μπορεί, εκτιμώντας τις περιστάσεις, να διατάξει την απόδοση του παραβόλου ακόμη και όταν απορρίπτεται το ένδικο βοήθημα ή μέσο. Επίσης, μπορεί να διατάξει το διπλασιασμό του παραβόλου αν το ένδικο βοήθημα ή μέσο είναι προδήλως απαράδεκτο ή προδήλως αβάσιμο. Στην περίπτωση αυτή, το επιπλέον ποσό που καταλογίζεται εισπράττεται κατά τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Προς τούτο, ο γραμματέας του δικαστηρίου αποστέλλει, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, αντίγραφο της απόφασης στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία.

11. Αν, σε συγκεκριμένη περίπτωση, καταβλήθηκε παράβολο χωρίς να υπάρχει κατά νόμο υποχρέωση προς τούτο, διατάσσεται με την απόφαση, και ανεξάρτητα από την έκβαση της δίκης, η επιστροφή του.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΔΙΚΕΣ

Άρθρο 278

Σε δίκες εκκρεμείς κατά την έναρξη της ισχύος του Κώδικα, οι διαδικαστικές πράξεις που δεν έχουν συντελεστεί διενεργούνται κατά τις διατάξεις τούτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΑΣΚΗΣΗ ΕΝΔΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

Άρθρο 279

Η άσκηση ένδικων μέσων κατ' αποφάσεων που δημοσιεύονται μετά την έναρξη της ισχύος του Κώδικα διέπεται από τις διατάξεις του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Άρθρο 280
Αφετηρία

Ως προς την αφετηρία των προθεσμιών εφαρμόζονται οι διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο κατά τον οποίο συντελέστηκε το γεγονός που τις κίνησε.

Άρθρο 281
Διάρκεια

Η διάρκεια των προθεσμιών που είχαν αρχίσει πριν από την έναρξη της ισχύος του Κώδικα υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του μόνο αν η προβλεπόμενη από αυτές διάρκειά τους είναι μεγαλύτερη από εκείνην που προβλεπόταν από τις προϊσχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 282
Παράταση - Αναστολή - Διακοπή

Ως προς την παράταση, την αναστολή και τη διακοπή των προθεσμιών, η οποία οφείλεται σε γεγονός που επήλθε μετά την έναρξη της ισχύος του Κώδικα, εφαρμόζονται οι διατάξεις τούτου.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 283

Όπου στον Κώδικα αναφέρεται άρθρο χωρίς μνεία του σχετικού νομοθετήματος, νοείται ότι το άρθρο ανήκει στον Κώδικα αυτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Άρθρο 284

1. Όπου στον Κώδικα αυτόν γίνεται παραπομπή σε διατάξεις άλλων νομοθετημάτων, οι παραπομπές γίνονται στις διατάξεις αυτές όπως εκάστοτε ισχύουν.

2. Όπου από την κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή σε δικονομικές διατάξεις που καταργούνται σύμφωνα με το άρθρο 285, η παραπομπή θεωρείται ότι γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις του Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 285

1. Από την έναρξη της ισχύος του Κώδικα καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη η οποία αναφέρεται σε θέμα ρυθμιζόμενο από αυτόν.

2. Κατ' εξαίρεση, διατηρούν την ισχύ τους οι δικονομικού περιεχομένου διατάξεις:

α) ως προς τις οποίες γίνεται ρητή επιφύλαξη στις επί μέρους διατάξεις του Κώδικα,

β) της δημοτικής - κοινοτικής φορολογίας, οι οποίες αφορούν την είσπραξη φόρου ή τέλους μέσω της ΔΕΗ,

γ) οι οποίες αναφέρονται στην εκδίκαση των διαφορών ανάμεσα στο φορολογούμενο και τον ενοικιαστή φόρων,

δ) οι οποίες προβλέπουν την επιβολή, από τα δικαστήρια, αυτοτελών κυρώσεων για φορολογικές παραβάσεις,

ε) του άρθρου 99 του ν.δ. 118/1973

στ) του άρθρου 1 του ν.δ. 4600/1966 και

ζ) των παρ. 4 και 7 του άρθρου 28 του ν. 2579/1998.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Άρθρα

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΕΚΤΑΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ 1

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Δικαιοδοσία 2 - 5
" Β' Αρμοδιότητα 6 - 11
" Γ' Έλλειψη δικαιοδοσίας ή αρμοδιότητας 12
" Δ' Διαδικαστικές πράξεις εκτός έδρας 13

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ - ΑΠΟΧΗ - ΕΞΑΙΡΕΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Αποκλεισμός δικαστών 14
" Β' Αποχή δικαστών 15 - 16
" Γ' Εξαίρεση δικαστών 17 - 19
" Δ' Κοινές διατάξεις 20 - 21
" Ε' Δικαστικοί υπάλληλοι 22

ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΙΑΔΙΚΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Ικανότητα διαδίκου 23
" Β' Δικανική ικανότητα 24 - 26
" Γ' Δικολογική ικανότητα 27 - 32

ΠΕΜΠΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ 33 - 43

ΕΚΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Εκθέσεις 44
" Β' Δικόγραφα 45 - 46
" Γ' Επιδόσεις 47 - 57
" Δ' Αντίκλητος 58 - 59
" Ε' Προθεσμίες 60 - 61
" ΣΤ' Δικονομικές ακυρότητες 62

ΕΒΔΟΜΟ ΤΜΗΜΑ
ΕΝΔΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Προσφυγή 63 - 70
" Β' Αγωγή 71 - 78
" Γ' Εξουσία του δικαστηρίου 79 - 80

ΟΓΔΟΟ ΤΜΗΜΑ
ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Γενικές διατάξεις 81 - 88
" Β' Ανακοπή ερημοδικίας 89 - 91
" Γ' Έφεση 92 - 100
" Δ' Αίτηση αναθεώρησης 101 - 105
" Ε' Τριτανακοπή 106 - 108
" ΣΤ' Αίτηση διόρθωσης ή ερμηνείας 109 - 111

Άρθρα

ΕΝΑΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ 112 - 114

ΔΕΚΑΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΟΜΟΔΙΚΙΑ - ΣΥΝΑΦΕΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Ομοδικία 115 - 121
" Β' Συνάφεια 122
" Γ' Ομοδικία και συνάφεια 123

ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΣΩΡΕΥΣΗ - ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Αντικειμενική σώρευση 124
" Β' Συνεκδίκαση 125

ΔΩΔΕΚΑΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ 126 - 131

ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΚΥΡΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Συζήτηση στο ακροατήριο 132 - 139
" Β' Διακοπή και επανάληψη της δίκης 140 - 141
" Γ' Κατάργηση της δίκης 142 - 143

ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΠΟΔΕΙΞΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Γενικές διατάξεις 144 - 148
" Β' Διοικητικός φάκελος 149
" Γ' Αποδεικτική διαδικασία 150 - 155
" Δ' Αυτοψία 156 - 158
" Ε' Πραγματογνωμοσύνη 159 - 168
" ΣΤ' Έγγραφα 169 - 176
" Ζ' Ομολογία 177
" Η' Εξηγήσεις των διαδίκων 178
" Θ' Μάρτυρες 179 - 185
" Ι' Δικαστικά τεκμήρια 186

ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Απόφαση 187-192
" Β' Πρακτικά 193
" Γ' Υπηρεσιακές μεταβολές 194
" Δ' Επίδοση αποφάσεων και πρακτικών 195
" Ε' Συνέπειες των αποφάσεων 196-199

ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Αναστολή εκτέλεσης διοικητικών πράξεων 200 - 205
" Β' Αναστολή εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων 206 - 209
" Γ' Προσωρινή ρύθμιση κατάστασης 210
" Δ' Προσωρινή επιδίκαση απαίτησης 211 - 215

Άρθρα

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

ΠΡΩΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΥΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Α'	Διαφορές υπαγόμενες στις ρυθμίσεις	216
"	Β'	Ανακοπή	217 - 225
"	Γ'	Ένδικα μέσα	226
"	Δ'	Ομοδικία - Συνάφεια - Αντικειμενική σώρευση - Συνεκδίκαση	227
"	Ε'	Προσωρινή δικαστική προστασία	228
"	ΣΤ'	Αιτήσεις λήψης μέτρων σχετικών με τη διαδικασία	229
"	Ζ'	Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων	230

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Α'	Αίτηση για προσωπική κράτηση	231 - 237
"	Β'	Αίτηση απόλυσης του κρατουμένου	238
"	Γ'	Αίτηση προσωρινής αναστολής της προσωπικής κράτησης	239
"	Δ'	Αίτηση κράτησης σε άλλο χώρο ή απόλυσης, για λόγους υγείας	240
"	Ε'	Λοιπές αιτήσεις	241
"	ΣΤ'	Ένδικα μέσα	242
"	Ζ'	Αντιρρήσεις κατά τη σύλληψη	243

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΠΡΩΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΥΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Α'	Διαφορές υπαγόμενες στις ρυθμίσεις	244
ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Β'	Αρμόδιο δικαστήριο	245
"	Γ'	Ένσταση	246 - 252
"	Δ'	Εκδίκαση της ένστασης	253 - 260
"	Ε'	Ένδικα μέσα	261
"	ΣΤ'	Ομοδικία - Συνάφεια - Αντικειμενική σώρευση - Συνεκδίκαση	262
"	Ζ'	Δικολογική ικανότητα των διαδίκων	263
"	Η'	Κατάργηση της δίκης	264
"	Θ'	Προσωρινή δικαστική προστασία	265
"	Ι'	Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων	266

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΥΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Α'	Διαφορές υπαγόμενες στη ρύθμιση	267
"	Β'	Αρμόδιο δικαστήριο	268
"	Γ'	Ένσταση	269 - 271
"	Δ'	Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων	272

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ
ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Α'	Δικαστικά έξοδα	273 - 276
"	Β'	Παράβολα	277

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Α'	Εκκρεμείς δίκες	278
"	Β'	Άσκηση ένδικων μέσων	279
"	Γ'	Προθεσμίες	280 - 282

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Α'	Αναφορά σε διατάξεις	283
"	Β'	Παραπομπές	284
"	Γ'	Καταργούμενες διατάξεις	285

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει δύο (2) μήνες μετά τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως Νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 14 Μαΐου 1999

ΟΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΒΑΣ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΙΑΝ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 14 Μαΐου 1999

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 52 34 312
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http: www.et.gr
INTERNET: hol.gr
e-mail: nvas @ hol.gr

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
Σολωμού 51

Πληροφορίες δημοσιευμάτων Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5225 761 5230 841
Πληροφορίες δημοσιευμάτων λοιπών Φ.Ε.Κ.	5225 713 5249 547
Πώληση Φ.Ε.Κ.	5239 762
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248 141
Βιβλιοθήκη παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248 188
Οδηγίες για δημοσιεύματα Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5248 785
Εγγραφή Συνδρομητών Φ.Ε.Κ. και αποστολή Φ.Ε.Κ.	5248 320

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Βασ. Όλγας 227 - Τ.Κ. 54100	(031) 423 956
ΠΕΙΡΑΙΑΣ Νικήτα 6-8 Τ.Κ. 185 31	4135 228
ΠΑΤΡΑ Κορίνθου 327 - Τ.Κ. 262 23	(061) 6381 100
ΙΩΑΝΝΙΝΑ Διοικητήριο Τ.Κ. 450 44	(0651) 87215
ΚΟΜΟΤΗΝΗ Δημοκρατίας 1 Τ.Κ. 691 00	(0531) 22 858
ΛΑΡΙΣΑ Διοικητήριο Τ.Κ. 411 10	(041) 597449
ΚΕΡΚΥΡΑ Σαμαρά 13 Τ.Κ. 491 00	(0661) 89 127 / 89 120
ΗΡΑΚΛΕΙΟ Πλ. Ελευθερίας 1, Τ.Κ. 711 10	(081) 396 223
ΛΕΣΒΟΣ Πλ. Κωνσταντινουπόλεως Τ.Κ. 811 00 Μυτιλήνη	(0251) 46 888 / 47 533

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ	- Μέχρι 8 σελίδες 200 δρχ. - Από 8 σελίδες και άνω προσαύξηση 100 δρχ. ανά 8σέλιδο ή μέρος αυτού

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531	Κ.Α.Ε. εσόδου υπέρ ΤΑΠΕΤ 3512
Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κ.λπ.)	60.000 δρχ.	3.000 δρχ.
Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κ.λπ.)	70.000 » .	3.500 » .
Γ΄ (Διορισμοί, απολύσεις κ.λπ. Δημ. Υπαλλήλων)	15.000 » .	750 » .
Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κ.λπ.)	70.000 » .	3.500 » .
Αναπτυξιακών Πράξεων (Τ.Α.Π.Σ.)	30.000 » .	1.500 » .
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κ.λπ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	15.000 » .	750 » .
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κ.τλ.)	5.000 » .	250 » .
Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	10.000 » .	500 » .
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	3.000 » .	150 » .
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	10.000 » .	500 » .
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	250.000 » .	12.500 » .
ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΕΚΤΟΣ Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	250.000 » .	12.500 » .

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στα Δημόσια Ταμεία που δίνουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Οι συνδρομές του εξωτερικού επιβαρύνονται, πέραν των ανωτέρω αναφερομένων ποσών, με τα ταχυδρομικά τέλη και μπορεί να στέλνονται με επιταγή και σε ανάλογο συνάλλαγμα στο Διευθυντή Διαχείρισης του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται από τα Δημόσια Ταμεία.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού μπορούν να στέλνουν το ποσό του ΤΑΠΕΤ μαζί με το ποσό της συνδρομής.
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι τον Μάρτιο κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά..

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄

(ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ)